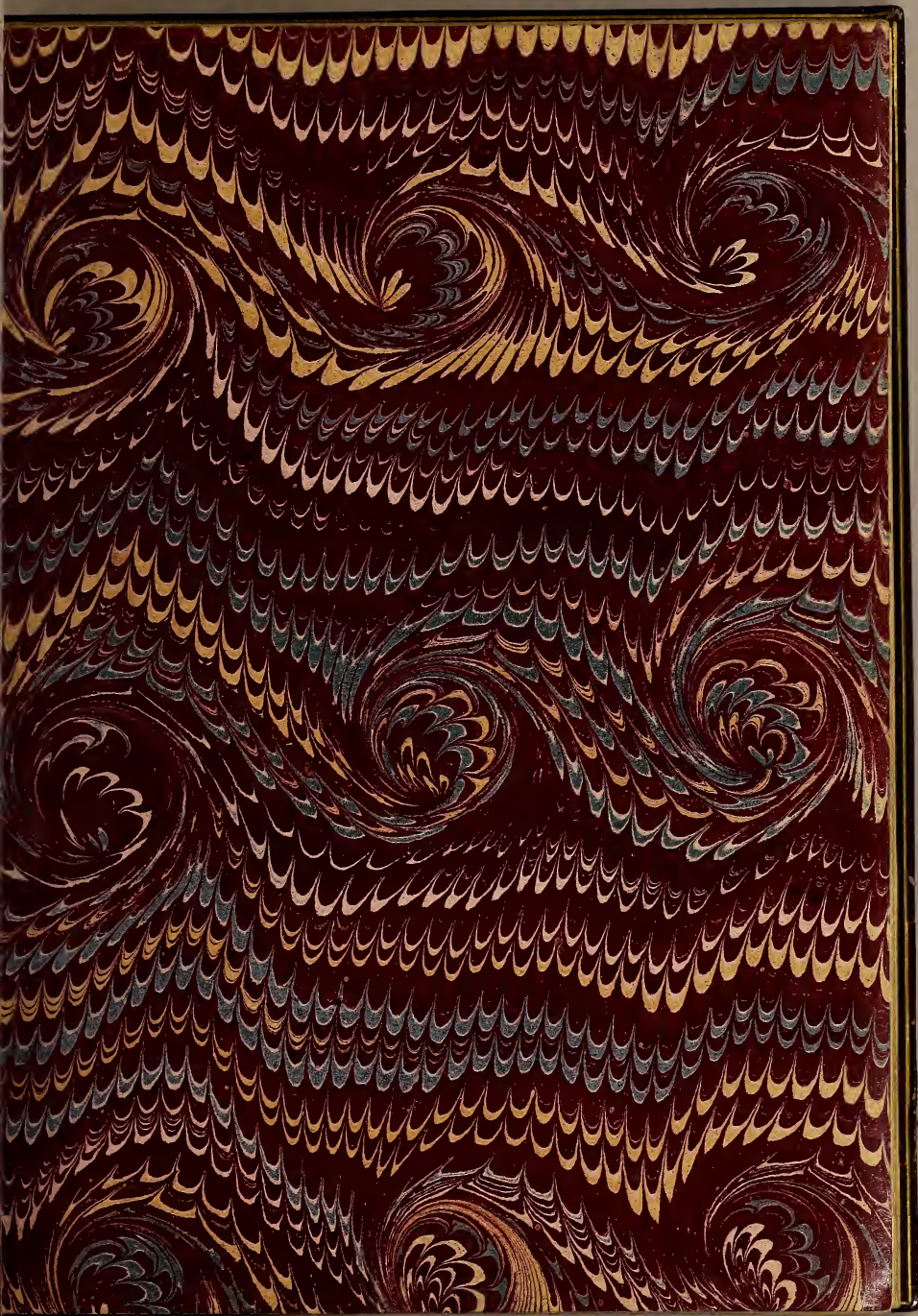
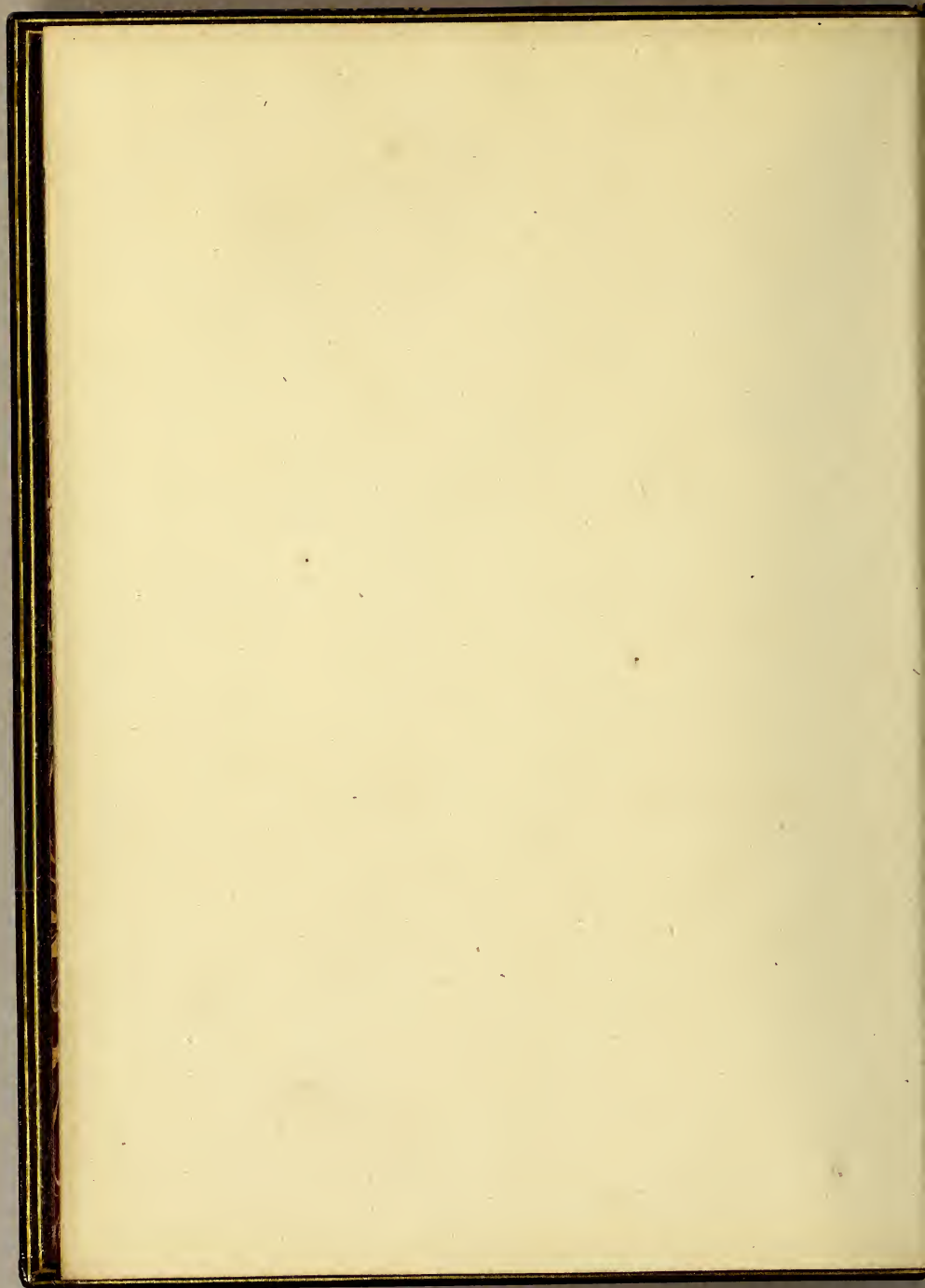
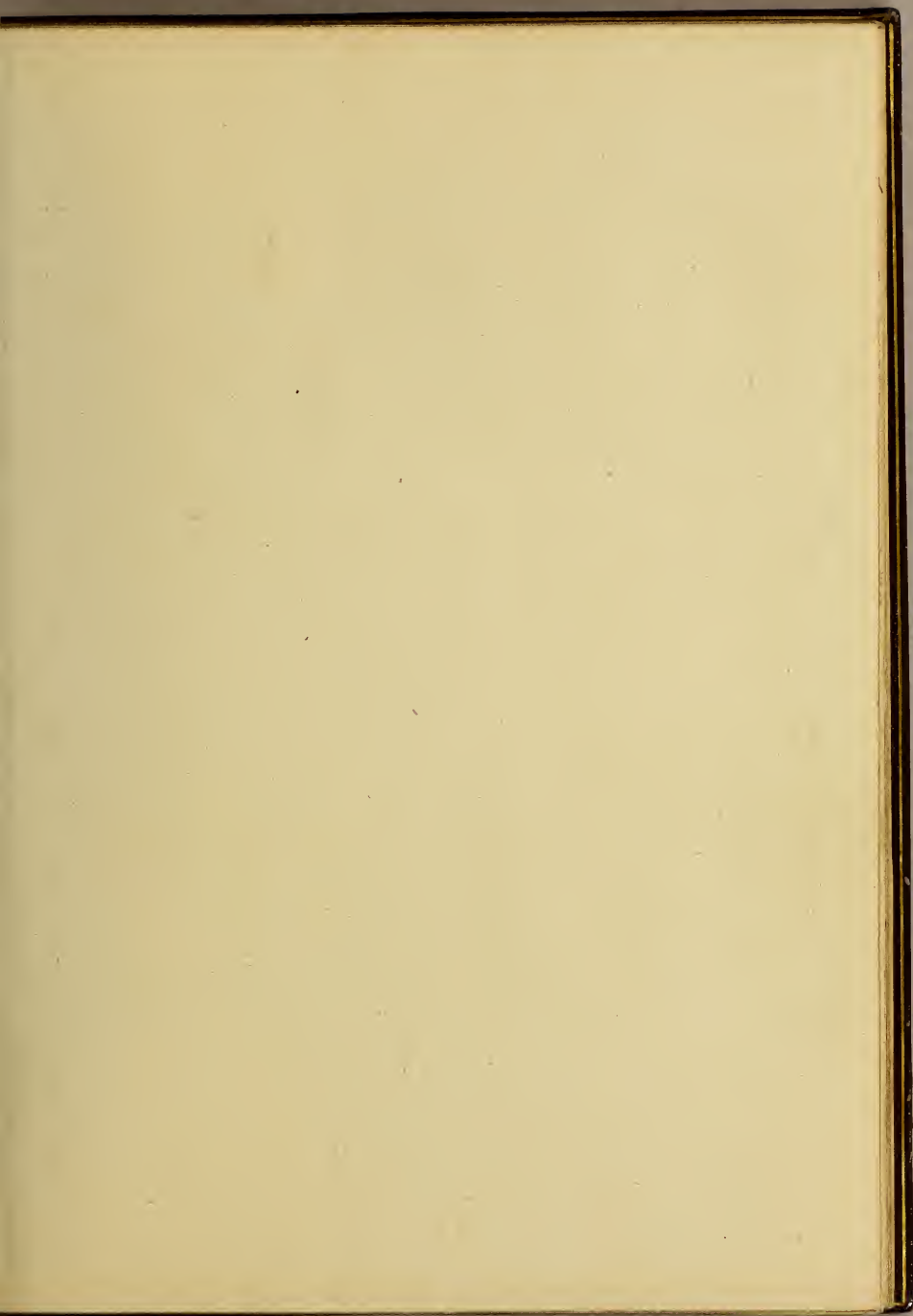

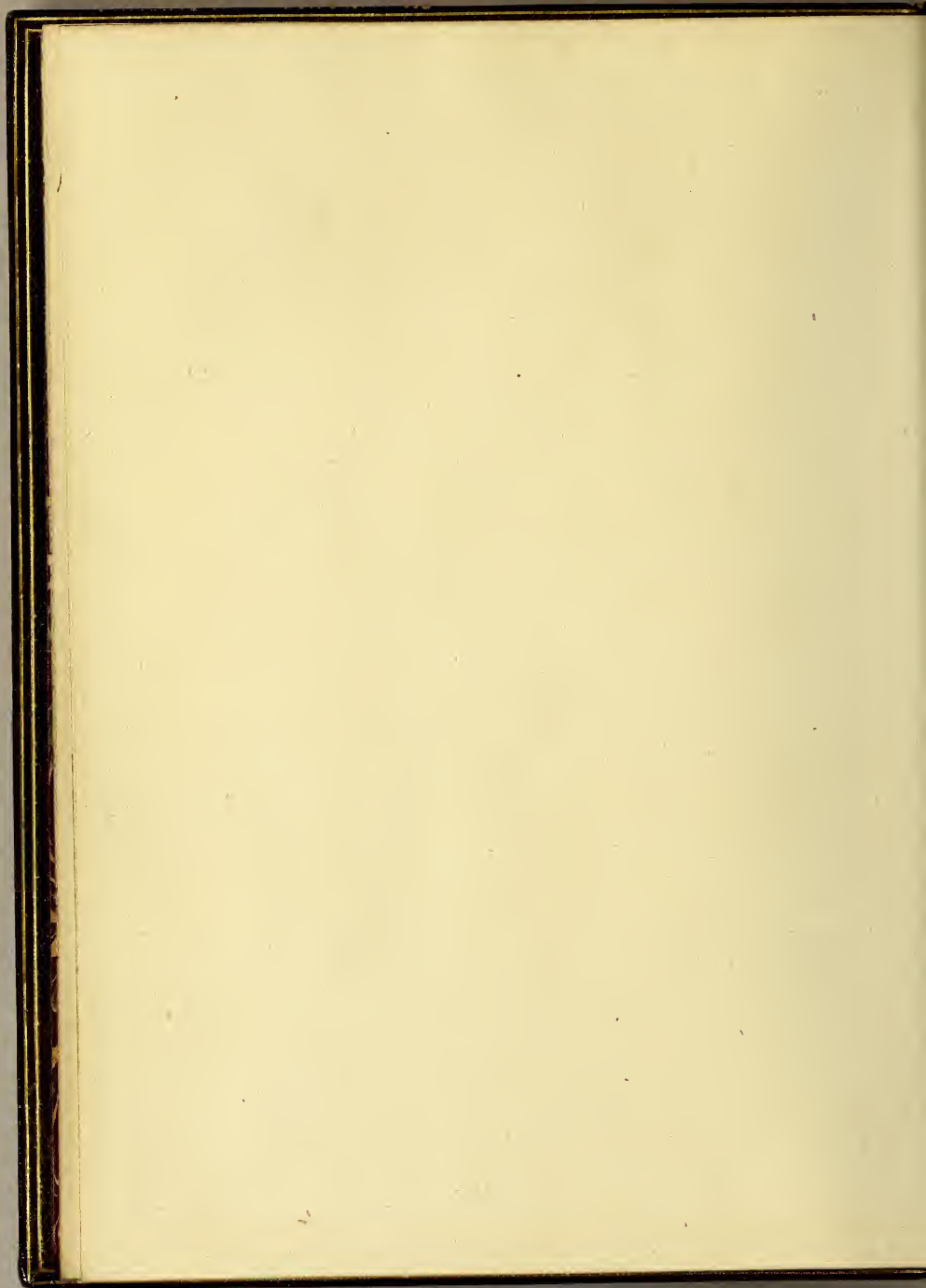

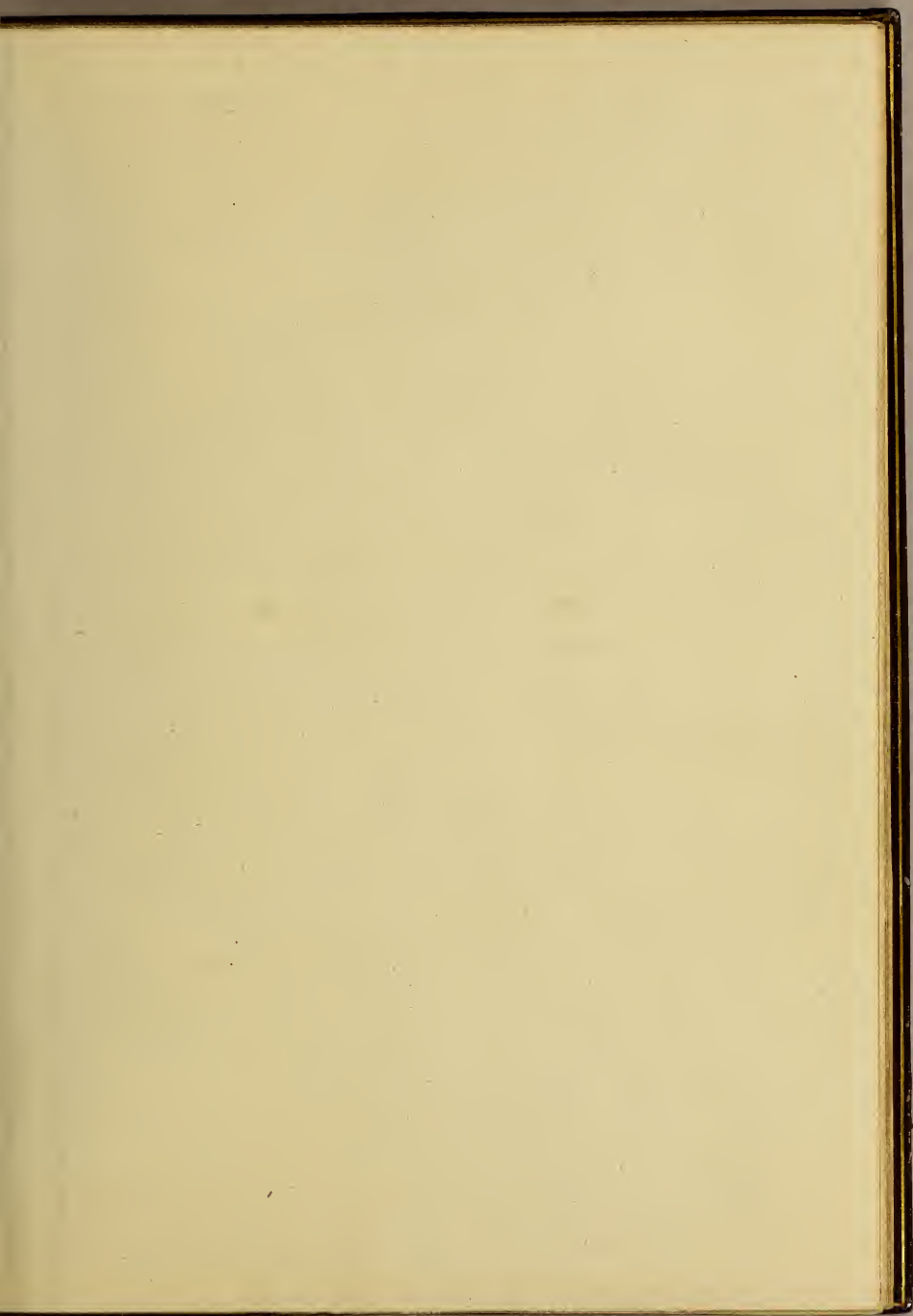
John Carter Brown.

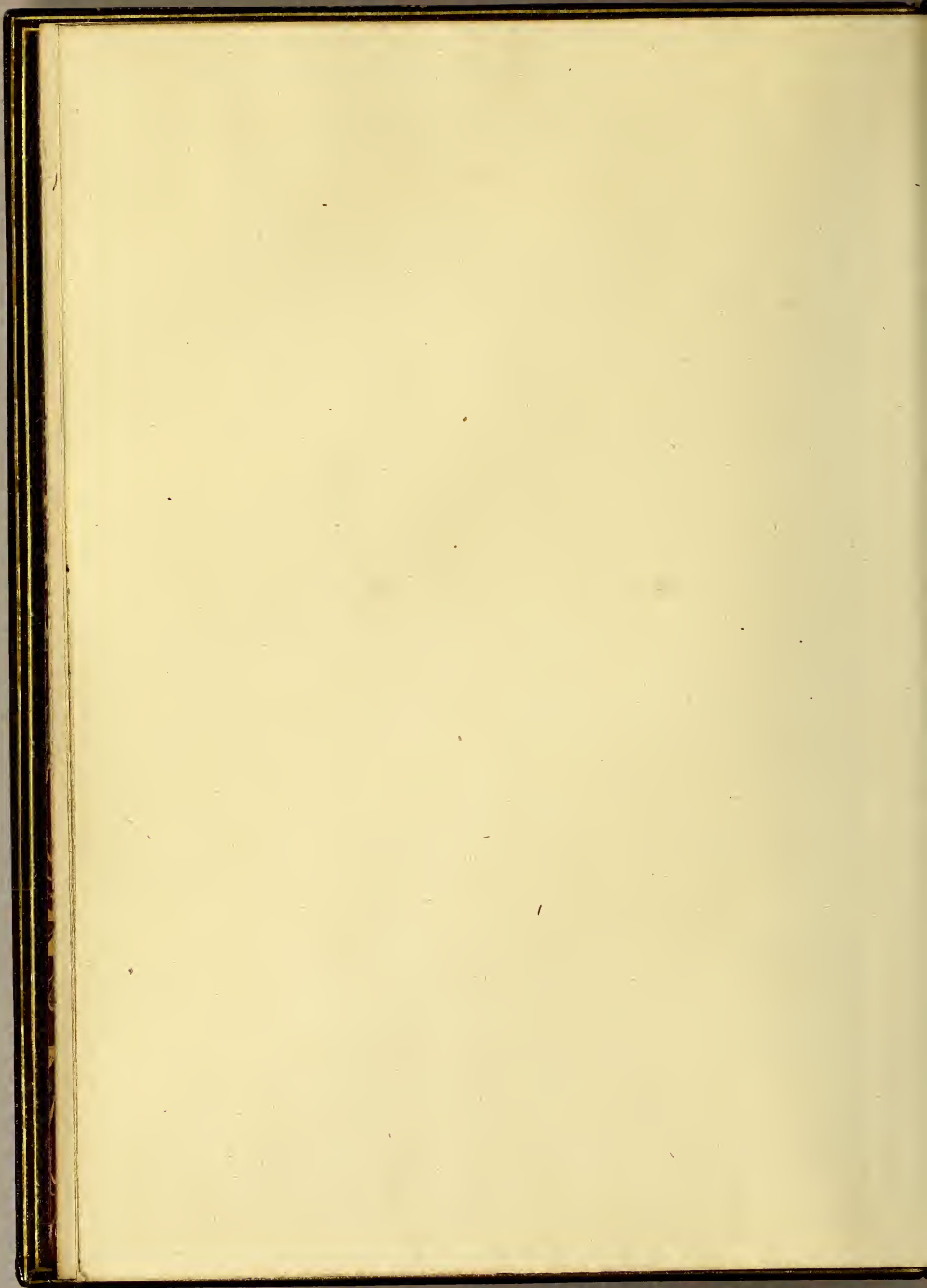

FREDERIK MULLER
à AMSTERDAM,
Heeregracht, K.K. 130.
Librairie Ancienne et Moderne.

AMSTERDAM, 2e Novembre 1878.

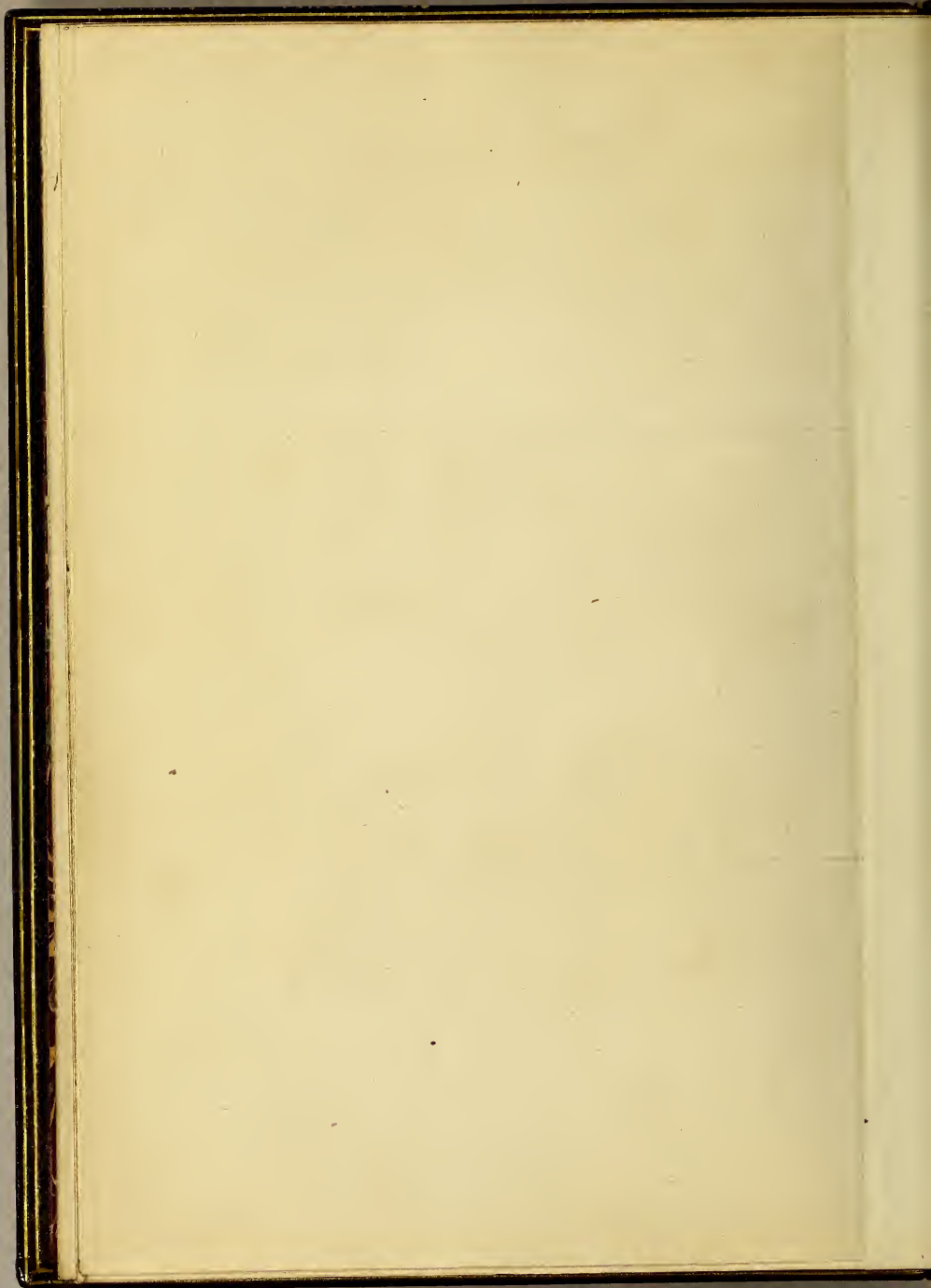
CATALOGUES SYSTEMAT. DE
LIVRES ANCIENS.

PORTRAITS ET PLANCHES
HISTOR. NÉERLANDAIS.

The Honour. John Carter Brown
Providence!

Sir.

Since You had the kindness to order
through Mr Bartlett, the very rare
book of Stobnetrea, I thought it
would interest You to have also the
2 maps, who according Mr Harris's
Bibliotheca Amer., occur in the Vienna
copy of this book. Having the pleasure
to know one of the Librarians of that
Library, whom formerly I assisted in some
work, I begged of him to procure me a
photograph of these 2 maps, and the
gentleman kindly undertook all the
difficulties to procure them in the best
manner possible. I beg to send both
to You by post, and beg Your acceptance
of them. As far I can judge from a
merely superficial examination I
think not they belong to the book,

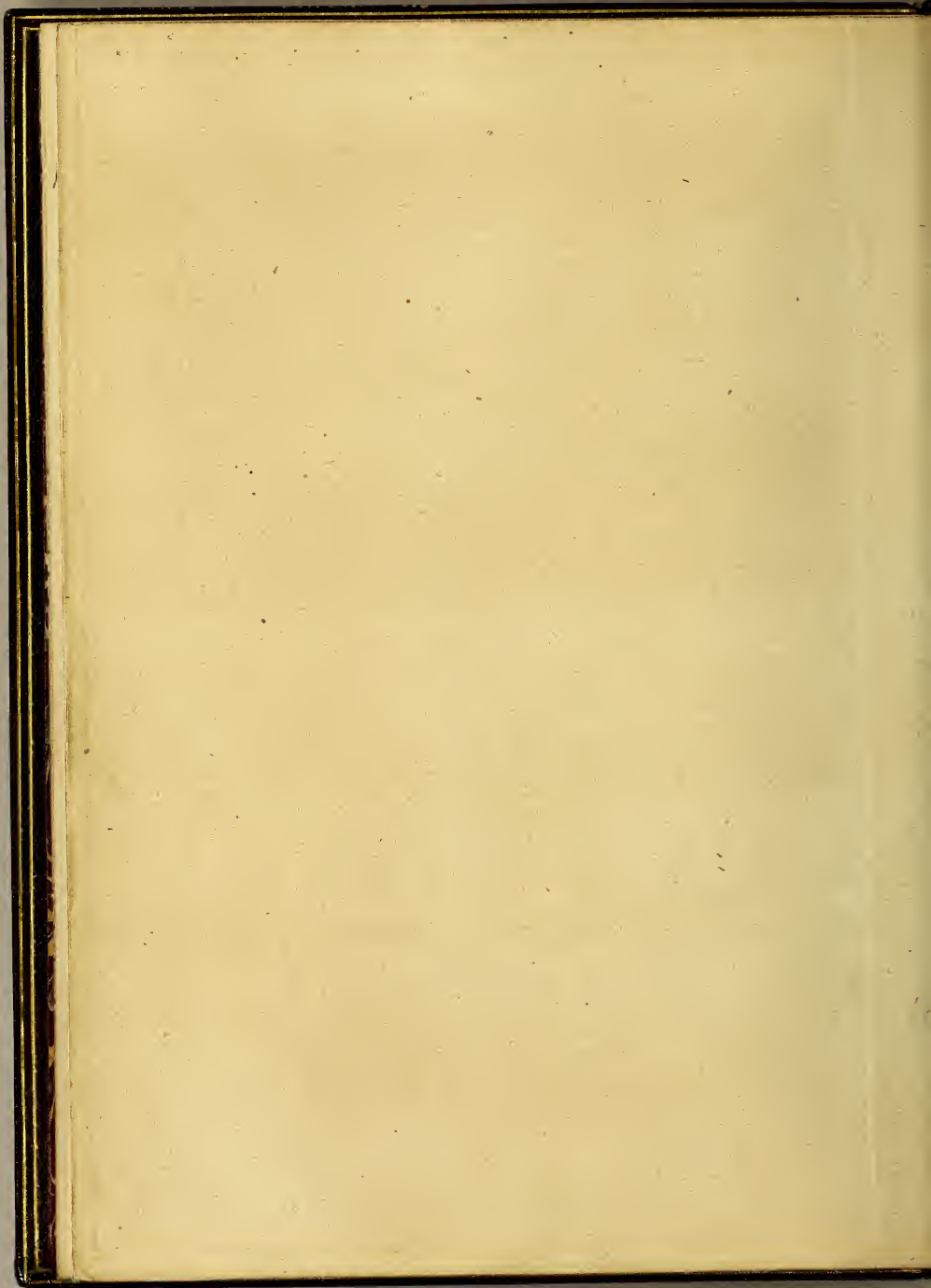

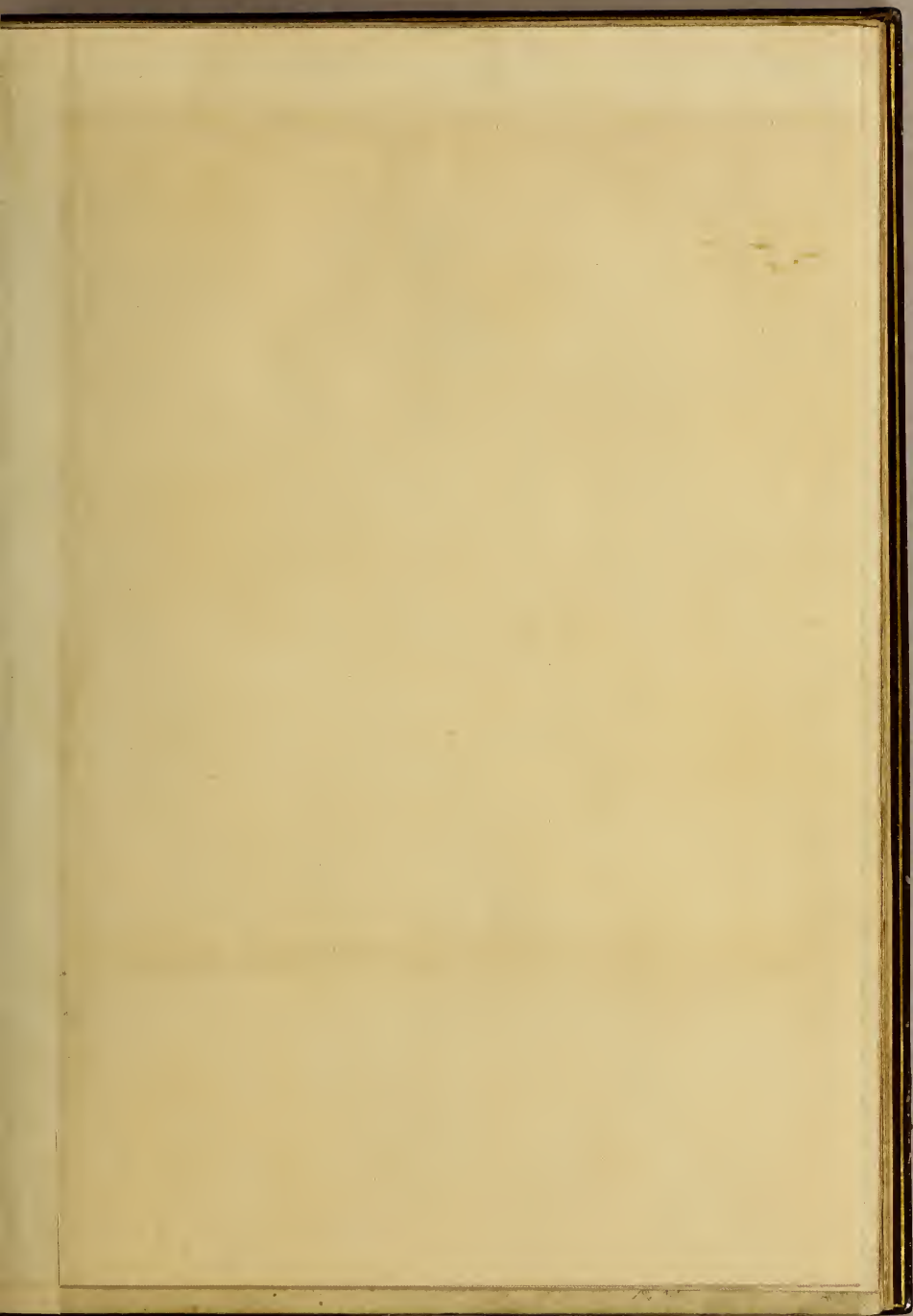
1872

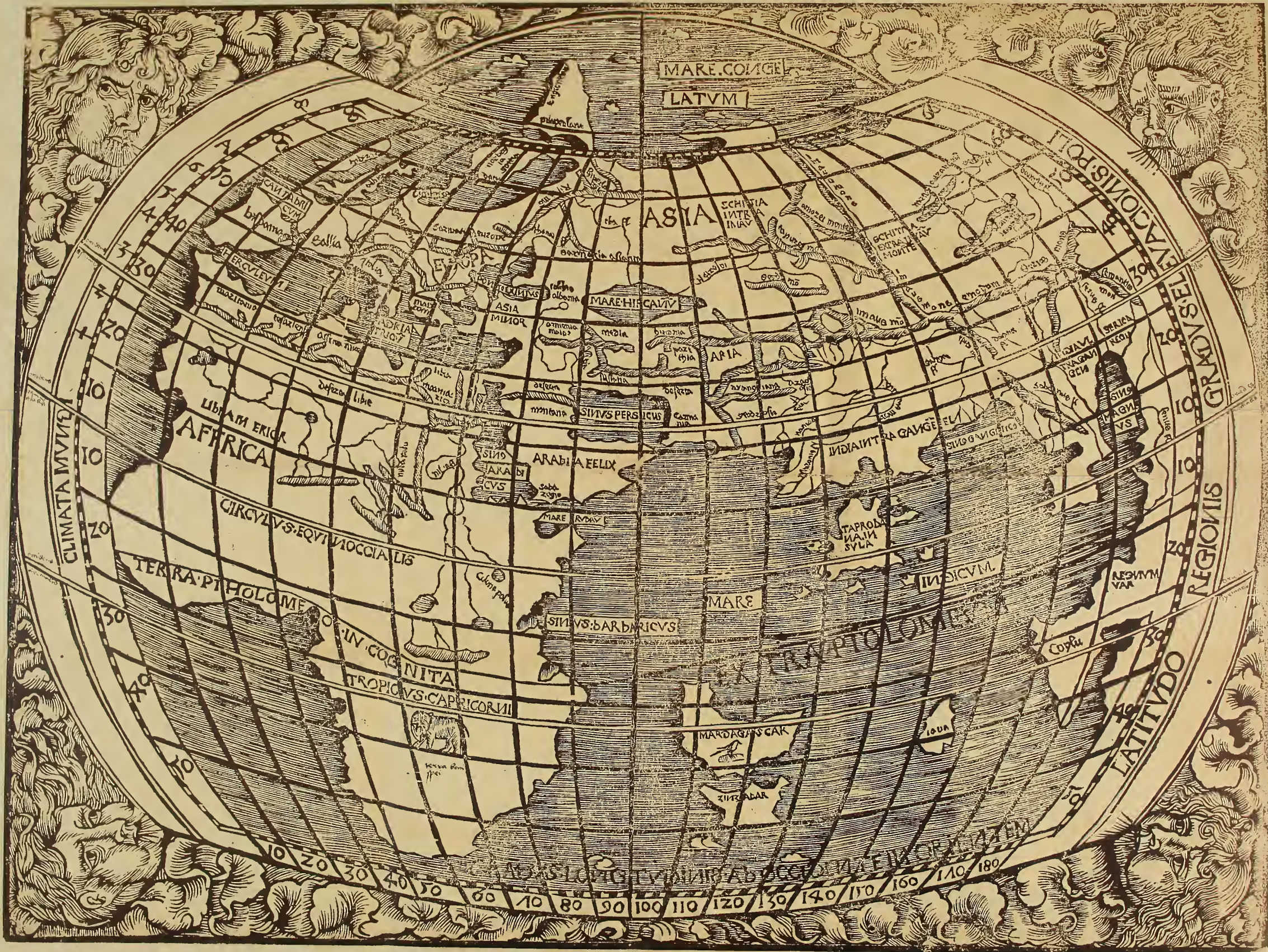
Wm. W. Johnson

1872

Jan 1st 1872
Jan 2nd 1872
Jan 3rd 1872

MARE COELUM

LATVUM

ASIA

AFRICA

LIBIAM ERIC

TERRA PTHOLOME

TROPICVS CAPRICORNI

MARE

TERRA PTHOLOME

LATITVDO

REGIOES

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

GRADVS

10

20

30

40

50

60

70

80

90

100

110

120

130

140

150

160

170

180

190

200

210

220

230

240

250

260

270

280

290

300

310

320

330

340

350

360

370

380

390

400

410

420

430

440

450

460

470

480

490

500

510

520

530

540

550

560

570

580

590

600

610

620

630

640

650

660

670

680

690

700

710

720

730

740

750

760

770

780

790

800

810

820

830

840

850

860

870

880

890

900

910

920

930

940

950

960

970

980

990

1000

1010

1020

1030

1040

1050

1060

1070

1080

1090

1100

1110

1120

1130

1140

1150

1160

1170

1180

1190

1200

1210

1220

1230

1240

1250

1260

1270

1280

1290

1300

1310

1320

1330

1340

1350

1360

1370

1380

1390

1400

1410

1420

1430

1440

1450

1460

1470

1480

1490

1500

1510

1520

1530

1540

1550

1560

1570

1580

1590

1600

1610

1620

1630

1640

1650

1660

1670

1680

1690

1700

1710

1720

1730

1740

1750

1760

1770

1780

1790

1800

1810

1820

1830

1840

1850

1860

1870

1880

1890

1900

1910

1920

1930

1940

1950

1960

1970

1980

1990

2000

2010

2020

2030

2040

2050

2060

2070

2080

2090

2100

2110

2120

2130

2140

2150

2160

2170

2180

2190

2200

2210

2220

2230

2240

2250

2260

2270

2280

2290

2300

2310

2320

2330

2340

2350

2360

2370

2380

2390

2400

2410

2420

2430

2440

2450

2460

2470

2480

2490

2500

2510

2520

2530

2540

2550

2560

2570

2580

2590

2600

2610

2620

2630

2640

2650

2660

2670

2680

2690

2700

2710

Introductio in Ptholomei Cosmo-

graphiã cū longitudinibus ⁊ latitudinibus regio-
num ⁊ ciuitatum celebriorum.

¶ Epitoma Europe Ence Siluij

¶ Situs ⁊ distinctio partium totius Asiæ per brachia Tauri mō-
tis ex Asia Idij secundū.

¶ Particularior Minoris asiæ descriptio ex eiusdem Idij asia

¶ Sine compendiosa descriptio: ex Isidoro

¶ Africæ breuis descriptio: ex paulo orosio

¶ Terre sancte ⁊ urbis Hierusalem apertior descriptio: fratris

¶ Anselmi ordinis Minorum de obseruancia

¶ Magister paulus: Erosinensis. Lectori studioso

Qui freta, qui fontes populos ac maenia colles

Quiq; cupis uasti noscere regna soli

Huc precor huc uultū paulisper uerte benignum

Exiguūq; legas candidè lector opus

Omita quo magni clauduntur dimata mundi

Quodq; fouet uarijs terra rotunda locis

Quo populos urbes mirabere flumina montes

Et quæ sunt oculis non bene uisa tuis

Quo prolomei subito (mibi crede) uidebis

Et releges sparsim grandia scripta libri

Et quod mille alij docti scripsere libellis

Hoc paruo inuenies conspicietq; libro

Distichon

Adspice quam paruo lector studiosè libello

Clausã sit immensè machina magna soli

Reuerendissimo in christo patri et do-
mino: Joanni dei gracia Episcopo Rosnaniensi Joannes de Strob

(nica S. d.)

Quoniam est notum. Reuerendissime presul si
ab antiquis frequētissime vsitatum vt qui
litterarum studijs insudant si quid tandem
minime viribus ad suam alioz ve vtilitas
tem se se conficere putauerit id ad bonos
p̄cipes scribant. q̄d mihi fecisse videntur
nō quo aliqua illis disciplinā p̄ponāt. sed
quo gratitudo beneficioz ab ip̄is accepto
rum. vel amor quo eis afficiuntur innotet
cat ac eorum ex auctoritate ad quos libri
scribuntur quedā ip̄is libris accedat auctoritas. horū exemplū ego se-
cutus nōnini tuo om̄i cum reuerencia p̄scripsi quasdā meas lucubra-
tione vel potius animi recreatioēs. Nam cū post illam qua pene om̄ibz
viribus eram exinanitus longam grauissimamq̄ egrotationē non potui
gratioribus intēdere studijs lectioē Claudij ptolomei ⁊ alioz qui de si-
tu orbis scripserūt interdum oblectari cepi. pulcrum em̄ est ac animo
incundum cognoscere sub qua pte celi queq̄ p̄uinciaz ⁊ alia id genus
que tractātur in cosmographia posita sint. ⁊ quā ip̄oz distancia circuli
celestes indicant placuit tandem nō solum legendo mihi verum etiam
scribendo alijs si qua possem p̄desse conari. id em̄ p̄cipuū studiosorum
munus putandū est. vt nō ad p̄p̄riā modo sed ad cōmune omnū vtili-
tatem studia referant sua. itaq̄ congeffi in ptolomei cosmographiaz in-
troductionē: nō quā tanta ars requirebat sed quā tenuitas virtus mea ⁊
prestare potuit. vt earum rerum studiosis qui in p̄uincijs mathema-
tice minus versati sunt patentiorē aliquā semitā aperirem. qua sine er-
rore platissimos eiusdem artis campos suum dirigant gressum. Et ne
soli ptolomeo laborassem. curam etiam notas facere quasdam p̄es ter-
re ip̄i ptolomeo alijsq̄ vetustioribus ignotas que Americi vespucij ali-
ozumq̄ lustratione ad nostram noticiam puenere. Adici etiam anti-
quis quarundā p̄uinciaz ciuitatūq̄ nomimbz alia nona quibus nūc ap-
pellantur velut illoz interpretatioēs. Hæ autē curiam ⁊ noua difficilia
cognita videantur obbreuitatē quā req̄rebat introductio. ideo adiunxi
Epitoma europē Ene filij. paucis q̄busdam in ea de p̄ibus n̄re Sar-
macie imutatis. cum compendiosa totius asie descriptioē. ac parciū
eius distinctioē per iuga atq̄ brachia montis Tauri. qui totam Asiaz ⁊
longa est diuidit tanq̄ imane eius dorsum. brachia sua hinc inde miro
q̄ uodam mō sic porrigens vt ex ip̄is nō modo Asie verū etiam Africe
⁊ Europe vna series monciū accipi posset. partes etiam singulas mino-
ris Asie ⁊ Sicie p̄scripsi quoniā harum cognitioē valde necessariā p̄

tantum ad alia tum vel maxime ad lectionē sacrarū Itax. compendiosi
us tames. Siriam. quā innotiores ptes eius quisq̄ facile cognoscere
potest ex descriptiōe terre sancte quā nobis donatam a venerando p̄fe
Anselmo ordinis minorū de observancia verbi dei p̄dicatore egregio
simul cum alijs imprimi petravimus. Et paulo etiam Drossio princi-
paliores ptes Africe suo loco posuimus. Hec itaq̄ omnia quicūq̄ sunt
Reverendissime paternitati tue offero nō quo eandem (cui & ptolomeū
& alios de situ orbis scriptores non ignotos esse scio) hac introductio
ne indigere aut eius lectioni vacare posse arbitrarer. novi enim quibus
flectibus curatum tum pastoralū tum reip. regni nostri hoc potissimum
tempore estuat. sed ut hic omnis labor meus in tuum nomen referatur.
quo agnoscat nos esse & fore gratos sue benivolentiē ac liberalitatis no-
bis priusq̄ aliqd̄ meruisse exhibite. Sunt & alij apud nos viri qui no-
men laudesq̄ R. Id. tue doctiori voce canere iam incipiunt. maiori ore
tandem cantaturi hec ipsa & genus & proatios. cum gymnasium nostrū
in quo hec ludunt a tua R. Id. magnifice adornatum p̄spiciant. Hanc
autem hanc velut quandā illorū p̄gnationes a nobis benigne accipere
dignetur.

**Ad reverendissimū in christo patres et
dominū dominū Joannem Lubranskiū benignitate divina epis-
copum polnaniensem carmē sapphicū endecasyllabū Rudolphi was-
serburgensis**

In tuas quāvis mea musa laudes
Torpeat presul teneris sub annis.
Te tamen versu celebrande gestite

Dicere sapphis.

Genio Antistes decus es potentia
Ipse lubrane: patricq̄ splendor
Sic etiam nomen trufide pererrat

Limata terre.

Indite virens generosa genis
Sic tue floret pyllos in annos
Ut triperita hec remanet virenti

Pinus honore

Tu viros christi colis erequentes
Jura uel leges superiq̄ duris
Qui modis celi: studioq̄ querunt

Gaudia magno

Alter in sacris Thuma predicaris
Edibus: regem recolens tonantem
Ut tue genti fauce: nec ullo

Deserat ego

2

JOHN CARTER BROWN

Erigit structis benefacta maris
Mena ut uita queat in quieta
Ante non tutus placido sacerdos,
Mallere christo

Namq; preupto tua templa muro
Sacra uallasti quibus ingruiebant
Ante latrones ingulum petentes

Canonicorum
Ipse uirtutes sequeris beatas
Cum quibus summa resides in arce
Glorie: tandem penetrabis alti

Lardinis arce
Diceris clemens: pius et benignus:
Atq; doctorum facilis uiroinum
Fotor: et fautor sibi q; patefcat

Tanta semper
Pluribus fers supplicias alumnis
Et tibi cordi est studiosa pubes
Vnde complures alis in palestris

Sepe sacratis.
Ergo te cuncti uenerentur: atq;
Te colant: laudent: cel: bent: amantq;
Dulgus. et pietans procerum. ac disertis

Turba uiroinum
Regia nobis uenerandus urbe es
Quam due cingunt alie potentem:
Quasq; diffuso fecat inquietus

Istula fletu
Nunc uelim uultu capias sereno
Codicem docuus modo Scobnicensis
Quem tibi mulea dicat arce factum
Rice magister.

Quid sit cosmographia et quomodo

differet a Corographia seu Topographia et Geographia. Caput
Primum.

Cosmographia scdm Ptholomeum. designat imitatio est totius cogniti orbis cum his que fere vniuersaliter sibi iunguntur. hec a corographia differt Nam corographia particularius a toto loca abscondens p se de quolibet ipso agit: describens ferme singula etiam minima pte tota a se locorum quemadmodum portus villas vicos fluminoz scissiones ac hmoi alia. que etia topographia hoc est loci descriptio. vel pictura appellatur. Cosmographie aut ppu

Cosmographia.

Corographia.

Topographia.

Cosmographie ppu.

est vnam eandemq; habitabilem terram nobis cognitam ostendere quod natura situsq; se habeat et tantum circa ea intendit que p descriptione orbis magis generales sibi iunguntur: veluti circa maiora oppida. magnas ciuitates. montes etia fluminozq; insigniores. Preterea circa ea oia que iuxta quamlibet spem maiori nota digna sunt. Item cosmographia magis ad quantitate quam qualitate intendit Corographia vero magis ad qualitate quamobrem hec pictura illa mathematica magis eget. Differt etiam a Geographia vt ipsoz nomina interpretatiões indicant. Nam cosmographia mundi: geographia aut terre descriptio: vel pictura interpretatur geographia em terram distinguit ac describit p maria montes et fluminoz: nulla rone circulozū spere celestis habita Cosmographia autem primum ipsos circulos ptemplatur et deinde ex ipsoz distinctione terrarum illis subiectarq; certissimis mathematicoꝝ demonstrationib; situs distantiasq; ostendit. Unde de diurnis ac nocturnis magnitudine: De stellis que semper supra verticem nobis sunt: que supra horizontem nobis feruntur: et que ppetue nobis non oriuntur: De omnibus deniq; q ad rones habitationū nostrarū spectat discere poterit. que humanis ingenij mathematico iure demonstrari altissimū atq; pulcherrimū est.

Geographie et Cosmographie dña.

De circulis spere celestis Caput secundum

Quoniam enim cosmographie ratio sit p circulos spere celestis: ideo de ipsis circulis s. n. u. aliquid vel succinte

De circulis

Maiores sphere
circulus.

Circulus minor

Equator seu equi
noctialis.

Dia mdi.

Zodiacus.

Signa borealia

Signa australia

Colurus solstitio
rior.

Colurus equino
ctior Meridianus
Orizon

Polus orizontis.

Circulus arcticus

Circulus antar
cticus.

Distancia poloꝝ
Zodiaci a polo
mdi.

dicendum est. Sunt autem duplex circuli: maiores. scilicet et minores. Maiores circulus est qui in conuexa superficie spere descriptus ipsam in duas equalia dividit et hi sunt sex: equator. scilicet Zodiacus. Colurus equinoctior Colurus solstitior: meridianus: et orizon. Circulus minor in spere est qui in eadem spere superficie descriptus speram in duos equalia dividit tales sunt quatuor Arcticus: Tropicus canceri: Tropicus capricorni et antarcticus. Ita summam sunt decem non reuera existentes sed imaginabiles: praeter zodiacum qui realis est. Equator qui et primi mobilis circulus et equinoctialis dicitur est circulus minor secundum quolibet sui partes ab utroque polo mundi equedistans. Sunt autem poli mundi qui et cardines et vertices dicuntur: duo puncta celi arcem terminantia: ita fixa ut non commoveantur. quorum qui septentrionalis est polus arcticus vocatur: oppositus autem ei antarcticus. Ideo autem equator vocatur equinoctialis quoniam sole ipsum transeante (quod bis in anno in principio arietis. i. mense martio et principio librae mense septembri contingit) toto terrarum orbe equinoctium et dies nocti equalis est. Zodiacus est circulus maior equatorum in duobus punctis que sunt principia arietis et librae secans cuius una medietas ad septentrionem. alia vero ad austrum declinat. et ob hoc obliquus circulus vocatur. Latini etiam eum signiferum vocant quod duodecim signa in se ferat. sex in medietate ad septentrionem vergente que sunt aries taurus gemini cancer leo virgo et alia sex in medietate ad austrum declinante que sunt libra scorpio sagittarius capricornus aquarius piscis. quo fit ut prima sex signa vocantur septentrionalia et reliqua sex australia. Colurus solstitior qui et declinationum dicitur est circulus maior per principia canceri et capricorni et per polos mundi transiens. Colurus item equinoctior circulus maior est per principia arietis ac librae et polos mundi transiens. Meridianus est circulus maior per punctum verticis qui Zenith dicitur et polos mundi transiens. Orizon est spere circulus maior. superius emisericium ab inferiori dividens. estque in quem visus defecere et ob hoc etiam terminator visus dicitur: quoniam partem celi visam a non visa dirimit. Diversarum autem regionum varius est orizon. et omnium orizonum polus est punctus verticalis seu Zenith. Nam tale punctum orizonem quae ab ipso orizonte eque distat. Nec de circulis maioribus. Nam ad minores veniamus. Circulus arcticus est circulus minor quem polus zodiaci ad motum primi mobilis circa polum mundi arcticum describit. Antarcticus vero est circulus minor quem alter polus Zodiaci circa polum mundi antarcticum causat atque describit. Itaque primus autem polus zodiaci punctum unde etiam a zodiaco eque distat. sunt enim poli zodiaci axes ipsius extremitates. Et quanta est maxima solis declinatio ab equinoctiali tanta est poli zodiaci a polo mundi distancia que est secundum Ptolemaeum.

et Astragantim viginti trium graduum et quinquaginta unius minutorum
 Tropicos cancri est circulus minor quem sol in principio cancri existens
 ad motum primum mobilis describit qui et solstitium estimum dicitur. Tropi-
 picus capricorni est circulus minor quem sol in initium capricorni tenens
 ad motum primum mobilis describit. Hanc etiam solstitium hyemale dicitur
 unius. Ceterum quia declinationis mentionem fecimus ideo sciendum de
 elevatione solis esse quoniam sol de equinoctiali ad tropicum cancri ad nos scan-
 dit vel ad capricorni tropicum a nobis descendit. Ascensione per centarium
 accipimus quoniam. s. a tropicis equinoctiali propinquat licet improprie a qui
 busdam dicatur ascendere quoniam appropinquat et descendere cum a nobis re-
 cedit. Ubi et illud non est ignorandum gradum tricesimam partem signi esse
 Et signum duodecimam circuli. Sed cum triginta duodecims multipli-
 cata tricensa sexaginta reddant quare manifestus sit locus circuli tot
 esse gradus hoc est trecentos sexaginta. et gradum trecentesimam sexage-
 simam partem circuli. que astronomi frangere solent in sexaginta mi-
 nuta ac deinde minutum in sexaginta secunda. Cosmographi vero gradum
 frangunt in quatuor aliquotas ut in medietates quatuor altera sic figuratur
 $\frac{1}{4}$ et valet 30 minuta: vel i tercias quatuor una figuratur sic $\frac{1}{3}$ due autem sic
 $\frac{2}{3}$ et una tertia equales 20 minutis: vel i quartas ut sic $\frac{1}{2}$ que valet 15 mi-
 nuta et sic sequetur. Quod etiam circa fractiones horarum tenendum est
 Nam astronomi horam frangunt in 60 minuta. cosmographi in partes
 aliquotas que. s. aliquociens sumpte constitunt parte totius. Preterea quo-
 ciens plures fractiones adduntur vni numero graduum aut horarum apud cos-
 mographos secunda fractio non est prime nec tertia secunde ut fit apud
 astronomos. s. omnes sunt fractiones vni⁹ integri ut sic $\frac{1}{7}$ | $\frac{1}{5}$ | $\frac{1}{2}$ | que omnes
 simul sumpte equalent 50 minutis. Cum autem trecentorum sexaginta: quar-
 ta pars sit nonaginta manifestum est equinoctiale a polis mundi nonaginta
 gradibus distare que est quarta pars circuli. Kursus si a nonaginta gra-
 dibus subtraheris viginti tres gradus et 51 minuta: que est maxima de-
 clinatio solis seu quod idem est distantia tropicorum ab equinoctiali: que remanet
 sexaginta sex gradus et 9 minuta indicant quantitate distantie tro-
 picorum a polis mundi. et quoniam quanta est maxima declinatio solis tanta
 distantia circuli arctici a polo arctico ut supra diximus ideo concluditur
 a circulo arctico ad equinoctiale distantiam esse sexaginta sex gradus et
 novem minutorum tanta etiam est distantia tropici cancri a polo mundi ar-
 ctico. Kursus si a sexaginta sex gradibus et novem minutis auferam ma-
 ximam declinationem solis hoc est viginti tres gradus et quinquaginta unum
 minuta: que remanent quadraginta duo gradus et decem octo minuta
 indicant quantitate intersticii inter tropicum cancri et circulum arcticum
 et eadem distantia est inter tropicum capricorni et circulum antarcticum
 que omnia videri possunt in formula subscripta capiti sequenti.

Tropicus cancri

Tropicus capri-
corni.

Declinatio solis
Ascensio solis.

Gradus.
Signum.
Gradus totius
circuli.
Diversitas frac-
tionum gradus et
horarum.

Distantia equino-
ctioꝝ a polis.
Distantia solis de-
clinatio:
Distantia tropi-
coꝝ a polis mundi.

Distantia equino-
ctialis a circulo
arctico.

Distantia tropi-
ci cancri a circulo
arctico.

De quinque zonis terram habitabilem

et inhabitabilem distinguentibus.

Capitulum Tertium

forma totius
terre.

Zona frigida.

Zona torrida.

Zona temperata.

Antichthonos.

Antipodes.

forma nostre
habitabilis.

forma totius
zone habitabilis.

Habitantes sub
torrida Zona.

Quantitas lati-
tudinis cuiuslibet
Zone.

Terra tota rotunde est figure quemadmodum et mundus in cuius medio constituta est. et per quatuor in viros speres circulos in quinque zonas vel plagas dividitur. quarum due que sub polis sunt et extreme nimio frigore rigentes: et tertia in medio omnino sita que torrida dicitur propter essum solis inter duos tropicos discurreret: inhabitabiles sunt. relique due habitabiles et temperate. temperantur enim calore medie et frigore extremarum inter quas medium locum tenent. quarum alteram que est inter tropicum canceri et circulum arcticum nos incolimus. reliquam antichthonos. Idcirco si nostram per orientem distinxeris in duo latera. latus terre nostris pedibus oppositum si homines tenent antipodes nostri vocantur. Terram autem a nobis habitabilem habere figuram clamidis testatur Strabo et Solinus. vel rebus piscatorum seu nabe cule oblonge ut tenet Ptolemeus et Dionysius. plaga vero tota quam nos et antipodes nostri incolimus tenet figuram tympanalem ut Aristoteles tertio meteororum et Camareensis dicunt. Cum autem dicimus zonam seu plagam inhabitabilem: male dicitur quod habitabilem intelligimus. sunt enim qui existant torridamque zonam nunc habitant ut qui chersonesum auream incolunt et Taprobana insulam. etiope etiam supra egiptum et alij multis in meridionalibus et maxima parte terre priscis incognita nuper repta de qua sermo erit in capite nono. Preterea ex distantia circulorum minorum quam habent inter se ut expositum est in capite precedenti manifestum est primam zonam que sub polo arctico est 23 gradus esse et 51 minorum. Secundam autem que antarctica est et prime opposita totidem. Terciam que temperata est et nostra 42 gradus latitudinis habet et 18 minuta. Quartam que precedenti par est totidem. Quinta vero que torrida est et media 47 gradus habet et 742 minuta ut sequens formula indicat

De Ventis

Caput Quartū.

Triplex ortus & occasus.

Numerus ventoz. Quatuor principales vcti

Uoniam cognitio ventozū nō parum pfer ad cosmographiam ideo quedam de ipsis & diffinitio eozū hic subiiciemus. qđ facile dicemus si pfer: erimus solem habere triplicem ortum & occasus scđm binos tropicos & ipm equatorē videlicet estimalē eqnoctialē & hiemalem. & meridiei sicut ipius septentriōis utriusq; assignemus latera. his enim singulis proprii venti correspondēt qui ab illis ptibus flant. Ideo sumātim 2. sunt venti tres orientis: tres occidentis: totidem meridiei: & medie noctis totidem. Ex qbus quatuor qui in sequenti formula medium locum tenent pncipaliores sunt alij minus principales.

Uentoz forma.	Oriens.	Occidens.	Meridies.	Med a nor
Collateral	Trop: La:	Leccias.	Ehoris.	Euronotus.
			Fanonus q̄ et Zephyrus.	Easter qui et Notus.
Medij.	Equator.	Subsolantis.		Aquilo qui et Borcas.
Collaterales.	Trop: L: p:icozn.	Eurus qui & Vulturnus.	Affricus qui & Libs.	Trachias qui & Ericus.

De paralellis.

Caput Quintū.

Paralelli.

Inter paralellos distantia.

Numerus & distantia palelloz scđm Dipholomeū.

Paralelli sunt circuli vel linee ex omni pte eque distantes & nunq̄ etiam si in infinitum p̄trahi possent p̄currētes qualis ē in sphaera equator cū illis q̄tuor minorib; circulis quibus zonas in capite tercio distinximus. nō quia quantum primus a scđo tantum scđus a tercio distet: nam hoc falsum est vt ex eodem capite liquet. sed quia quilibet duo circuli ex illis adinvicem collati scđm quālibet sui ptem eq̄litter adinvicem distant. Licet aut̄ paralelli q̄bus latitudo locozum que est inter meridie & septentrionē deprehēditur possent ab libitum cuiuslibet plus vel minus distātes describi. Id̄ holomeo tamē pfacili orzi suuip̄titate placuit describere viginti & vnum palellos ab eqnoctiali versus aretū p̄putatos & 7. cūdo ab eq̄toze diei versus austrum. quoniam vltimus si quispiā gressum tulerit terram ab eo incognitam reperit. Ita aut̄ p̄dictos palellos distinxit vt primus distet ab eqnoctiali quatuor gradibus fere cum quarta pte: 7. dies longissimus sub eodem palello supat diem sub eqnoctiali quarta pte hore. Scđus palellis distat ab ipso eqnoctiali gradibus octo ac tercia & duodecima: 7. dies sub hoc palello longissimus supat diem sub eqnoctiali dimidio hore: & p̄portionabiliter accipienda est distantia reliquozū palelloz vt p̄pressum est in figura huc capiti subscripta. sub eqnoctiali enim degenitibus dies cum noctibus equari omni tpe necesse est quoniam eius necit̄r polorum illis eleuetur supra orizontem sed vt eq̄ sit in orifonte ideo

Quare sub eqnoctiali sp̄ nox ē equalis diei.

De paralellis.

So. iiii.

omnes circuli quos describit sol motu suo diurno in quocūq; signorū fiat sic secantur ab orizonte ut cumlibet eorum tāta pars sit sup orizontē quanta sub orizonte Ad septentrionē vero ab æquinoctiali precedentibus eo magis subleuare polum arcticū supra orizontē necesse ē quo magis ab æquinoctiali disceditur tanto quoq; dies estim lēgiores sūt quāto altius polus supra orizontes eleuatus fuerit. quoniam semp maiores portiones circuloꝝ descripsorū a sole motu diurno erunt supra orizontem & minores sub orizonte. Et pformiter accipiendus est de paralellis ab æquinoctiali versus austrum decē nantibus. Et supra dictis paralellis quā meridionalē limites terre nostre habitabilis ptolemeo cognite terminat distat ab æquinoctiali circulo gradibus sedecem vna tertia & vna duodecima. Qui aut septentrionalē limitem terminat distat ab æquinoctiali gradibus sexaginta tribus qui paralellus p thile in sulam ducitur quare tota latitudo terre ptolemeo cognite constat gradibus sexaginta nouem vna tertia & vna duodecima aut integris gradibus octoginta. nuper aut versus meridē africe pars que septem pene gradibus citra tropicum capricorni incipiens ultra ipsū simul & terridamzonam ad austrum latissime fere ad vigesimū primū gradum (vbi est caput bone spei) ab Americo & socijs nauigatiois eius iustrata & descripta ē quos gradus si ad latitudinē terre ptolemeo note addideris latitudo terre que iam habitare cognita est habebit centum & octo gradus: qui continent quartam partem totius ambitus terre & vigesima. quibus quot miliaria correspondeat facile cognitu erit ex dicendis in capite octauo. Typus aut paralellorū pdictorū est formula sequens que docet excessum graduum vniuscuiusq; paralelli supra æquinoctiale: quantitatē dierum & miliaria singulis gradibus paralellorū correspondencia simul etiam sub quo paralello medium cuiusq; climatis sit.

Quare ab æquinoctiali declinādo dies estim maiorantur.

Terminus meridionalis habitabilis.

Terminus septentrionalis.

Latitudo terre a

Ptolemeo cognite.

Alius terminus meridionalis terre. Caput bone spei.

Latitudo terre nūc iustrata.

Climata cū gradibus paralellorū simul horas insinuat numeris ista figura suis.

Paralelli ab equatore.	Gradus distantie.	Horæ dierū maiores.	Quot miliaria facit gradus vnus.
21 Per Tile.	63	20	28 $\frac{1}{2}$
20	61	19	
19	58	18	32 $\frac{0}{2}$
18	56	17 $\frac{1}{2}$	
17	54	17	37 $\frac{1}{2}$
16 Diaripy: 7.	51 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{2}$	40 $\frac{1}{2}$
15	48 $\frac{1}{2}$	16	42 $\frac{1}{2}$

De climatibus.

Residua pars tabule Climatū cū gradibus parallelorū
simul horas insinuat.

Paralelli ab equa toze	Gradus distantie	Hore diei maiores.	Quot miliaria facit Gradus unus.
14 Diaboziff. 6.	45	15 $\frac{1}{2}$	44
13	45 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{1}{2}$	45
12 Diaromes. 5.	40 $\frac{1}{2}$	15	47
11	38 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$	48 $\frac{1}{2}$
10 Diarhod. 4.	36	14 $\frac{1}{2}$	50
9	33 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$	
8 Diaalexan. 3.	30 $\frac{1}{2}$	14	54
7	27 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	
6 Diasten. 2.	23 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	57
5	20 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	
4 Diameroc. 1.	16 $\frac{1}{2}$	13	
3	12 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	59
2	8 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	
1	4 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	
Equator a polis eque distans		12 cont. nue	60
1	4 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	
2	8 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	
3	12 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	59
4 Antdiamerocis	16 $\frac{1}{2}$	13	
5	20 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	
6 Antidiastenes.	23 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	57
7	27 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	

De climatibus. Caput Sextū.

Clima.

Altitudines terre quatenus habitabilem existimantur
parci: etiam p climata diuiserunt. quorū in cia media
& fines sunt sub palellis declarati in capite pcedenti
vt formula eorundē palellorū indicat. ideo non muti-
le erit etiam de climatibus aliquid hic tisserere. Qua
propter sciendū est: Clima esse spacium terre inter duos palellos iter-
ceptum in quo longissime diei ab initio climatis vsq; ad finem dimidie
hore variatio ē. & quo:ū aliqd clima ab equatore fuerit tot sem: dous lō-
gissima eius loci dies supat diem nocti equalem. Suntq; iporū septes
Numer' climatū gemina: quibus ad austrū nō sit septimū aduc iustratū. sed boreā vicius

ptolomæa terram septem semihoraz seu septem climatū spacio ho-
 spitale 7 habitabile inuenit. que a locis insignioribus p que fere me-
 die linee climatū transeunt sua nomina sortita sunt. primum dicitur
 ameroes q̄si p meroen a dicitur qd̄ apud grecos p̄scat 7 casu gentino in-
 gitor atq; meroe que est africe ciuitas metropolis insule nili in torrida
 zona citra equatorem sedecim gradibus sita: huius 7 subsequentiū in-
 mediu: 7 finem. atq; maxime dici in quolibet ipoz horas. 7 poli ar-
 ctici in principio medio 7 fine: eleuatiōes si zura hunc capiti sub scripta
 demonstrat. Scdm̄ dicitur diastenes a siene egipti vrbe que est prouincie
 thebaris principium. Tertium dicitur diaalexandrios ab alexandria i signi
 vrbe africe egipti metropoli quā. Alexander magnus cōdidit. Quartum
 dicitur diarodon a rhodo Asiæ minoris insula que 7 sui nomis in ea si-
 tam nostra tempestate clarā ciuitatem habet fortiter thurcarū esse
 ros bellicosos impetus sustinentē atq; p̄fugantem generosissime. Qui-
 tum dicitur diaromes ab vrbe europæ notissima inter italicas maxime cla-
 ra 7 insigni oim̄ genium domitrice atq; orbis capite nunc patris pa-
 trum maximi sede. Sextum diabolusihenes a magno. Sarmatarum
 europæ flumio. Septimū diaripheon a ripheis montibus qui in sarmati-
 ca europa insignes sunt p̄petua nunc candentes plura. climata ad bore-
 am p̄tolomæus nō posuit cū illud terre quocumq; est ineptum habitabile
 tū hōim̄ existant. pari modo dicendū est declimatibus que sunt vl-
 tra equinoctialem ad austrū quoz sex peraria noīa habēcia lustrata sunt.
 7 dici p̄nt antidiames antidiastigenes antidiatalexārios antidiaro-
 dō antidiaromes: antidiabolusihenes: a greca particula anti q̄ oppositū
 vel p̄tra denotat. de quib; australibus climatib; hec pomponij meleuer-
 bā intelligenda sunt vbi ait. zone habitabiles quaz alteras nos incolim; 7
 alteram antichitonæ paria agunt anni t̄pa verum nō pariter quonā cū
 in altera est estas: in altera hiems. 7 in altera vere existente in altera au-
 tumnus fit

Denotatio clima-
tis.

Clima primū.
Aderoc.

Clima scd̄y
Clima terciū.
Alexandria.

Clima quartum
Rhodus.

Clima quintū.
Roma.

Clima sextū.
Boristhenes.

Clima septimū.
Riphion.

Climata australia

Idomponij Ape-
le sententia.
T̄pa anni quāgā-
tur in climatibus
australibus.

Figura septem climatū que posuit p̄tolomæus

* Distancia horaria. *			Latitudo pol̄is arctici eleuatio		
Principiū.	Albediū.	finis.	Principiū.	Albediū.	finis
Horæ.	Horæ.	Horæ.	Gradus.	Gradus.	Gradus.
12 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	13	13 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	16	20 $\frac{1}{2}$
13 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$	13 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	20 $\frac{1}{2}$	24 $\frac{1}{2}$	27 $\frac{1}{2}$
13 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	27 $\frac{1}{2}$	30 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	33 $\frac{1}{2}$
14 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	33 $\frac{1}{2}$	36 $\frac{1}{2}$	39
14 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	15	15 $\frac{1}{2}$	39	41 $\frac{1}{2}$	43 $\frac{1}{2}$
15 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	43 $\frac{1}{2}$	45 $\frac{1}{2}$	47 $\frac{1}{2}$
15 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	15	16 $\frac{1}{2}$	47 $\frac{1}{2}$	48 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{1}{2}$

De meridianis. Caput septimū.

Meridianus.

Meridiani vari-
atio.

Lōgitudō locoꝝ

Gradus longitu-
dinis.

Inter meridia-
nos distantes.

Primus Meri-
dian⁹ Insule for-
tunate. Ulti-
mus meridianus
scdꝫ Ptolomeū
Lōgitudō terre
scdꝫ Ptholome.

Meridianus vt in capite scdo diximus ē circulus maior
per punctum verticis ⁊ polos indit transiens vsqꝫ euenit
vt hunc circulum nobis ad ortum vel ad occasus pꝫ cis-
centibus cōtinue variari necesse sit. ⁊ omnia loca quorū
vnus ad orientem magis qꝫ alter vergat: diuersos habe-
re meridianos ⁊ hoc pacto de locis vicinis ad occi-
sum vergentibus. his meridianis longitudo locoꝝ que inter oriens ⁊
occidēs est distinguitur. Vnde longitudo locoꝝ nihil ali. ad est quam
arcus equatoris inter duos duorum locoꝝ meridianos interceptus
⁊ gradus mensurātes illum arcum. gradus longitudinis vocantur. Et
licet possint pro voto cuiusqꝫ magis vel minus distantes. describi meri-
dian possunt sicut dictum est de paralellis mensuratione tocus terre habita-
bilis. Ptholomeus tamen propter faciliorem computationem meri-
dianos prox. mos inter se quinqꝫ gradibus distantes fecit in tabula ge-
nerali cosmographie. ⁊ eosdem equalibus numeris in latere meridio-
nali ⁊ septentrionali sibi correspondentibus annotatū qui gradus lon-
gitudinis scant quozum primus qui occidentalem finem claudit est
meridianus qui p insulas olim fortunatas nunc magna Lanana voca-
tas describitur. Vltimus vero qui extremā plagam orientalem in noti or-
bis terminat dꝫ meridianus ductus p metropolim sinarum. distans a
primo meridiano gradibꝫ 180. Et est lōgitudō tota terre a Ptholomeo
cognite: ⁊ medietas ambitus tocus terre. sed que Ptholomeo ⁊ alijs
pꝫcis erant ignota nuper Americi Vespucci alioꝝqꝫ lustratōeꝫ fa-
cta iam p totum ambitum longitudinis terre nobis descripta sunt. si-
cut in tractu orientali regio Cataij ⁊ magna ps indie meridionalis que
est vltra centesimū ⁊ octogesimū longitudinis gradum. Sitr in occasu
vltra africam ⁊ europam magna ps terre quā ab Americo eius repto-
re americanā vocant vulgo aut nouus mōdus dꝫ. Pterea multe alie ma-
xime insule ⁊ in orientali ⁊ meridionali ⁊ occidentali oceano repte sunt
quarum situs ⁊ in longitudine ⁊ latitudine in nono capitulo exponetur.
Nunc aut hec que Americi vespucci ⁊ alioꝝ lustratione cognita sunt
vltra longitudinem terre a Ptholomeo descripte ponūtur in alia medi-
etate ambitus terre nostris pedibus opposita vt tabule due in cartis se-
peratum possit ad caput nonum nostram indicant. altera enī illaz que
Ptholomei descriptionē cōtinet p. 180. gradus longitudinis extenditur
reliqua que est Americi vespucci p tot idem sumpto initio pꝫtationis
gradū post vltimū lōgitudinis ptholomei hoc est a. 180. vsqꝫ ad. 360. In
qꝫbus tabulis distācia inter paralellos ⁊ meridianos nō p quicqꝫ sed p dec-
cem gradus facta est ob angustiam spacij.

Applicatio supradictarū ad Cosmo-
graphie Ptholomei tabulam ⁊ quo pacto ex ipsis distācia locoꝝ scdm

latitudinē ⁊ longitudinē est inuenienda.

Lapit octauū

Adna supra dicta i gñali cosmographie tabula ⁊ Stolo mei sic repies. Itā cū eam inspexeris primū in ipsa equinoctialem circulum cum duobus tropicis vtrinq; positis videbis. Deinde a latere occidentale offerūt se se nūmeri palellorum cum exerescencia dierum estiuozꝝ vltra horas. 1 2. eqnoctialis circuli: seu diē habitā: ū sube

qnoctiali pcedēdo ⁊ versus septētrionē ⁊ versus austrū. Simul ⁊ clima ta que vt re ipsa pbētur accipiamꝝ primū palellorū versus septētrionē qui vltra. 1 2. horas eqnoctialis circuli exerescit quarta pte vnus hore humanum itaq; genus sub hoc palello repositum habet diem longissimū. 2. horaz ⁊ quarta pte hore. ⁊ pformitter de alijs palellis accipiendum est. Immorefcit demceps tibi ad extremum orietem pstate tabule itaro. g. eleuatōis poli seu distancie ab eqnoctiali de quinto semp in quintum scriptus. ⁊ ab his linee ad occidentes ducte palelli sunt longissimū ⁊ locorum habitabilū distancā ab eqnoctiali liqdo mōstrat. tantus em̄ semp est tractus distancie oppidi aut regiōis cuius āhelas nos se mensurā ab eqnoctiali quanta est eleuatio poli supra orizontē eiusdē facili inde cognitu fiet miliarium numerus si pserueris numez miliarium vni gradū correspondeciū ⁊ eundem m̄lpl. caueris p numerus eleuatiōis poli. Id tū maiorē modū ob seruandus scdm ⁊ Sto'omei sententiam miliaria ab eqnoctiali circulo versus arcton non vbiq; generum fore equalia: verum variari scdm maiorem aut minores terre tractum a primo em̄. g. eqnoctialis circuli vsq; ad duodecim vnsq; 60. miliaria cōtinet itala. vltra verē pcedēdo minuire opozet miliaria vt patet ex figura palellorū capiti quinto subscriptā ⁊ clarius tabula sequens indicat.

Et si miliaria ad stadia: passus: cubitos: pedes: sextātes: palmos. ⁊ digitos reducere desideras hec notato.

Digitus hec mensurarū minima statuitur.

- Palmsus digitos habet. 4
- Sextans palmos habet. 3
- Pes palmos habet. 4
- Cubitus sesquipes est: palmos habēs 6
- Passus pedes habet. 5
- Stadiū passus habet. 125

Miliarium stadia habet octo vel passus 1000

⁊ Ptoleorū quidā quintā pte miliaris dicebant esse stadiū quod ex duce tis pedibus conficiebant.

In latere occide tali tabule gñali ⁊ Stholomei scri pta.

In latere orien ⁊ tau scripta. ⁊ Paralela.

Eleuatio poli distancie ab eqnoctiali indicat.

Inuentio miliarium.

De distancia locorum.

Æquatōr.	Gradus.	Gradus.	Miliaria Itala.	Miliaria Germana.
	1	12	60	15
Tropic⁹.	12	25	59	14 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$.
	25	30	54	13 $\frac{1}{2}$.
	30	37	50	12 $\frac{1}{2}$.
	37	41	47	11 $\frac{1}{2}$.
Et	41 Usq; ad 51 faciunt.		40	10
	51	57	32	8
	57	63	28	7
Circulus	63	66	26	6 $\frac{1}{2}$.
arcus	66	70	21	5 $\frac{1}{2}$.
	70	80	6	1 $\frac{1}{2}$.
Molus	80	90	0	0

Inuentio distancie locorum scdm latitudinē.

Colens itaq; scire distantia aliquid regionū vel locorum aliorū secūdu latitudinem: vnde gradum in fine palelli inscripti cui regio subiecta est. quo reperio vna cū gradu ꝛ palello alterius regionis: sagaciter tene gradus medios inter gradus signatos vtriusq; palelli. hī cū distantia illarum scdm latitudinem tibi indicabūt. de hinc ex tabella prime pcedenti vel illa palellorum quinto capiti subscripta accipe numerū miliarium medijs gradib⁹ correspondētē. qui et az annotari in quibusdam tabulis Ptolemei solent sub gradibus elevationis poli vel in latere opposito. q̄ onire mo numerū miliarium in tripla ca per numerū mediorū gradūū. quo facto in promptu erunt miliaria itala distantia regionū scdm latitudinē distantiam. que si ad nostra velis reducere miliaria diuide numerū miliarium repletorum p quatuor ꝛ ppositum habe bis verum cū p̄mū ad meridianam prefate tabule prem aspexeris lineas versus septentrionē subleuatas cōspicies quas meridianos memorat quomā vbi sol aliqua stellarum linearum tergerit. hinc homi generi quod sibi sctm est meridianem efficit. quorū meridianorū ꝛ graduum longitudinis principiz est ab occidente ex ipis fortunatis insulis p quas prim⁹ meridianus a Ptolemeo descriptus est vt diximus. procellus vero ad orientē. Et etiam distanciam meridianorū quinq; graduum duntaxat est. ꝛ trum qui decim: qui vnius hore quantitatē obtinent. quomā sol ad motum p̄mū mobilis quindecim gradus equinoctialis circuli in vna hore p̄mū. q̄ fit vt regio quindecim gradibus aut tribus meridianis ab alia distans: si orientalis fuerit integra hore eius meridianum ꝛ diem occasumq; solis habet reliqua ad occidentum solem vergente. Idem iuris est. q̄ oppidum aut regionū aliorū vel locorum distantiam scdm longitudinem tractū ab vtriusq; regionis meridianis ad gradus longitudinis descendens me-

Reductio miliariorū italoꝝ ad germanica meridianam
 Principiū meridianorū ꝛ graduum longitudinum.
 Meridianorū distanciam
 Quot gradus vni hore correspondēt.

Inuentio distancie locorum scdm longitudinem.

Dios vtriusq; meridiani gradus tenaciter observato: vna cū numero miliarum: quem vbi multiplicaueris p graduum rectorū numerū: distantia longitudinis patebit. vbi vero ad ares suspicies reperies grad^o cor^o respondētes gradib^o longitudinis a regione i latere meridionali notatis

De partibus terre et earū longitudine ac latitudine

Caput nonum

Tertiam terram ptholomeo notam ex p̄dictis constat habere latitudinē 80 gradū longitudinē vō 180 a hāc quoque terminari dixit a quatuor orbis p̄tibus terra incognita quamnis plerisq; in locis oceano intercepta. videlcet ab ortu solis terra incognita que populis oriētalibus maioris Asie finarū. s. atq; ferū adiacet. A meridie sibi terra incognita que indicum pelagus cingit. que ve amplectitur meridionalem etiopiū regionem a gisimbā nominatā. ab occasu etiam terra incognita que sinum africe etiopicū cingit: 7 deinde occidentali oceano qui vltimas occidentis pres alluit. A septentrione oceano q̄ insulas britanie circūplectitur 7 pres europē maxime septentrionales claudit. preterea limites reliquos habet terram incognitā que p̄tibus asie maxime septentrionalib^o emittit Sarmacie. i. Scitie atq; Serū: scz hi sūt terminū habitabilis nostre a ptholomeo descripti. Hanc aut multo amplior latitudo 7 ad septentrionē 7 ad meridiem: maiorq; longitudo ipsius cognita est Americi vespucij aliorūq; illustratōe: comptūq; est ipaz quo ab hui ac circum navigari. Hęc 7 s̄vnicā sit in tres tū ptes veteres illam distinxerunt quarū pte magnitudine prima est Asia. scda Africa Tercia europa. Asia cōiungitur africe per h̄istimū indaicū: seu p dorsū arabie coartatū inter mare nostrū 7 sinū arabicum licet ptholomeus dicat eas sub tropico capricornū p̄tingi p terram incognitā que indicum pelagus circūplectitur: que eius solitaria sentētia vtrūm vera sit nec ve in sequenti capite dicemus. Europe 7 Asie conuinctio sit p dorsū quod inter paludem meotum 7 sarmaticū oceanū excurrit super Tanais fluij fontes: Africa nūq; p se se europe coheret. mari nostro inter vtrasq; inter iacente. Europa ab occidente mari atlantico a septentrīde britanni co ab oriente Tanai fluuiū ab eotide palude 7 mari pontico. a meridie mari mediterraneo quod nostrum appellatur clauditur eius latitudo inicum sinit a decimo palello qui p Rhodum describitur 7 distat ab equinoctiali 36 gradibus. panditur aut vltra vltimū palellū septentrionalē 63 gradibus ab equinoctiali distantē. longitudo vero a tertio grada incipiens vbi caput europe est appellatū sacriū fere ad sexagesimū quintū gradum pte sui septentrionali p̄tenditur Africa ab occiden.

Terminū terre habitabile scdm ptholomeū.

Tres ptes terre

Asie 7 africe cōiunctio

Europe 7 asie.

Europeterminū

Latitudo europe.

Longitudo europe.

De partibus terre.

- Africe termini.** te mari atlantico a meridie ociano etiopico. a septentrione mari medi terraneo ab ortu nilo fluuio egipti terminatur. **Longitudo africe** eorumque latitudo est inter decimum paralellum qui fuit incium latitudinis europa sub tota torrida zona et inter vigesimum primū gradum ultra tropicum capricorni vsq; ad fl. apud bone spei extēditur. **Longitudo autē** eadem fere est cum longitudo europa licet sub torrida zona quibusdā partibus vsq; ad octogesium gradum attingat. **Asia** que ceteras magnitudinis et opibus vincit ab occidente habet eosdem terminos quibus europa et africa. ab oriente eorum orientaliq; indico a meridie meridionali indico et rubro. **latitudo eius paulo minor** est quā europa et africa simul marie in parte orientali. **Longitudo vero** incipiens a quinquagesimo quinto gradu (ubi fons eius que minor asia vocatur excurrit inter africanam et europam) protēditur scđm Ptolomei traditionē vsq; ad 180. gradū. **hunc autē** cum tota iustrata est vsq; ad 240. **non solum autē** p̄dicte tres partes nunc sunt lacus iustrate verum et alia quarta pars ab Americo vesputio sagacis ingenij v. ro. inuenta est. quam ab ipso Americo eius inuentez amerigem q̄si a americi terram siue americanā appellari volunt cuius latitudo est sub tota torrida zona et p̄ omnia climata tam septentrionalia q̄ meridionalia. **Longitudo autē** eius sic deſcribendetur si in gradibus longitudo a Ptolomeo deſcriptis cōtinuē p̄cedatur p̄ ambitum terre ad sup̄ficiem ipsius terre pedibus nostris opposita sic ut cōpleantur 360. gradus longitudinis totius ambitus terre. **longitudo itaq; huius quartę partis est** a 280 gradū ubi pars eius septentrionalior incipit vsq; ad 345 in quo pars eius meridionalior deſinit. **hars eius** africe opposita p̄p̄inquoꝝ est cōtinēti nostre habitabilis. nec tñ p̄pinquus ad eam accedit quā 20 gradibus vel citra. **huc in modū** terra iam quadripartita cognoscitur et prime tres eius partes cōtinētes sunt: quarta insula cum omni iquaq; mari circū data cōspiciatur. **Trium insularum terre p̄cis note cognitiōem** Ptolomeus tradidit in 26 tabulis: quarū decem sunt europa. quatuor africa et duodecim asie. **quas autē et quorū regiones** quel bet tabularum contineat et in quo libro a Ptolomeo tranctantur et que longitudo que ve latitudo cuiusq; illarum sit ex tabula huius capiti sub scripta facile cognita est. in qua primus ordo numeroꝝ gradus longitudinis regionū. **Secūsus gradus latitudinis** vt eos deſcripsi. **Ptolomeus indicant** sequentes vero duas columnas numeroꝝ Jacobi Stapulensis adiciem⁹ quibus cognoscuntur principia media atq; fines in gradibus tum longitudo tum latitudo ut tituli vniuersiq; indicāt. **Modidim⁹ etia** tabulam longitudinis latitudinisq; quarundā insignioꝝ ciuitatum ex Ptolomeo deſcriptam. **Sūt autē omnes** p̄uincie a Ptolomeo deſcripte p̄ 94. europa 34. africa. 12. asie. 48
- Latitudo asie.**
Longitudo.
- Quarta pars orbis.**
America.
- Latitudo quartę partis.**
Longitudo quartę partis.
- Diſta quartę partis a trib⁹ priorib⁹.**
- Numer⁹ tabularum Ptolomei.**
- Declaratō sequētis tabule.**
- Numer⁹ p̄uinciarum.**

Nomina xxxiii. provinciarū Europe. Fo. viii.

Taboia 34. puinciaꝝ Europe cū interpretatiōibꝫ Nicolai & ermanici
 Ptholomei descriptio. Jacobi Stapulensis.
 Ex secdo libro.

	g. lōgi:	g. lati:	g. longitu:	g. latitudi:
Hibernia insula Britanica	11	58 $\frac{1}{2}$	7 13 18	62 59 57
Alboniua britanica nunc	20	54	14 22 30	61 56 51

Prima tabula.

vero Anglia dicitur.

Hispānia bētica.	7 $\frac{1}{2}$	38 $\frac{1}{2}$	4 8 12	40 38 36
------------------	-----------------	------------------	--------	----------

nunc regnum granate.

Hispānia lusitana nūc portugalia	8	39 $\frac{1}{2}$	2 6 11	41 39 37
----------------------------------	---	------------------	--------	----------

Hispānia taracosi nūc catalonia.

	11	42	4 12 20	45 39 34
--	----	----	---------	----------

Secda tabula.

Gallicia aquitanica nūc fracia

	18	43 $\frac{1}{2}$	17 19 21	55 49 43
--	----	------------------	----------	----------

Burgundia.

Gallicia Lugdunen. is nunc francia Normandia Britania minor &

Lugdunia.	23	48	16 20 25	51 45 39
-----------	----	----	----------	----------

Gallicia belgica nūc picardia flāndria lucselburgia lotringia burgūdia et

facia & suicia necnō rēnes.	26	47	22 25 29	54 49 45
-----------------------------	----	----	----------	----------

Gallicia narbonensis nūc puicia vel delphynatus.

	22	44 $\frac{1}{2}$	21 25 29	45 42 42
--	----	------------------	----------	----------

Tercia tabula.

ermania magna stinet. francōia. Vestralia. Bassa. Saxonia. uer

chiam. Doringia. Alidētia. Siena. uitoraua. Bohemia & foetlāndia.

	4	52	27 36 46	59 52 46
--	---	----	----------	----------

Quarta tabula.

Thracia nunc Suecia.

	32 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{2}$	29 30 31	47 46 45
--	------------------	------------------	----------	----------

Undelicia nunc Bauaria.

	32 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{2}$	32 33 34	46 46 45
--	------------------	------------------	----------	----------

Thracia etiā dicitur & Stiria

	37	46	34 35 37	49 47 45
--	----	----	----------	----------

Hannonia septior. nūc austria

	39 $\frac{1}{2}$	47	37 42 48	47 46 45
--	------------------	----	----------	----------

pannonia inferior nūc hūgar. a

	35 $\frac{1}{2}$	47	41 43 45	47 44 42
--	------------------	----	----------	----------

Illiris nunc Sclauonia.

	41	44	36 42 49	45 39 34
--	----	----	----------	----------

Dalmacia.

	44	42	37 41 46	44 42 41
--	----	----	----------	----------

Quinta tabula.

Taboia puinciaꝝ Europe. Ex tercio libro Ptholomei.

Italia.	36	41 $\frac{1}{2}$	28 38 49	45 41 38
---------	----	------------------	----------	----------

Lirnos insula nūc Corsica.

	31	40	30 34 39	41 40 39
--	----	----	----------	----------

Sexta tabula.

Nomina prouinciarū Europe.

	Scdm Ptholomeū descriptio. Scdm Iacobū Sta.			
	g. long.	g. lati.	g. longit.	g. latitud.
Septimatabula	Sardina insula. 31 37 29, 34, 39 39, 34, 29			
Octana tabula.	Sicilia insula. 39 36 36, 38, 40 39, 36, 34			
	Sarmacia europe nūc Polonia Adalsonia Prussia Lituania in lania Samethia Linonia 57 56 47, 59, 72 68, 54, 41			
Nonna tabula.	Thales metanaste nūc ps vngarie ultra danubiū in septentrione 7 orien- tem porrecta. 45 48 43, 44, 45 48, 47, 46			
	Daci. nūc trāsluana 7 yala. 49 45 43, 51, 59 48, 45, 43			
	Adia supior nūc serua 7 p 43 ^{ri} bof 43 na. 45, 47, 49 44, 43, 42			
	Adia inferior prim boina 7 46 45 47, 52, 57 48, 45, 43			
	Thracia nūc Thracia vngaria 43 45 51, 53, 50 44, 42, 41			
	Chersonesus. 54 ² 41 54, 54, 55 41, 41, 41			
Decima tabula	Macedonia. 50 41 44, 49, 54 48, 43, 38			
	Epirus nūc Romania. 45 38 44, 46, 49 39, 37, 36			
	Achaia. 50 37 48, 50, 53 38, 37, 36			
	Euboea insula nigropont. 53 ¹ 37 52, 53, 55 38, 37, 36			
	Deloponesus nūc mozea. 50 ² 39 47, 49, 52 45, 59, 34			
	Creta insula nūc Landia. 54 35 52, 53, 55 55, 44, 34			
Prima tabula	Cetero quarto libro Ptholomei prouincie Africe duodecim			
	Auritania Tinganica. 8 35 6, 41, 76 35, 30, 26			
	nūc Barbaria. 18 32 11, 18, 26 36, 31, 26			
Secda tabula.	Auritania Cesariē. 18 32 11, 18, 26 36, 31, 26			
	C Nauidia. 30 ¹ 30 20, 33, 46 38, 32, 26			
Tercia tabula.	Africa minor. 36 31 26, 36, 46 41, 30, 20			
	C Cirenaica q 7 pentapolis 50 28 47, 49, 51 31, 26, 21			
	A Tharmarica. 52 28 51, 58, 55 39, 31, 25			
	Lania africe. 57 29 55, 58, 60 33, 19, 5			
	Egiptus inferior. 61 30 52, 58, 65 31, 27, 23			
Quarta tabula.	Egiptus Levans. 62 24 52, 58, 65 31, 27, 25			
	C Libya interior. 18 22 1, 24, 48 33, 19, 5			
	Ethiopia sub egipto. 62 12 59, 70, 82 22, 11, 1			
	Ethiopia inferior. 50 12 10, 45, 80 12, 14, 16			

Nomina rlviii prouincie Asiae exquin Folio ix.

to libro Pp. olomei.

Nomina.	g. lon:	g. lati:	g. logiti.			g. lati.		
			p.	m.	f.	p.	m.	f.
Pontus et bitania.	58	42	56	56	62	43	41	40
Asia regio nunc turcia.	58	40	55	58	62	41	38	35
Phrygia magna.	60	38	55	58	62	41	38	35
Licia.	60	37	59	60	61	37	36	35
Galacia.	62	41	61	63	65	44	41	38
Paphlagonia pisdia.	62	43	61	63	65	44	33	64
Dampyrata naura.	61	37	61	62	64	38	36	35
Lapadocia.	65	39	27	49	72	51	44	37
Armenia minor.	71	39	65	68	71	42	39	37
Lilicia.	68	37	64	66	69	38	37	36

Prima tabula.

Sarmacia asiatica.	74	54	64	75	87	55	50	46
--------------------	----	----	----	----	----	----	----	----

Secunda tabula.

Colchis.	73	45	71	72	74	46	45	44
Iberia.	75	45	74	75	76	46	45	44
Albania.	78	45	77	81	85	47	45	44
Armenia maior.	77	41	71	75	79	44	41	38

Tercia tabula.

Liprns insula.	66	35	64	65	67	36	34	33
Siria Lana.	71	36	66	69	73	37	33	30
Siria phenica.	67	31	64	65	67	32	31	30
Siria palestina iudea.	67	31	64	65	67	32	31	30
Arabia petrea.	68	31	65	67	69	31	29	28
Adesopotamia.	33	37	72	75	79	44	39	34
Arabia deserta.	75	32	72	75	79	35	32	29
Babilonia.	78	32	38	59	80	35	32	30

Quarta tabula.

Assiria.	80	37	76	79	83	39	37	35
Susiana.	84	34	80	84	88	38	34	30
Media.	83	39	80	89	90	43	38	34
Persis.	90	32	85	89	94	35	32	29
Parthia.	36	37	94	97	100	33	36	34
Sarmatia deserta.	96	32	94	97	100	34	32	30

Ex sexto libro.

Sarmatia	99	35	94	99	104	29	23	18
Arabia felix.	86	22	65	79	94	29	20	11

Sexta tabula.

Residua pars tabule prouinciarū asie

	g. longi	g. lati	g. longitu:			g. lat. tndi.		
Septima tabula								
Mircania.	95	40	94	97	00	42	40	38
Adargiana.	103	40	101	103	100	43	41	39
Bactriana.	116	41	111	115	119	44	41	39
Sogdiana.	113	44	117	120	124	45	43	41
Saces.	130	43	120	130	140	49	42	36
Scitia inter imaū mōtē.	120	43	91	97	104	48	45	43

Octana tabula.								
Scitia extra imaū.	150	48	144	147	150	49	43	37
Serica.	162	45	156	166	177	51	44	37

Nonā tabula.								
Arta.	104	37	102	06	111	38	35	33
Maropansade.	117	35	113	116	110	40	35	33
Drangiana.	108	29	103	107	111	54	30	28
Brachosia.	115	30	112	115	118	32	30	28
Coronia.	115	29	105	111	118	28	22	17

ex septimo libro								
Decima tabula								
India intra gangem.	152	25	102	128	147	37	24	11
India extra gangem.	152	22	137	154	142	35	18	1
Undecima tabula								
Sinarum reg.o.	172	16	156	177	180	26	14	2

duodecima tabula								
Taprobana insula.	124	13	116	125	135	12	8	11

Regiones extra Phtolomeū.

Provincia.	Longi	Latitudo	Provincia.	Longitudo.	Latitudo.
Lagur Regio.	220	55	Java minor insula.	206	38
Lataij Regio.	220	45	Sejlam insula.	180	30
Eya ra regio.	200	42	Madagafcar insula.	108	23
Alang. Regio.	220	35	Zanzibar insula.	113	38
India superior.	210	30	Trabelia insula.	303	26
India meridionalis.	200	10	Spagnolla insula.	315	20
Sipangr. insula.	265	18			
Java maior insula.	225	20			
Landin insula.	248	24			
Mecura insula.	210	23			
Angama insula.	221	33			
Deutam insula.	203	26			

Tabula longitudinis et latitudinis ciuitatum ex Ptholomeo de prompta.

Sol.

R.

	Clauia	Longi:	Latitu:
Ex hispania.	Cades vel gadra insula	$5\frac{1}{6}$	$36\frac{1}{2}\frac{1}{6}$
	Calpe mons.	$7\frac{1}{2}$	$36\frac{1}{2}$
	Lorduba ciuita	$9\frac{1}{2}$	$38\frac{1}{2}$
	Toletum.	10	41
	Morus Lopo- stella. s. Iacobus	$6\frac{1}{6}$	$44\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
Ex gallia	Ad Bassilia.	$25\frac{1}{2}$	$43\frac{1}{2}$
	Luronica.	30	48
	Lencocorea pari	$24\frac{1}{2}$	$48\frac{1}{2}$
	Coma. (sine)	$36\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
Ex italia	Ad diolanu.	$30\frac{1}{2}\frac{1}{2}$	$44\frac{1}{2}$
	Opiperu padua	$33\frac{1}{2}$	$44\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
	Bononia.	$36\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{2}$
	florentia.	$33\frac{1}{2}$	43
	Venecia.	$34\frac{1}{2}$	45
	Cader.	$42\frac{1}{2}$	$43\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
Ex illiria	Uridaur ⁹ ar.	$43\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{2}$
	Adra. (ragusa)	$42\frac{1}{2}$	$44\frac{1}{2}$
Ex coosica	C Kopieum.	$30\frac{1}{2}$	41
Ex sardis	C Ricu. (na)	31	$38\frac{1}{2}$
Ex sicilia	C Lilibeum.	37	$36\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
	Pachmus.	$40\frac{1}{2}\frac{1}{6}$	$36\frac{1}{2}$
	Pelorus.	31	38
	Ethna.	39	38
	Syracusa.	$37\frac{1}{2}$	37
	Urumu naustat	$47\frac{1}{2}$	55
Ex Ecrania.	vetterra aq ⁹ s ⁹ ni	28	$51\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
	C Agripinensis	$28\frac{2}{3}$	$51\frac{1}{2}$
	nnnc Loloma.		
	Maueu ptheno ⁹	$55\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
	Rngu ⁹ (polis)	$42\frac{1}{2}$	$55\frac{2}{3}$
	Kolenburgk.		
	Ad ueniciu gettin	$31\frac{2}{3}$	$52\frac{1}{2}$
Lupfurdū lupshg	$38\frac{1}{6}$	$51\frac{1}{2}$	
E ramonariū.	$31\frac{1}{2}$	50	
Bambergk.	31	$50\frac{1}{2}$	

Clauia.	Longi:	Latitu:
Zegodunū nre	$31\frac{1}{2}$	49
Ad onoser (bg)	34	$49\frac{1}{2}$
gada egra		
Burduū erfor	$34\frac{1}{2}$	$51\frac{1}{2}$
Lunona (dia)	$32\frac{1}{2}$	$48\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
nouum forum.		
castris praga	$39\frac{1}{2}$	$50\frac{1}{6}$
Momisterum	39	51
Bawd sen.		
Megymacia	$37\frac{2}{3}$	51
Budo (lignis)	40	$50\frac{1}{2}$
ris vratillama.		
euburū olmues	$41\frac{1}{2}$	49
Africa bzum.	$41\frac{1}{2}$	49
Are flauiane.	30	48
Mozlingen.	31	47
Ulma.	31	47
Lorodunum	44	51
Lraconia.		
Laliffa.	$43\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{2}\frac{1}{2}$
Kisiana giēgē	31	$47\frac{1}{2}$
francfordia.	40	53
Polnana.	41	53
Sietm	43	$55\frac{1}{2}$
W.bergk.	40	$59\frac{1}{2}$
Lubegk.	$34\frac{1}{2}$	56
Danczg.	$45\frac{1}{2}$	$55\frac{2}{3}$
C Kostok.	39	$55\frac{1}{2}$
Moua mena.	$60\frac{1}{2}$	$48\frac{2}{3}$
Allopecia insula	$66\frac{1}{2}$	53
Tanats.		
Islandia. insula.	11	$65\frac{1}{2}$
E otica ozien:	56	67
Orcades insula.	30	$61\frac{2}{3}$
Tile insula.	33	63

Extra
phtolo-
meū.

Ex Sar-
macia.

Extra
phtolo-
meū.

Residua pars tabule longi: et lati: ci:

	Civitas	longi:	latini:	
	Moznegia.	41	63 $\frac{1}{2}$	
	Suecia 7 got.	47	64	
	Suecia (tia) meridionalis.	50	61	
	Malandia.	42	61	
	fabulosus pot.	56 $\frac{1}{2}$	59 $\frac{1}{2}$	
	Lotia insula.	58	62	
	Riga metopolis linonie.	61 $\frac{1}{2}$	61	
Ex taurico.	Chersonesus theodosia capha.	61	47	
		63 $\frac{1}{2}$	47 $\frac{1}{2}$	
	Martenum.	64 $\frac{1}{2}$	48 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	
	Lumerium.	62	48	
Ex videlicet.	Arizobriga ratibona.	32 $\frac{1}{2}$	47 $\frac{1}{2}$	
	Bocodux patav. Augusta. (tia).	33 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	47 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	
		32 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{3}$	
	Lanchuta taregeciū rotul.	33	46 $\frac{1}{2}$	
		29 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{2}$	
Ex theticia.	Drusomagus kempten.	31 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{2}$	
Ex noziaco.	Clacozivilla cum.	36	45 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	
Ex Anstria.	vilobona viēna.	37 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	46 $\frac{2}{3}$	
	Sauaria gretz.	38 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{2}{3}$	
	miuroca mozek.	39 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{6}$	
	Bolenciū pachelspurgk.	40 $\frac{1}{2}$	46	
Ex hungaria.	Curta buda.	42 $\frac{1}{2}$	47	
	Tencoburgus quinq; ecclesie.	44 $\frac{1}{2}$	45 $\frac{2}{3}$	
	Lafchonia.	44 $\frac{1}{3}$	50	
	Clarmifegeta.	45 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	45 $\frac{1}{2}$	
Ex transilvania.	Wengina Lc. sendacia.	47 $\frac{1}{2}$	44 $\frac{2}{3}$	
	Druphegis noua ciuitas.	47 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	44 $\frac{1}{2}$	
	Abdera.	52 $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	extracia
	Basanciu constantinopolis.	56	43 $\frac{1}{2}$	
	Thesalonica.	49 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	40 $\frac{1}{2}$	Ex macedonia
	Philipis.	50 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{6}$	
	Thracia.	47 $\frac{1}{2}$	40 $\frac{2}{3}$	
	Lemnos insula.	52 $\frac{1}{2}$	41	
	Ambracia Actum.	48	38 $\frac{1}{2}$	ex epiro
		48 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	
	Nicopolis.	47 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	
	Itaca insula.	48	37 $\frac{1}{2}$	
	Loricopolis.	45 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	
	Lephaloma.	47 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$	
	Athene.	52 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$	Ex achajia.
	Lalcis.	49	38 $\frac{1}{2}$	
	Ehuus insula.	54 $\frac{2}{3}$	36 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	
	Delus insula.	55 $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{6}$	37 $\frac{1}{2}$	
	Lacedemon.	50	35 $\frac{1}{2}$	Ex peloponneso.
	Lorinthus.	51 $\frac{1}{2}$	36 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	
	Adicene.	51 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	36 $\frac{1}{2}$	
	Lortina.	54 $\frac{1}{2}$	34 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	ex creta
	Adito port.	55 $\frac{1}{2}$	35 $\frac{1}{2}$	
	Ligia ctiarea.	6 $\frac{1}{2}$	35 $\frac{1}{2}$	Ex maffritania.
	Atlas maior.	8 $\frac{1}{2}$	26 $\frac{1}{2}$	
	Utica numidie.	35 $\frac{1}{2}$	32 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	
	Utica africe.	32	32 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	ex africa
	Larhago.	34 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	32 $\frac{1}{2}$	
	Sirtis magna.	43 $\frac{1}{2}$	30 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	
	Lyrene.	50	31	Ex circenica.
	Pentapolis.	48	31	
	Alexandria.	60 $\frac{1}{2}$	31	
	Delusium.	63 $\frac{1}{2}$	31 $\frac{1}{2}$	Ex egipto.
	Babitia nona nūc cair' v' alkar.	62 $\frac{1}{2}$	30	
	Thebe.	62 $\frac{1}{2}$	25 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	
	Siene.	62	23 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$	
	Adero.	61 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$	ex britia.
	Lacedon.	56	43 $\frac{1}{2}$	

Quemadmodū situs Uniuscuiusq; re- gionis inueniendus sit.

Caput decimum.

formatio tabu-
le.

Uti situs regionū vrbium ⁊ aliorū locorū ex gradibꝫ lon-
gitudinis ⁊ latitudinis nondū satis explozatz fuerit. nec
tabulas Ptolomei habere pōt. habeat tabulam quantā
cumq; libuerit (quāto tamē maior fuerit tanto commodi-
or) ⁊ designatis eius quatuor lateribus. dextro quidem
per oriens. sinistro per occidentem ⁊ item meridionali ⁊ se-
ptentrionali: mox ab occidente in oriens designet equinoctialem. ⁊ ab
ipso incipiendo diffingat sic latus occidentale ⁊ orientale vt ad septem-
trionalem partem vltra equinoctialem describat in vtroq; latere. 66. gra-
dus latitudinis. Ad meridiam autem. 27. intersticijs graduum pun-
ctis vel breuissculis lineis notatis: scribat in huiusmodi intersticijs vtri-
usq; lateris numeros gradū latitudinis. poterit autē si angustior sit ta-
bella de quinto in quintū gradū pcedere vt fecit Ptolomeus in genes-
iali tabula aut de decimo in decimū sicut in his tabulis que seperatim
in Cartis magnis sunt factum esse vides Sed si quātitas tabule pati-
tur certior erit si p singulos gradus sit distincta: exemplo specialius ta-
bularum Ptolomei. deinde diffingat latus meridionale ⁊ septemtri-
onale per gradus longitudinis eadem distantia que fuit in gradibus la-
titudinis. vel alia que quātitati tabule magis congruat: obseruata ab oc-
cidentalī parte initio sumpto ad orientalem plagam pcedendo donec
vltimus gradus habitabilis nostrē cōpleatur videlicet. 180. ⁊ intersticijs
graduum punctis vel lineis vt prius designatis: numeri gradū longi-
tudinis locis suis distribuatur. In tabula sic distincta cognoscēs situm
regionum ⁊ aliorum quorūcumq; locorū hoc pacto. Accipe gradus lō-
gitudinis ⁊ latitudinis regionis. aut vrbis cuius situm scire desideras
ex capite pcedenti. ⁊ illos quere in tabula pparata: longitudinis quidē
in latere meridionali ⁊ septentrionali. latitudinis autē i reliquis duobꝫ
Deinde a punctis vel lineis in fine graduum rectorum notatis: duplici
filo pducto ad medium tabule: locus in quo filum vtrūmq; pcurret erit
situs regionis vel vrbis quas querebas. Idem modus erit inueniendi
propositum p tabulas Ptolomei: primū em ingredi oportet i tabulas
titulo illarum regionū de quibus cognoscere desideras inscriptas. ⁊ no-
mine regionis vel vrbis aut alterius loci quem scire vis reperto: accipe
gradus longitudinis ⁊ latitudinis nomini appositos. Deinde perge ad
pictas tabulas simili titulo titulas: ⁊ circumspicis ibidem lateribus
gradus loci questiti in illis scriptos videbis: longitudinis in meridionali
⁊ septentrionali: latitudinis in occidentali ⁊ orientali. inter quos duo-
bus filis ductis. locus in quo se se interfecerint hec filia erit regionis
vel vrbis questite. Si autem distantia eiusdem ab aliquo alio inuestiga-
re volueris sive p gradꝫ sive p milliarijs ad ea que in octauo capite pcpit
untur recurre ⁊ oprato pociers.

Ufus tabule.

Ufus specialiu
tabularꝫ ptholo-
mici.

De partibus maris et sinibus Caput Fo. xij.

vndecimum.

Mare quod vniversas terram circum oceanus vocatur licet vnus sit quæadmodum et ipsa terra. minus tamen dicitur nomine acceptis vel ab insulis in eo positus vel a littoribus regionum vrbium aliorum ue locorum que illudit. Nam in occidente vnde Zephyrus spirat et mons ille Atlas vertice pulsans celum erigitur. ab hispania vltiori quam illud

hespericum mare. aut ab ipso monte Atlante atlanticum appellatur. Ad boream autem cum sol ibi tarde tepideque illuceat ob ipsius a cursu solis distanciam et vallatam altissimis montibus regionem ex quibus calliginosa obtegitur nubibus et dura inhorrescit glacie quicquid ea loca circumfluit oceanum a concretis vndis glaciæ pontum appellant: aut ab eo quod ibi fluit etiam intermissile videantur mortuum mare: tum etiam quod sine motu perpetue quiescat Saturninum: vbi autem sol oritur Oceanus eorum orientalem in dicam vocant qui et in meridie longe lateque diffusus statim ex se effundit mare quod rubrum etropicumque appellatur. hec sunt nomina partium eius generalia ora a Dionysio thessalonicense descripta. Sicut Itholomeum autem multo plura oceanum nomina videre licet. in hunc ferme qui sequitur ordinem digesta.

Cæspeticus et Atlanticus iuxta latus occidentale africæ et europæ

Cantabricus iuxta cætabros populos hispanie a septentrione

Aquitanicus iuxta aquitanicas Gallie partem ab occidente

Vergonius alluit britanniam ab occidente

Hyperboreus alluit hiberniam a septentrione.

Cædonius alluit Britanniam a septentrione ex opposito sine Cædonie

Britannicus inter Britanniam et Galliam.

Germanicus inter Germaniam et Britanniam.

Sarmaticus inter Sarmatiam et Daciam.

Longelatus sine Scythicus ultra Noruegiam Sueciam et Gothiam

Cimbrius iuxta cimbros populos Germanie septentrionalis qui

Hyperboreus ex opposito in diuersis hyperboreorum et maris Caspij dicitur

Scuticus iuxta latus septentrionale asiæ.

Cæcus indicusque orientalis

Indicus meridionalis circa latus asiæ meridionale

Adare rubrum circa latus orientale africæ.

Persodum iuxta latus orientale africæ et tra et ultra tropicum capricorni

Etropicum circa latus meridionale africæ.

Etiam cum vniversas terras oceanus circumbeat ex eo multi sinus ex omni parte erumpunt qui cum per medietatem terre distendantur mediterranea maria vocantur. ex his primus est qui mare nostrum dicitur solet Euro-

pam ab Africa sperans. et effluit ex oceano occidentali quem Atlanticum

Dij

Oceanus occidentalis nomina.

Oceanus septentrionalis nomina.

Oceanus orientalis et meridionalis nomina.

De mediterraneis maribus.

Intitulum nostrum maris mediterranei.

De partibus maris.

Initiū nostri ma-
ris medieterra-
nei. Lolūne
herculus.

finis maris me-
dieterreani.

Adaris mediter-
ranciſſima.

eum diximus. qui ab occasu solis intra viscera terre irrupens: mediam hanc nostram habitabilem amplis et nominatissimis equoribus alluit. et scissis Calpe atque abila montibus quos columbas herculus nominat inter hispanias quam leno latere radit et matritamias circa quam dextra diffunditur factum primo angustius ita ut factis quodam hostio limen apperire dicatur: et inde mediterraneis sinibus imixtus et in orientem inter Asiam minorem et egyptum donec perfundat Syriam: et ad septentrionem inter Europam et Asiam usque ad passudem meotidem percellitur. Eius autem multas gentes illudat multasque circumfluat insulas et altissimos scopulos, ex ipsis multa variaque assumit nomina que sunt hec.

Cyrenum Gaditanum vel herculeum columnas herculus.

Ibericum iuxta hispaniam que olim iberia dicebatur.

Baleaticum circa insulas Baleares

Gallicum iuxta Galliam Narbonensem.

Corficum circa Corsicam

Sardonum circa Sardiniam

Ligusticum circa liguriam partem italie alpinis subiectam

Turicum vel Turrenum quod italiā ab occidente alluit usque ad siciliam quod italiā inferam nominare solent

Adriaticum quod alluit Italiā ab oriente et versus venecias sinum efficit quod super eum vocant

Ionium quod et Ansonium ab acroceranijis montibus circa greciam usque ad peloponnesum seu adozeam

Siculum ex orientali latere Sicilie usque ad Cretam insulam

Creticum a leno latere crete usque ad pamphiliam

Carpatum ex orientali latere Crete usque ad Carpatos insulam

Humidicum quod alluit humidiam regionem africe

Africanum iuxta africam minorem ubi due sunt sirtes

Egyptiacum vel pharicum inter egyptum et latius dextrum Crete

Syriacum quod et fenicicum dicitur iuxta indias et fenicia partes Sirie

Pamphilicum iuxta pamphiliam

Rodiense ex latere orientali Rhodis insule

Cyprium quod circumfluat Cyprium insulam

Egeum a ionio in leuum iuxta grecias ad septentrionem diffusum

Hellepontus a Tenedo insula prime angustie inter europam et asiam

Propontis dilatatum mare statim post hellepontum

Bosphorus Tracicus ubi iterum se coartat mare iuxta Constantinopolim

Montis curinus ubi iterum se magis quam propontis dilatatum

Bosphorus Limeris mare iuxta Thauricam iterum restrictum Ubi paludi meotides comititur sub axe septentrionali

Secundum mare mediterraneum est Caspium a Caspijs montibus quibus adiacet dictum quod et hircanum dicitur ab hircania regione sibi terminatum.

Caspium et hircanum
maris denotatum
et quantitas.

Hoc mare antiqui qui nondum sufficienter ea loca scrutati fuere exo-
cano congelato qui & hyperboreus & angusto ore in mozem fluminis
terras ingredienti confici dicebāt qui vero diligēcius iam eadem loca
rumati sunt asserunt id mare esse vastissimū qđ nec vltimū habet exitum
nec alicuius aque salis habet introitū sed ex immenso in ipm confluen-
tibus fluminibus factū. qđ Ptolomeus etiam verum esse fatetur. & he-
rodotus us dixit ipm p se se esse nec cum alio qđquā mari misceri: lōgītudo
eius est quindecim dierum cursus natis que remis agatur. latitudo vero
vbi amplius octo Tercius mare mediterraneus a Ptolomeo po-
nitur indicum. totam enim cū sinibus eius affirmat a terra ex omni pte
claudi. in qua sententia pene solus est. omnes enim quos vđimus de si-
tu orbis scribentes mare Indicū ad austrum & orientem sine terminis
ponunt. ideo nos secuti sentēcias Strabonis Dionisij & pomponij Adē-
le: pauloan posuimus mare indicū inter ptes oceani. & horū sentēcias
esse veriorē pprobant nauigatōes Americi & aliorū ex oceano Atlanti-
co facte sub torrida zona iuxta africam p mare ethiopiā vsq; ad mare
indicum. Et hoc oceano Indico efflunt quatuor insigniores sin⁹ teste
Ptolomeo. quoz primus est ex aduerso ponti exiti inter egiptam &
Arabiam qui vocatur sinus arabicus vel maris rubri quē filij isrl̄ sicco pe-
de trāserūt Scđus est persicus maris aduersus mari Caspio inter Ara-
biam & persides latus exedens Et hī duo sinus vocātur maria mediter-
ranēa a Dionisio. P̄om. Adela & herodoro. Tercius sinus ex oceano In-
dico circa hostia Gangis fluij indici vocatur Gangeticus. Quart⁹ q̄
proprie magnus appellatur vtra Auream chersonesū ad orientē solē
Sunt preterea & alij plūres insignes sinus quos sua nomina in tabulis
Ptolomei vnicuiq; harū rerum studiose facile prodent: q̄s sepatim
singulos enarrare hic supuacaneū esset. vnū tantūmō qui nre patrie pro-
pinq̄or est: & a vetustis scriptorib⁹ neglect⁹ silēcio pterire nobis minime
licet Baltici sinū dicere volo: quē alij Eodanum vocant cuius ideo ne-
mo veterum meminit sed enim oceanū Sarmaticū putauerūt & partēz
eius qui Germanicus & Limbicus appellari solet. quoniā tunc p̄a euo-
rope septentrionalis m̄tus q̄ nunc cognita erat. Christiana religio hanc
orbis partem illustrauit. que fortissim⁹ gentib⁹ detersa barbarie micio-
ris vite cultum ostendit. Iste sinus adeo longe lateq; patet vt quidā ex
recentiorib⁹ scriptorib⁹ ipm inter maria mediterranea p̄numerare ni-
hil dubitant. origo eius ex Britannico oceano ducitur qđ & Germani-
cum & Limbicū appellari potest quoniā Limbros Germanice populos
allunt Hostium autē eiusdē est inter Chersonesū Limbiciā quā Daciam
hodie vocant & halandias. excurrens autē in orientem in septentrionem
panditur insulasq; magnas ambit. meridionale litus Saxonib⁹ ac pru-
tens tradit. orientale litones tenent. quib⁹ opposit⁹ litus occidentale
occupat Eotia occidentalis & meridionalis. supra vltimā partem eius

Quid indicū mare
nō medieterra-
nū sed extremū
est.

Sinus indici
maris.

Arabicus sinus.

Persicus sinus
Gangeticus sinus
Sinus magnus

Balticus sinus.

Sinus baltei ori-
go.
vltimū baltei si-
nus Centes
quas allunt sinus
balticus.

De Insulis Peninsulis et Histmis.

que maxime septentrionalis est habitant & otti orientales in litore se-
 premrional. prima ps eius Salcatus pontus: extrema mare & otti
 cum: media pontus Sabulosus vocatur. vt perpulere. effinit Nicolaus
 germanicus in tabula prussie. quā Ptholomei tabulis ipse iter seruit

De insulis peninsulis et histmis caput

duodecimam.

Insula.

Adnis terra aut dicitur insula aut peninsula aut histmus aut
 continens Insula est terra que vndique aquis clauditur vt
 hibernia Sibirion et mte alie tam in externo qm in medi
 terraneo mari posite. est em mare pleni insulis: quas hic
 enumerare longu esset nec necessariu: quonia q ex eis
 insigniores sunt ex duobus proximis fcedentib capu
 tibus accipi possunt. Reliqua u aut cognitio ex Ptholomeo inqrat
 Peninsula qua greci Cheronesus et Heronesus dicunt est terra q fere
 me insula est et vndiq fere aquis clausa: tantu angusta que dicitur histm co
 tinenti anectitur et sunt quatuor celebriores quaz peloponesus q nunc
 morea dicitur cum Taurica Cheroneso in mari nostro sunt. reli que aut due
 in exteriori. Nam a circa Cheronesus in medio oceano est ille imbrica aut
 que nunc Dacia vocatur in Germanico qui et Lumbrie appellatur. Ist
 thmus licet dici possit omnis terra inter duo maria coartata vt Italia in
 ter mare superu et inferum Sitr illa ps terre que est inter pontu euriu
 et mare Caspium in qua est Eotchia iberia et albania circa montē cauca
 sum vt item illa que inter mare egiptiacum et sinu arabicu coartatur
 et est dorsum arabie per qd asia africe iungitur qd per foderē Sesoftris
 egipti rex primu cogitauit vt sinu maris rubri et nostru pelagus vnus
 mare faciens nauigatōem ex altero in alteru parasset Adox darius rex
 persarum: deinde Ptholomeus sequens qui fossam eduxit latitudine
 centum pedum: altitudine triginta: longitudine passuum tria millium et
 quingentoz. vltra pgradientē metus mundatiōis perterruit: excelsiore
 tribus cubitis rubro mari reperto qm sit terra egipti: plim obmissas fossi
 onem asserit ne mare in illis aquas Nilu corrueret: que sola potus pres
 bet egiptijs. pprie aut histmus terra dicitur que inter duo maria pelusa iter
 porrigit ad Cheronesus qualis est Corintus per que peloponesus pui
 gatur ptinentia achaiem quo Corintus vrbs sita est. que pfodere Deme
 trius rex. Dictator Cesar. Latis princeps. Domnicus Nero istudine
 oim et tu patuit) cepto tentauerunt. Continens vero terram significat q
 nec est insula nec peninsula nec histmus quam vulgo terram firmam ap
 pellant qualis est nostra polonia vel yngaria.

Peninsula.
 Cheronesus.
 Heronesus.
 Idē scāt.
 Quatuor penin
 sule celebriores
 Istmus gnauret

Qui dorsus ara
 bie pfodere cona
 ti sunt.

Isthmus pprie
 corintus Qui hi
 sthmū corinthi p
 fodere tetauerūt
 Corintus.

Epitoma europe Enee Siluij paucis Fo. xiiij.

aliunde adieceris

Prologus

On me latet difficillimā esse puinciaꝝ de-
scriptiones: qñ ⁊ autores ipsi quos imitari
oportet non solum varij: vey ⁊ inter se con-
trarij: ac magnoope difficiētes inueniūtur
Et ipaz puinciaꝝ limites p̄domināciū au-
toritate ac potencia sepe numero p̄nunicati
Nam que puincia latissima quondā fuit eta-
te nostra aut extincta est. aut p̄ modica: cō-
tra vero que nulla vel minima extitit: nunc
latissimam florentissimāq; videntis longo
bardiam ac Komādiolani non cognoscere
maiores. nostra tpa ⁊ inuiciz: Enūliaz: ac flaminia p̄orsus ignorant.
Macedonia sub Emathione rege a quo Emathia cognominata per an-
gusti clauerant termini: Virtus postea regum ⁊ gentis industria sub ac-
tis finitimis populis: longe ac late p̄tendit. Dent igitur veniam equoz
censeo si qui mea scripta legentes nō eos locoꝝ terminos offenderint.
quos ipsi vel mente sua p̄ceperūt vel apud alios inuenerūt: Nam que ab
alijs accepimus seu veteribus seu nouis autoribus incorrupta referim⁹

Magiam nonnulli panonia vocant tanq̄ hungari panno-
nionū loco successerit. veruz neq; hungaria panoni e ter-
minos implet. neq; illa tam lata olim fuit quā nostra eta-
te hungaria Intra tanubii em ⁊ alpes qui ad Italia ⁊
adriaticū respiciūt mare panonia p̄tinebatur ab occasu
nocticiū Eunniq; amnes: ab ortu mysos ac tribalos ⁊ fla-
men sanū cōtingens. intra quos limites austrie magna
portio clauditur ⁊ a thenionib⁹ incolitur. Stiria quoq; ysdem terminis
continetur vale ria quondā appellata Hungaria vero quāuis inferiorē
pannonia a flūno Leytha vsq; satum complexa est Daubii tñ trans-
gressa ad polonos vsq; p̄tenditur: ⁊ que quondam arua tenere Uepide
Daci q; possidet. Imperiū genti a hungarie multo laeuis est quā hun-
garia. Nam ⁊ Dalmate quos Sclatios: ⁊ Illrij quo Bosnenses. Triba-
li seu misij quos tum sernios: tñ Kascianos appellāt: ⁊ gethe quos par-
tim Ualachos partim trāsiluanos nomināt: hungaroz Imperiū subie-
runt ⁊ si nonnulli eius nostre thurcoꝝ armis victi defecerunt: hanc puin-
ciam obtinere Bachone pannoniōꝝ rege subiecto ⁊ amātus inter sa-
num ⁊ dranium prostratis. Daciam vero trāsdaubii que nunc hunga-
rie portio eū Traianus edomuit ⁊ in solo Barbarico puincia fecit. sed
a missa sub Alieno per areliantū recuperata est post Romanos aliqui
hūni scitica gens: aliqui Eothi ex insulis balthi: maris populi: deinde lon-

Dannonia.

Hungaria.

Imperiū hūn-
garie.

Qui puincie hū-
garoz dñabatur

Epitome Europe.

Hungaroz origo.
Altera hungaria
Seppusium.

Transilvania.

Centes transilvanie.
Themodes.
Septecastr.
Sicyla.

Ualachi.

Ualachie terminus.

Thira fluvius.

Ethe incole dacie.
Ualachoz origo

Ualachoz sermo
Uenecus.

Tracie fines.

gobardi ex germania profecti pannoniam occupaverunt. Postremo hungarorum natio ex ultimis schitarum finibus mundavit quosq; in hac die em regno potitur et ultra citraque istrum lacu dominatur. Et tunc adhuc non longe ab ortu thanais altera hungaria nosse huius de qua sermo est mater: lingua et moribus pene similis quamvis nostra civilior est crisi cultrix: illa ritu barbarico vivens servit idolis. **Sepusium** est pars hungarie que transdanubium in septentrione usque ad polonos et moravos porrigitur ubi olim gepide consederunt.

Transilvania regio ultra danubium sita quam dacii quondam incolere feroces populi et multis Romanorum cladibus in signes: hac nostra etate tres incolunt gentes thetones, Sicuti, et valachi: Thetones e saronia origine habent viri fortes et bello exercitati a septem civitatibus quas inhabitant Sibenburgenses patrio sermone appellati. Sicuti hungaroz vetustissimi credebantur primi omnium qui ex hungaria veteri in hanc provinciam venerint. tam ob causas quamvis agros suis colunt manibus ac rure viventes gregea pecorum pasunt: nobiles tamen appellantur. et occurrentes in vicem alter alterius generosum dominum saluant. nec tributa pendunt nisi quo anno Rex hungarie coronatur. tunc enim quot sunt preces familias tot boues regi tradunt: quorum numerum supra sexaginta milia esse ferunt. Ipsi vero in bellum exire nisi parent capitali pena plectuntur: bona fisco applicantur. Ualachi genus Italicum sunt. quemadmodum paulo post referemus paucostantem apud transilvanos inuenies viros exercitatos: hungarie lingue nescios

Ualachia lata regio est a transilvanis incipiens usque in Euxinum protensa pelagus plana ferme tota et aquatum in digua. cuius meridiem hister fluvius excipit: septentrionem Kotani occupat: quos nostra etas Ruthenos appellat et versus fluvium thiram nomades scytharum genus quos thartharos hodie vocant: hanc terram incolere quondam, gethe qui et danum hister fluvium turpi fuga repulerunt: et hister machum regem vivum in potestate pertraxerunt: et thraciam pluribus cladibus affecerunt. Postremo romanis armis subacti ac deleti sunt et colonia romanorum que dacos coherceret eo deducta dicitur quodam flaccico a quo flaccia nuncupata. exinde longo temporis tractu corrupto ut fit vocabulo Ualachia dicta: et per flaccos Ualachi appellati. Sermo adhuc genti Romanorum est quamvis magna ex parte mutatus et homini Italico vix intelligibilis: Ualachi etiam insulas hister accolunt inter quas penece apud veteres fama notam. et in thracia quoque sedes habent. Ualachorum per thurcorum imperio pars ungaris parit.

Thracia post valachos et ungaros ut plerique antea tradunt ipsos prestantiores: amplissima provincia est longe lateque patens. cum ab oriente Euxinum pelagus ac propontis occurrit a meridie egeum mare et strumen fluvium sicut quod macedonius ager septentrione hister claudit. occide

tis orani tū p̄lonie mōtes. tōm panonia. ⁊ sanus excipit amnis. In q̄ sen-
tencia ⁊ plinium veronēse fuisse video. ⁊ Strabonē ip̄m qui iuga mō-
tis hemi thraciam dividere mediā affirmat: idemq; dardanos: tabolos:
misos incolere traciam nō ambigit. Tribalos aut̄ eos coluisse campos
in quibus vel Kasnani modo vel fernij sedes habent. nemo negabit qui
scripta veterū s̄benti rerum statim coaptaverit Adysī vero post tribalos
ad orientem vsq; in erinum protēdūtur. nūc histrum: ⁊ hemū m ontē ha-
bitacula sortiti hos hodie bulgaros appellant. post quos martima loca
versus meridiem ad hellespontū vsq; Komania est natio greca: q̄ius
olim barbara fuerit ⁊ iterū nostrō t̄p̄e deleto grecoꝝ imperio dominā-
tibus thurcis in barbariā redijt. huius p̄uincie metropolis est bizancus
agios prius appellata. Cōstātinū dō ipatorē cōgonoie magnū cū statuis-
set imperij sedem ex vrbe Roma in orientē trāsserre: quo facilis par-
fectum ibi regie vr̄bis fundamēta iecisse vbi quondā Agamenon ce-
teriq; grecoꝝ principes aduersus priamū reges firere tentoria. Sed ad
monum in somnis a Criso salvatore locum alium designante ceptus
opus cuius diu mansere vestigia infectum reliquisse: atq; in thraciā na-
vigantem bizancum petiuisse: eūq; locū sibi diuinitus ostensum dixisse
mor vr̄bes ampliaste: noua menia creuisse: sublimes excitasse turres: ma-
gnificentissimis tum priuatis tum publicis operibus exornasse: tantūq;
illi de coris adiecit ut altera Roma nō immerito dici posset. Scripto-
res vetustū qui florētē videre deorum potius in terris habitaculū quā
impatorum putauer. nomen vr̄bi nouam Romam impator indidit s̄
vicit obstinatio vulgi vt a cōditore poti⁹ cōstātinopolis vocaretur. Hāc
nostra etate occupant spurcissimi hoies thurci quos plures etatis nos-
tre nomine theucroꝝ erronee appellant credo eos idcirco moueri qm̄
thurci troiase possidēt quā thurei tenuere sed theucroꝝ origio ex creta
atq; ita hinc. turcoꝝ gens scitica ⁊ barbara est. de cuius origine quā-
uis p̄positū egredi videar dicere haud alienum existimo qm̄ sub euo nos-
tro tantum hoc genus hoim̄ ānctum est vt asiam greciamq; tenēs la-
tinum cristianūq; nomen late p̄treat

Archi vt ethic⁹ philosoph⁹ tradit vltra pirricheos mō-
tes ⁊ taratontas insulas cōtra aquilonis vbera idē ad
septemtr: onalē oceanum sedes patnas habuer: gens
truculenta. ignominiosa. ⁊ in cunctis stupris ac lupanari-
bus fornicariā comedit que ceteri ab hominātur iunē-
torum lupozum ⁊ vulturū carnes. nec abortiu: hoim̄
ābstinet. diem festum nullum colit nisi mense augusto saturnalia. Idō
ponius mela enumerans gentes Sarmaticas sic de Turcis ait Tur-
ce gētes vastas silvas occupāt aliturq; venādo. Hęc gens teste d̄thone
hstorico ⁊ impatoris friderici patno regnante apud francos pipino

£

Hemius mons:
Tribaloz capi.

Adysī.

Bulgaris:
Romanias

Bizancū.
Cōstātinus m̄-
gnus

Cōstātinopolis.

Thurci nō recte
theucroꝝ vocāt.

Thurcoꝝ patrie
sedes.

Enee Siluii.

Laspis portis egressa: cū auaribus quos hungaros nostrā vocat etas se
 roci pugna multis vtrobiq; desideratis p̄silit exin pontus capadociāq;
 trāsgressa ad reliquas inde finitimas gentes sensim dilapsa more latro
 num clamdestinis quibusdā extrāsiōibus vires sibi vendicans occupā
 tis quibusdā mōtib; et claustris opportunis vnde p̄ occasiōes facile ir
 ruptiōes fieri possent vsq; adeo emerit et sublata est animis vt palā iam
 et pari Marte aduersum finitimos de agri possessione certaret. Et deinde
 p̄cedenti tpe non solū pontū et capadociam verum Galacia; Bitunias et
 Pamphiliam et insidiā vtramq; phrygiam: Lilies Lares et eam asiam
 que minor vocatur ad oras vsq; Joni; et littoza greci maris occupauerit
 non vnum quendam principem sed alios alij duces et varia ansipicia qua
 si per factionē secuti. Deinde duobus de grecorum imperio disceptan
 tibus ab altero qui superari timebat in auxilij accersita Amurates Tur
 chorū princeps in greciam primustransit vbi consulto bellum prota
 hens postquam ambos eneruatis consumptisq; viribus fractos ac de
 fessos animaduertit: arma in eos sine vilo discrimine per occasionem con
 fertit. et occupato Lalpoli oppido per opportune in Theroneso ad hes
 lesponti fretū sito cetera greca oppida aperte petere bello palamq; sibi
 et posteris grecorum polliceri imperium non dubitauit. magnasq; thra
 ciē partem nullis ferme obistere audentibus ditioni sue sbiecit. Is vita
 functus duos reliquit filios Solmanim et pazaitem. Solmano breui e
 vita subtracto. res vniuersa ad pazaitē deducta est. Qui p̄speros fortune
 adeptus afflatus vsq; adeo nouelli regni fines extulit vt thraciam pene
 vniuersam excepta cōstātinopoli ac pera. Thessalia: Albacedoniā: et Tho
 cidem: Boecias: atticā maiore ex parte occupauerit. Ad vsos quoq; Il
 liros: Tribalos crebris incursiōibus infirmauerit. Deinde Abdachome
 tes valachia fortissim; et bellicosissim; natiōib; trās danubiū vt aī dixim; lato
 dominantib; bello attritis tributa graua impauit. quo mortuo Amura
 tes filius eius Thessalonica; illustrem Greciē urbem quam tūm vene
 ti possidebant vt captam diripuit eaq; victoria auctus Epirum atque e
 tholiam non obscuras puincias reliquo regno adiecit. Ab eo tpe Abd
 chometes animus cōnerit cōstātinopolim vt eam sibi subigerē posset. ne
 que em̄ ad suam gloriā ptinere arbitrabatur urbem in medio Turcho
 rum sitam esse que suo imperio non pareret tantoq; manu indenomni
 suo dectis accedere: si eam urbem expugnaret quāto p̄genitores sui idē
 conati turpius a ceptis desitissent. votiq; compos factus est cum maxi
 mo dedecore ac detrimento et republice christiane capta em̄ est ab cōstāti
 nopolis anno xpi. 1452. Pereses vetus colonia genuensū qui et Calate
 nūcupantur cognita cōstātinopolitanorū clade priusq; rogarentur Abd
 chometi deditionē fecere. muri vrbis diruti: mittorum bona cōtra fedas
 direpta: femine pueriq; ludibrio habitū. Cuiusroxima Tracie ad oco
 cidentem ac meridie m̄ p̄tingitur macedonia. terrarū imperio quondam

**Provinciae ipio
thurcorū sbiecte.**

**Transitus thur
corū in greciā.
Amurates.**

Lalpolus.

**Pazaites quas
puincias in gre
cia occupat.**

Abdchometes.

**Thessalonica di
repta a thurcis
cū alijs.**

**Cōstātinopolis
et pera capte a
Turcis.**

Epitoma Europe:

fo. xvi.

potita que inter duo maria p̄tenditur Egeam & adriaticam lato. & ius meridionale thessalie atq; magnesie terga p̄tegunt. partem septemtrionalem peonia & paphlagonia excipit: q̄sum & ipe regiones in macedoniam postea iura cōcesserunt macedonie addite. Epirus quoq; macedoniam attigit & illirica terra: altera meridiem: septemtrione altera excipiens In adriatico littoze dyrachium vetns cuitas iacet ab cheroneso vbi sita est nacta vocabulū Epidamnus ante dicta & a corciris olim condita. Nec p̄cul infra terram appolonia fuit optimis insituta legibus & Augusti cesaris: qui grecas ibi lras didicit studio memorabilis. In altero littoze thessalonica est potens quōdam cuitas quam eple pauli apti famosam reddidere hanc simulac magnesiam nostro tpe thurcoz ar̄ma inuaserunt. Nobilissimi mōtes oliūmpus pieris & ossa: Indus iū per & othys laphitaz quōdā sedes thurcozū imperio parent. penes quos quinq; & lxx vrbes fuisse olim plinius affirmat. totum penē thurci possident inter flumina thessalie clarissimū. homerus tribus nominibus thessalos appellauit mirimdonas: herenos: & acheos. hic termopularum angustie persarum cede insignes que licet xerxis impetum tenuere turcozū tñ armis claudere transitū minime potere. q̄sum nostram magis desidia accusandā putauerim. C̄ Post thessaliam Boecia succedit ab ortu in occasum porrecta enbo. cum mare Erisiumq; sinum cōtingens: thebarum claritate apud om̄is ferme historicos nominata. hic musis natale in sicidis nemoze: hic saltus cūtheron & hysmenus amnis. & fontes dijce: arethusa. & aganippe: que patria quōdam liberi patris atq; herculis fuit: que fortem produxitis Epaminumdam Non cedens athenis claritate cuitas ea nostra etate exiguum castellū thebarū est. & a thurcis proximi animis cū reliqua boecia occupatum. C̄ Sequitur hellas que a nostris grecia appellata acten id est littus p̄fici nocauere. mutato deinde noie atticā dixere. homerus cunctos atticam incolentes appellauit Atthemenses. Protenditur autem actica ex boecia vsq; in isthmum corinthiacum. parte sui que appellatur megaris. In attica cuitas atheniensis quōdam nobiliss̄ma nostro tempore parū oppidi specie gerit. in eo tñ saxo quo vetustiss̄mū minerve templū fuit arx est p̄ omnē grecias nominata cum opis magnitudine cum difficultate oppugnationis. hāc florentinus quidam mahometi tradidit cum imploratis latinoz auxilijs nullius opem inueniret. C̄ Peloponesus atticę inngitur totius grecie arx quōdā dicta. nam p̄ter habitanciū in ea geniū nobilitatem atq; potenciā. ipe locozū situs principatum designat & imperium. formam eius platani folio simillimam p̄fici dixere longitudine & latitudine forme parem. ab occasu in ortum stadiozū mille cecc. perimetros siue ambitus omniss̄mū simbz̄ vt polibio placet stadia 4000 continet artemidorus cecc sup̄addit. cui & plinius cōsentire videtur: idē duo maria terram ambire dicit Tomi

adacedonte sic
& termini.

Dirachium.
Epidamnus.
Appolonia.
Thessalonica.
Impiū thurcoz
adontes mace
donie.

Menes flonius.
Tessaloz noia.
Thermopile.

Boetie situs sit
& laus Thebe

Elicon.
Litharan.
Misteneus
Aganipe.

Attice noia.

Attice noia.
Athemensis cuitas.

Peloponesi la
us & forma.

Maria pelopo
ambincia.

Epitoma Europe:

fo. xvij.

ocurrerant olim a dextra habitantes greci. Scarnanes & appollinis Li-
cij templum quodam in tumulo ad ostium eminent. sinistra vero nicopo-
lis est & epirotax coloma Lasso. ista etas epiru arta appellat. In hu-
ius littore apud acroceranios montes siniri adrie vel adriatici maris
navigationem & Joniu incipere pelagus Straboni visum e apud quez
mare ausonium idem quod Jonium esse apparet: cum Epiri oram au-
sonio abini pelago affirmet. Que nuc albana dicitur: olim macedo-
nie portio fuit ad occidentem versa. In qua dirachium & appolonia su-
isse pdidimus non incelebres pisco seculo ciuitates. sermo genti neqz
grecis neqz illiricis notus. Eredim hoc genus hoim ex albana quoda
venisse q vicina colch di i asiaticis Scythia memoratur vt sepe barbararu
in vndatio nationum Erecie atqz Itale punicias occupauit. Ualona i al-
bania non magna ciuitas est in portu maris sita qua breuissimus est in
italiam tractus. hanc pazantes primus ex turchis occupauit. Rebellan-
tem amurates recupauit. Post albania in illirice sequitur getes
ad occidentem septemtrionemqz vcrse hoc genus hominu nostra etas sclas
uos appellat. & alij Bosnenses alij dalmate: alij Croacij hystri carniqz
appellantur Bosnenses introitus ad pommonia vergunt septemtrioi ex-
positi. Reliqui adiacentes mari ad timani vsqz fontes ptenduntur. hinc
ausoniam illinc pannonia intuentes Timaus aut ininitium adriatici
maris sinu excurrit. cuius fonte matre appellam maris Strabo pdicit
Querat fortasse aliquis vbi nam liburniam dimiserimus qua pmeasse
Platenozem Italiam petentem insignis poeta comemorat Lofusi sunt
admodum puinciaqz fines. nec expedire nona facile est. nedum quis ve-
tustissima possit absolvere. Plinius liburnie finem inicum esse dalma-
cie dixit & traguru marmoru notum in ea esse Salona quoqz colonia
que ab iadera. c. & xij. milibus passuu abfuit. Iadera vero. c. lx. a pola di-
stare. Et quo fit vt inter croatinos & dalmatas liburni sedes habuerint.
forsitan & croatini nouum gentis nomen liburnozum loca inuaserunt. no-
bis hec indicasse sufficiat Si quis cercioza desiderat pisco euoluat an-
tores. Phtolomeus liburnia: dalmacia: atqz Illiride simul cofudit. & il-
liridi quide a septemtrionali plaga pannonia occurrere dixit: ab ortu su-
periozem mysiam: ab occasu hystria: a meridie macedonia & adriaticus
littus. Hystrias veteres italie tradiderunt in qua parenciu & pola
est & iustnopolis quam caput hystrie vocant. in contemeter italie: tamē
longitur adriatico sinu dissecta & in peninsule modu circūdata mari qua
continenti applicatur a tergo lapidea est & montana regio qua psci al-
biani vocatere Plinius hystriam adherere liburnie dixit ex quo palam
fit croatinos liburnozum loco succedere. hystria ab hystro amne dictam
ferunt que a danubio in hadria fluere falso credidere. Eui erroru & pom-
ponius mela & nepos padi accolatres adhibuit Auilius em ex danu-
bio amnis in adriaticu effunditur mare. Argonataru eos fabula de-
cepit: quos p hystrum ex mari pontico in hystriam vectos memorie po

Scarnones apol-
lo citius.

Epirus nuc arta
vocat.

Terminus adria-
ci & Jonij maris.
Albania psalida
cedonice.

Ualona.

Illirice gentes.

Bosnenses.

Timaus fl.

Terre liburnia.

Plinij sententia.

Salona.

Iadera.

Liburnie situs.

Phtolomei sen-
tentia. Illirice
fines.

Hystrieci iusticef

Parecium.

Pola. Instan-
tinopolis

Hystrie de noia
tio.

Argonatar.

Augatio.

Enee Silvij.

- Naiportus** ditus est. Sed constat eo ex histro in sanu aduerso flumine nauigasse. de inde nauportum quem labacum hodie appellari putauerim cuius palu dem lagetum strabo appellat. Ex nauporto vero p montes homerio ve eta natus in adriaticum prodeit. Histri hodie sclati sunt quibus mari time vrbes italico sermone vtantur. vtriusq; lingue periciam habentes pars prouincie melior ea venetorum que maritima imperio subiecta est mediterranea domus Austrie possidet. Opidum Sancti viti: quod ad flu men titium situm est valenses habent ex quo ad aquilegiam ad. stadia esse Luditanus qui domuit histros tradidit finem Italie musium flumi tradidit Larni inter quos Japides enumerantur histros sequuntur sclati tamen quorum sermo regione obtinet Larnes bifaria diuidunt dupli cem carniola esse dicentes Altera sicca et aquarum indigna. in qua histros ponunt et Tarfos qui medios inter labatus et Tergestum incolunt motes et ad timanum vsq; pferuntur. altera irrigua in qua flumen Saurus ortus habet et nauportus qui labatus hodie appellatur et alij plures flumi.
- Carinthia montana** et ipsa regio carnis applicatur ad ortum ac septem trionem stirie iuncta ad occidentem ac meridiem alpes italicas et forum Julij con tingit. multe in ea valles collesq; feraces tritici: multi lactis: multi am nes quorum precipuus drauus qui p stiriā ac pannoniā in danubius fertur haud inferior Sano. Imperium prouincie australes obtinet et archidu ecē appellant cui ea regio paret.
- Stiria** quā quondā valerian muento nuncupata ad orientem pannonicū ingitur. latus eius septemtrionale au striam respicit ad occidentem ac meridiem carnis ac carinthianis occurrunt eadem quoq; montana prouincia est quāuis in orientem porrecta plani ties non paruas habeat. Drauus ac mura insignes flumij terra irrigant mura in drauiū exoneratur ille in danubiū vrbium populū plerūq; theuto nes sclati qui citra drauiū rura colunt imperiū australis familie est In hac prouincia decoctū sal ad vicinas rogidēs importatur ea et ferri mi neras locupletes habet et argenti fodinas nō ignobiles quāuis icuria pncipū argentū haud multū effodiatur.
- Austria** olim pannonia superi or dicta ad orientem habet hūgarīā ab occidente Banariā septemtrionē eius Bohemia et moravia terminant. ad austrū vero montes stirie qui longo tractu ab alpihus deriuantur. Latitudo eius trium autem paulo minus dietarū lōgitudo vero duplo maior terra nobilis aquis irrigua vitibus consista: ligni copiosa agro feraci piscibus plena vino adeo exu berat vt bohemis morauis silesitis Banaris in dando vino satiffaciat et inde quā maximas opes colligit danubius eam mediā secat flumi us omnium europē maximus Inter precipuas eius ciuitates est vienna pannonicorū maximū emporiū olim flauium appellata principū austrie pceptua et dignissima sedes
- Procedenti** per austriam in aquilonē morauū occurrunt gens ferax et rapinarum amda inter hungaros Bo hemosq; transdanubiū sita In hac prouincia ciuitates et opida. Roma
- Austrie q; panonia superior ē sita.**
Lana austrie.
- Danubius flum.**
Vienna flauium.
- Adoratorum mores et sita.**

se ecclesie ritum tenent et catholice fidei cōfenciūt Barones om̄es fer
me hostitarum labe infecti sunt In eadem provincia cōplura sunt oppi
da plena populo et opibus habundancia inter q̄ Brunna principatū ob
tinet et Olomuncz que vnica est ciuitas morauoꝝ episcopalis. Sermo
genti mixtus est Theutonics et Bohemicis superant tñ bohemi quū
est regionis imperium. q̄ gentes olim morauiam incoluerint non facile
dixerim quantū vero ex lectione pholomei accipere licet marcomani
et sudini cādiq̄ morauiam et austriam q̄ transdanubiū iacet incoluisse vi
dentur. Silesia post morauiam sequitur haud ignobilis prouincia quā
fluuus odera perlabitur inter omnes germanie natiōes late cognitus
fontes eius in hngaria que slesie ad orientem iungitur mare balticum
cursum terminat. Lōgitudo regiōis cc. ferme passū. Nō. p̄tiet. Latitu
do circiter. lxx. stadia: Caput gētis Cratistlania ē aplissima ciuitas ad ri
pā odere sitapunitatis ac publicis edificijs magnifice ornata cur⁹ episco
patū maiores nri atreū vocauerē hostitaz bella lueū reddidere. Duce
slesie multi numero iter q̄spaterna hereditas p̄capita diuiditur hinc scilicet
sa multas in partes prouincia frequētes calamitates incurrit crebris et
posita latrocinijs. Slesie sub imperio bohemoꝝ constituti sunt sermo
gentis maiori ex parte theutonics est quāuis transoderā polonica lin
gua p̄ualet ob quā rem nō immerito quidā hoc in loco germanie ter
minum esse oderam putauerē: quāuis idem fluuus in septentrionē ver
gens germanicas partes ripis ambabus alluit. Libet in hac parte ger
mani e linguere fines et ad orientem ac septentrionē sarmaticas inuise
re gentes. Cratistlania vasta regio est et plana: ex qua etiam planicie q̄
lingua scylanica pole dicitur nomē accipit: hec slesie ad occidentē con
termina est prutenis et masouitis a septentrione ab oriente Ruthenis
a meridie hngaris carpato monte quē accole Crapak inter iacēt hec
duo sortitur nomina nam partem eius occidentaliōrē ac septentrionali
orem Saxonibus ac prutenis vicinam maiorem poloniam vōcant. al
teram minorem que orientaliōr ac meridionaliōr est et hngarie ac rus
se vicina In hac ad ripam istule fluij Cracouia est precipua regni ciui
tas in qua arcium liberalium scola floret arte mathematica celebris in
maiori. Cratistlania Cratistlania et Snesna celebriores ciuitates sunt. Ex du
cib⁹ polonoꝝ adesco q̄ lumē oculōꝝ qd sibi natura negauerat a deo cō
secutus est primus cristianā cum gente suscepit religionē et ecclesias
pontificales Snesnenses que metropolitana est: Cratistlanensem Craco
uensem: Cratistlanensem: Cratistlanensem: Cratistlanensem: Cratistlanensem
sem: Culmensem: et Lubecensem in qua cōditus est institut. Tūc enī
sub imperio polonie et marchia in qua est Lubecensis ecclesia et tota slesia
in qua est Cratistlanensis sunt. Eius filius Boleslaus Lhabri ab otho
ne primo imperatore et corona et libertate donatus est quē Cratistlanensem
to ad limina diu et Zbalberti venientē magno cū honore in: roq̄ appatu

Brunna.

Sermo morauoꝝ.

Incolepsi regi
ōis morauie.
Odera fluuus.

Cratistlania.

Duces slesitaz

Slesitaz sermo

Germanie ter
minus.

Polonie et noia
et termin

Due partes po
lonie.

Cracouia.

Polonia.

Snesna.

Adesco primas

Ducū polonie.

Cratistlania.

Boleslaus pri
m⁹ rex polonie.

Eneæ Siluii.

Mercinia silua.

perat. **P**olus genti certissima ex tritico et lupulo factus vinee coltura in cognita sed terra ferax cereris pice et volucribus habundans: multa ferarum venatio. **h**ercinia enim silua (que bohemiã a Saxoniam diuidit per morauiam usque ad poloniam venit et circa Eracotiã cuius saltus suos extendit: et deinde per masoniam ad lituaniam et usque ad Scythiam extenditur) maximos ferarum greges nutrit. In his saltibus equum siluestrem venantur: ac feros boues quos pisci vros vocauerunt bifontem etiam que ferox ac inmanis bestia est Terra nullum aliud fert metallum preter plumbum et ferrum. Salis maxima copia est qua cetera longinque gentes vsantur quod maximam prestat toti regioni emolumentum. **M**asiam sub terra exciduntur ingenia salis saxa. extra terram autem salis mollioris fit decoctio ex qua inter saxum sal collecta.

Adasonie termini.

Adasonia ducatus est regno polonie subiectus et ipsi coniuncta occidentali et meridionali latere. eius pars septentrionalis ad prutenos attingit: orientalis autem lithuanis est cotermina. in hac est pontificalis ecclesia plocensis iuxta istulam fluminem quo masonia quibusdam in partibus a polonia differminatur.

Lithanie situs.

Lituaniam et ipsa late patens regio palustris ferme omnis ac nemorosa Adasonis ac polonis ad orientem coniecta. **P**artem eius septentrionalem pruteni ac liudes excipiunt sed inter utrosque per massagetas usque ad balticum sinum attingit. orientale moscouite meridionale Rutheni qui etiam Lituanis non in parua multitudine mixti sunt licet sermone ac religione ab ipsis sint diuersi. Rutheni enim ferociter sciam intelligibile loquitur Lituaniam proprio vsantur sermone et idolis seruiunt usque ad Vladislaum magnum eorum ducem qui ad regnum polonie vocatus primus ex lituanis christianam simul cum gente sua suscepit religionem. caput regionis est vilna episcopalis ciuitas.

Ruthenorum fines.

Rutheni quos appellare rossanos Strabo videtur Lituanis cotermini sunt ad orientem thartaros qui iuxta pontum curinum sunt et valachos contingunt meridionalis eorum pars adiacet motibus sarmaticis qui busi transiluanie que hungarie pars est coniungitur: occidentem eorum poloni quorum imperio parent excipiunt. regionem amplissimam habent et frumenti ac mellis feracissimam sermo gentis est scelaonica quo etiam sedm rituu grecorum rem diuinam (hoc est missas et cetera officia ecclesiastica) agunt.

Sermo Ruthenorum.

Masiam et literas proprias alias a grecis et latinis ac ebraicis habet. **L**atinsiam enim est lingua scelaonica et in varias sectas diuisa. **M**asiam ex scelaui alij romanam ecclesiam sequuntur ut dalmate Croati Larmi Poloni Alij grecorum sequuntur errores ut Bulgari Rutheni et Adoskouite. Alij proprias hereses inuenerunt ut Bohemi Aldorani et Bohemes. Rutheni igitur de quibus loqui incepimus tripartitam habent regionem prima eius pars adiacet polonie orientem versus: in qua ferme omnes qui nobiles sunt et qui cunctiorem agunt vitam relictis grecorum erroribus rituum ecclesie romane susceperunt. Caput huius primum partis russie est leopolis urbs

Uarie secte in lingua scelaonica.

Ruthenorum preestres.

Leopolis.

Epitoma Europe.

non cōtēnēda sede archiepiscopali decorata.

CEt hæc in orientem gredienti occurrat. alia pars russie que thartaris ac Chalachis vicinior est Podolia appellatur tota ferre ab ipsis thartaris valachis ac thureis frequentibus incurfionibus nostra etate in solitudinem redacta ut et necessitate peregrināibus ferre nō possit. quāvis fertilissima sit ita ut gramina in altitudine vnus celsi viri excrecant et apibus et melle tota redolens ut non satis illis locus sit vbi mella deferant. sub arboribus namq; aut virgultis et siluis fauos educūt. circa arces tamē que relicte sunt et inter silvas hinc inde rura coluntur opida eius olim opulentissima quedam penitus deleta sunt quedam ad speciem villarum redacta vnica tantum ciuitas est podolie integra Lamijeniecz vocata: ad quam hostibus accessus nō datur ob ipsius loci naturalē munitionē que caput est huius scēde partis Russie et sedes episcopi. habuit em̄ et hæc pars in oppidis ecclesias ritum ecclesie Komane tenētes. Post hæc tertia pars que alba russia vocatur extenditur late in septemtrionem vsq; ad lino nēs et in orientē vsq; ad Tanaim fluum terminū cōicm Europe et asie iuxta cuius rippas habitant Adaskouite qui licet rutemis ceteris ligia et secta similes om̄io sint et ad hanc tertiā partem russie ptineant tñ vt nomine ita imperio ab alijs sepati sunt. cum em̄ om̄es alijs Rutem impio regis polonie pareant Adoskouite pprium ducem habent. Et hæc tertia parte Russie pelles sciosiores ad varias gentes mittūtur hanc etiā perlabitur ille celebris flumens bozistenes que accole neper vocāt iuxta quas ciuitas est nomine Smoienko in qua sedes est Adetropolitani rutenorum in hac etiā est illa magna ciuitas ad quem ex tōginq;ssimis partibus illuc mercatum adueniētes mercatores nogardia vocāt: p hōmetis nona mema: incole Monogrot. hæc dux Adoskouite cum magna parte terre nostrate occupauit. hæc sunt partes Russie olim diuites et populose nunc pro maiore parte desolate. Ita post grecorum rōnam Rutheni grecorum scismatici nostra etate afflicti sunt et nō sine magna clade fidelium Adulti enim fideles qui inter Ruthenos habitabant simul cum ruthenis partim celi partim in seruitutem abacti sunt. **L**itonia deinde cristianarum vltima prouinciarū ad septemtrionem lithuāns et rutemis iungitur fratres heutonici qui beate marie vocantur hanc armis queñuere et christi sacra suscipere coegerunt cum esset antea gentilis et idola coleret. eam alluit ab occidentē mare balteū quod pleriq; veterum oceanum esse putauerūt: nondum septemtrio ut hodie cognitus grecis atq; italīs fuit Origo huius sin⁹ ex britāico mari ducitur qd germanicū appellari pōt nā et germāie magnā partē alluit Ostium eius in occidentē est nō longe a cheronefo cumbica quam dacīā hodie vocant. Excurrens autem in orientē in septemtrionē panditur mitalasq; magnas ambit. Occidentale litus noruegi occupant: ad septemtrionem semiferos hoīes esse tradunt cum quibus nullum lingue commercium: nauigantes autem signa tantum et natibus commutare mer-

f.

Forr.

Podolia.

fertilitas russie.

Lamijeniecz.

Alba russia.
Tanais flumens.
Adoskouite.

Pelless sciosiores.
Bozistenes flumens.
Smoientko.

Monogrot.

Litonia situs.

Baltei maris scriptō.

Ence Siluij.

Ad Massagetarum situm.

Stus prussie. Vistella qui r istula.

fines prussie

Aduentus fratrum. I. marie in prussia

Ad Assonite antiquam dñi prussie.

Ad Aricburgum.

ces feruntur. meridionale litus saxoni bus ⁊ prutenis traditur oriente
 le vt diximus liuones tenent. Inter liuonia ⁊ prussiam paruum ter
 ram esse ferunt vnus dici ferme latam itinere sed longissimā a prute
 nis ad liuones quam massagete qui vulgo Symocz vocantur colunt gēs
 polonorum imperio parens. atq; in regnum polonie ad mare pzoien
 ditur ⁊ balteum quem diximus sinum Kedentini ex liuonia in germa
 niam per litus balthei maris post massagetas pruteni se se obijcunt
 qui rippas vtrasq; vistelle amnis accolunt. Is est sarmacie ac germa
 nie terminus qui exoriens in montibus qui poloniam hungariamq; di
 rimunt partem polonie irrigat. Prussia vero quā longa est percurrat.
 ab oppido Lorn vsq; Gedanium quo in loco balteum influit hūc flumē
 Vistulam quibus etatis nostre sermo cōgruit. alij vistellam vt diximus
 vocauerunt. quod vltra flumē est sarmatici Juris sui t quod citra germa
 nici ad orientem ac meridiem masonte poloniq; rura colunt. Occiden
 tem saxones occupant aquilonem Baltei maris excipit litus. frumen
 ti ferax regio est aquis irrigua ⁊ plena colonis. multa ambitiosa oppida
 multi maris sinuosi refectus amenam efficiunt. Pecorum in gens vis
 multa venatio piscatio dimes. Barbara hec gens ⁊ idolozum cultrix vs
 q; ad fridericum imperatorem eius nominis scdm fuit Sub eius ve
 ro imperio cum amississent cristiani Pholomade Sime ciuitatem fra
 tres theutones quos sancte Adarie appellant inde fugati in germanā
 rediere vni nobiles ⁊ rei militaris periti. qui ne per oceanum marcerēt fri
 dericum accedētes prussiam germanie cōterminam cristi cultū sper
 nere dixerunt. sepe illius gentis homines i Saxones ceterosq; vicinos ex
 currere ingentem vim pecorū atq; hoīm abigere esse in animo sibi con
 pescere barbaram gentem: annuat tantum impator proniciā q; fratri
 bus perpetuo iure possidendā tradat si eam armis acq̄rant: Jam enim
 Adasonie duces qui se eius terre dños affirmabant ius suum fratribus
 concesserant. grata ablatio friderico fuit qui collaudato pposito quas
 voluere fies sras sub aurea bulla accessit. Illi sūptis armis breui tpe quic
 quid prutenicū iuris citra vistellam fuit occupare. Deinde tranato flu
 uio verustam ⁊ late patulam quercū in castelli modum erectis ppug
 naculisq; iuxta rippam munierunt vbi collato sūidio vltiores prutenos
 verare ceperunt. pugnatum est sepe pro quercu ⁊ ingentes paganorū
 copie fugate ⁊ delete sunt bellū plurimis annis productū est: ad extre
 mum fortuna fratrum impio arridens om̄i in eis prussiam subiecit. vi
 cte barbare nationes ingum subire. ex illo tpe lingua theutonica intro
 ducta est ⁊ cultus xpi gentibus imperatus. Ecclesie quoq; pontificales
 erecte trans vistulam Pomesaniensis Culmenensis Sambienensis ⁊ Uar
 miensis. Quo in loco munitam quercū fuisse diximus nobile opidū cōdi
 ficatum est qd Adarieburgum vocat ⁊ arx nobilis atq; amplissima: hie
 sedes magni magistrī qui cunctis fratribus p̄estit prussiam incolentib;
 erat. sed bellis inter ifos fratres cum polonis exortis: tandem ipsa arx

tam emittatibus vicinioribus in potestatem regis polonie venit Sunt
 alij duo in eadem religione magistri Alter Liouoniam regit. Alter con-
 uentus almanie gubernat. theutonones huius religionis inuentores fue-
 re et propterea nemo ad eam recipitur nisi theutonicus nobilibus ob-
 parentibus et cni. ppositum sit p tuendo christi euāgelio aduersus saluti
 fere crucis inimicos armis depugnare. ob eā rē albis vestimentis utun-
 tur nigra cruce insuta barbam omnes nutriunt exceptis qui in sacris al-
 taribus seruiūt. C Post prutenos saxonie nomen incipit. gens valis-
 da et latissima cui ab occidente vesera apud antiquos vister gus fluius
 terminum facit. Pleriq; usq; ad rhenum protēdi saxonēs arbitrati sunt
 Aquilonarē plagā dani obtinēt et mare balteū. ad meridiē francoes: ba-
 ioari et Bohemī siti sunt. Orientalē plagam slesite simul et prutem obti-
 nēt. In his terminis inclusi sunt thurnigi Brandeburgesi: Albinēsi. Lusa-
 cij Pomeranicq; quos omnes saxonici iuris esse volunt. Piores tñ Thu-
 ringos in ea terra consedisse quam saxonēs aiunt. hosēi grecam sobriē
 esse affirmant ex Macedonia classibus aduectam que Thuringos mul-
 tis bellis defatigatos paternis agris eiecerit qd mihi non fit verisimile
 est em̄ vetustissimū in germanica terra saxonie nomen cuius omnes
 veteres meminere. Thuringos nemo antiquoz em̄ nominat qui germa-
 nicas gentes enumerat. In aduentu primo francoz qui tpe Valenti-
 niani cesaris germaniā primo intrauere Thuringos nominari reperio
 ob quam rem male quadrat historia veritati que thuringos priores sa-
 xonibus in germania fuisse contendit fatebor tamen saxonie limites ali-
 quando minores fuisse aliquā maiores Nam sicut imperia ita et provin-
 ciarum limites ex tēpore variantur Inter pomeranos qui orientem saxo-
 nie incolunt oppida sunt digna nomine Usimaria et Sundis: Erisuoldia
 Stetinam: Kossochium: In quo scola liberalium arcium haud cōtem-
 nenda et hec quidem mari proxima multis ac diuitibus negociatorib;
 habitata est. et in mediterraneis Laminum Pontificalis ciuitas cuius
 diocesis latissima est nec minor Adaguntna creditur. Episcopus loci
 Romano dūdarat presuli subest. Brandeburgenses in duas marchias
 diuiduntur Quarum altera vetus: Altera noua vocatur. Veterem mar-
 chiam perlabitur Albis fluius In cuius littore Stendalum est oppi-
 dum et Bardeleam et Soluedleum: Osterburgium Mouam marchi-
 am intersecat fluius: odera haud multo inferior: albi In eius littore frank-
 fordia est diues emporium et Lubucensis ciuitas. Sproua quoq; fluius
 us eādem prouinciā irrigat equandus Liber. Herlinum in eius lit-
 tore oppidum iacet et et aliud flumen honela nuncupatū qd Brande-
 burgium ex quo Adarchiam nomen habet in duas partes diuidit vete-
 rem ac nouam efficiens ciuitatem In episcopalis sedes est et Adarchi-
 onam tribunal Ad eiusdem fluminis ripam Habelber quoq; situm est
 pontificalis ciuitas cui cum nobile territorium cui Puzgenisa est nemi-
 multis referunt oppidis et marciali populo plenum Caput misnentū

Innētores reli-
giōis s. marie.

Saxonie Situs
et termini

Entes saxonie
incolletes.
Luringi Saxo-
niū origo.

Pomeranorū
vibes.

Brandeburgen-
siū due marchie
Veteris marchie
oppida et situs.
Moue marchie
situs et vibes.
Sproua fluius
Honela fluius
Brandeburgii.

Puzgenisa.
Adina.

Enee Silvij.

Albina.

Adartinopoli:

Herfordia.

**Ueri saxonēs.
Adadeburga.**

**Tria regna sep-
temzionalia.
Dacia seu dacia
Cimbri.**

**Suecia.
Scandania.
Gottoꝝ origo ⁊
in cursio.**

Noruegie situs.

**Dacie' aliud no-
mē ⁊ linu a.**

**Bohemie situs
⁊ termini.
Longitudo bo-
hemie.
Pircinia silua.
Albis fluvius.
Aduitana.**

nēnsium ciuitas Albina est vnde nomen regioni datum est. hanc quoqꝫ
 Albis alluit fluvius hic valida arx ⁊ in ea Cathedralis ecclesia In qua
 quoqꝫ prouincia multa sunt oppida marciali populo plena ⁊ martinopo-
 lis in honorem martis a veteribus condita Addeburgum hodie vocant
 ¶ In thuringia Nobile opidum ⁊ caput gentis Herfordia Adagunt
 no subiecta pontifici. studijs liberalium arcium insignis Laurenbergē
 sis quoqꝫ ciuitas duci Saxonie parens hec omnia iure Saxonum vtun-
 tur ⁊ lingua isdem moribus freti Lererum veri saxonēs Adadeburgen-
 ses nullo dubitante habentur Bremenſes quoqꝫ Alberſtatēſes Hal-
 demēſes: Uerdēſes: Bruſucenſes: Hanburgēſes: Luneburgēſes
 ⁊ Lubicenſes. In Adadeburga archiepiscopalis ſedes habetur: ⁊ in ho-
 norē ſancti Mauricij ex quadrato lapide diues templum ottonum no-
 bile opus ⁊ in eo ſancti florentini corpus. ¶ Hoc loco quonia Saxonie
 dania iungitur priuſqꝫ germanie reliquas partes abſoluo de ipſo danie
 Regno v: cimſqꝫ in aquilonē verſus aliqua referre inſtitui non indigna
 cogniti. Tria ſunt in ſeptemtrionē vergencia regna ſibinnicem cohe-
 rencia Danozum qđ hodie dacia appellat. ſuetozum ⁊ noruegiorū
 Daniam (ſiue dacia dicere ſolumus cōſuetudini ſeruietes) germa-
 nie portio eſt cheronēſi habens formam. hanc quondā cimbru tenere.
 Unde illa inundatio barbarozū emiſit quā Adarius arpinas italia pe-
 tentem ⁊ res. Romanas cuertere munitē ad interitū in deleuit
 Suecia cincta vndiqꝫ mari plures continet inſulas in quibus. Scanda-
 nia eſt apud veteres late memorabilis hinc quoqꝫ populozū innu-
 rabilis multitudo egreſſa omnē olium europā armorū turbine ac procel-
 la inuoluit. Nam gottoꝝ (qui hunc bello videre) Dannoniam: Adiaſiam
 Adacedoniam: ⁊ omnē Iliridem occupauere: Germaniā: Italam: ac
 Galliam vaſtauere: ⁊ denum in hispania conſedere) huic ſunt origo.
 Noruegia que de ipſo ſeptemtrione ſortita eſt nomen continentis p̄ Ku-
 thenos iungitur ⁊ in arcton protenſa incognite terre ſeu ſtricto glacie
 oceano vt pleriqꝫ fabulantur cōtermina. eſt ad orientis ptem ac meridiē
 balteo mari alluitur ad occidētē britannicus ſinit oceanus. Dacia ho-
 die thentonēs danozum appellant Adarchiam: cum lingua germanis
 incognita eſt. ex noruegia veniſſe putant qui cimbrozū occupauerint
 loca. ¶ Bohemia intra limites germanie incluſa tota aquilonibꝫ expo-
 ſita eſt habens ad orientem moranos ⁊ Sleſitarum ptem: ad aquilonē
 Saxonēs ⁊ Adiaſenſes: ad occidentē. Agrum noicum: ad meridiem
 Auſtriam ⁊ Sauriam vndiqꝫ germanie populis cincta. Latitudo lon-
 gitudozꝫ eius pene patrium forteſſe dictarum. ſilua hercinea vniuerſas
 cingit. albis vero ſclarior eius amnis eam mediam irrigat Altoſqꝫ nō
 parui nominis fluitos excipiens vt Aduitaniam que pene Piregā me-
 diam ſcndit tandem p conualles ⁊ abrupta moncium ne moroſoſqꝫ ſal-
 tus hercine ſilue preceps labitur per Adiaſenſem prouinciam fluens
 prope Adamburg vrbem ſaxonie in germanicum mare abſorbitur.

Epitoma Europe.

So. xxi.

Opida regni memorabilia sunt Praga regū Bohemie dignissima se-
des: Ladani: Buzia: Schlakenwerdū: Latiānū cupri argentiq; mine-
ris celebratissimū. Regio prorsus: frigida armētis tñ feris 7 piscibus
abundās. ager ei optimus frumētū 7 ordei feracissimus. C̄hrisones
ad oceanū siti ab oriente Saxoniā cōtingunt. ad meridiē vestualos. ad
occidentē traiectenciū terre iunguntur: quāq; 7 ipos traiectēses pleriq;
7hrisones esse volūt. In pecoribus omnis eorū substācia est. ager pla-
nus ac paluster est multo gramine fecūdus ligno caret. bituminoso ce-
spite 7 sicco stercore boum ignes foment. C̄hollandia quoq; puincia
germanie a septentrione oceano alluitur mari. qđ reliquū est rheni flu-
minis brachia intercipiūt insulāq; cōficiunt. 7salutris pascuosa pluri-
bus stagnis ac maris interfusa sinibus. Nec desunt qui Traiectū no-
bilem urbē in hollandia sitā dicant nobis hand̄ alienū esse videtur aliqui
7hrisē Traiectenses aliqui hollandie traditos esse. vt sepe regionum
terminos dominanciū imperia mutant. nostra quidem etate neq; phri-
sie: neq; hollandie dantur. 7Principatus ecclesie Traiectē impatori tā-
tum subicitur. latamq; possidet terram diuersis. Rheni meatibus inter
clusam. Lūi ab oriente 7hrisij. a meridiē vestuali iunguntur. hollandia
septentrionē excipit ab occidente ducatus. Selne de quo suo loco di-
cemus Rheni flumine distūgitur. Imperitisse vero (ne dicam fallacis-
sime nōnulli etate nostra Traiectū gallice nationis ciuitatē esse dixerūt
cum de pontificis ageretur electione. Nam quo pacto Traiectū Cal-
lie dabimus trans duo Rheni brachia situm: qñ 7 qui cis Rhenū ha-
bitāt Galoniē: Elunēsēsq; pstat esse germanos. Traiectensū q̄ppe sit-
mos sermoq; germanicus est. Traiectum diues 7 populosa ciuitas est
Episcopus vrbis xl ad. pugnatorū si qñ necessitas igrunt educit ad bel-
lum. forma viris ac mulieribus egregia: ab exterozum incurſu 7 aqua-
rum inundacione 7 ppria virtute defenduntur. potūs genti cereumſa
vinum mercatores afferunt. C̄Ultimū germanorū ad septentrionē 7
occidentē versū holandū sunt insulares populi Rheni hostijs obiecti
inter quos precipui. Dordracenses habentur La ciuitas ē egregie mu-
nita diues opum negociatūq; maxime accomoda. C̄Vestualia Rhe-
no flumio ab occidente clauditur: virgo ab oriente quem veseram ho-
die vocant. a septentrione 7hrisiam habet 7 traectensū. terram meri-
diem hassie montes excipiunt quos anobos. 7Phtolome⁹ appellare vi-
detur ex quibus amasis flumio oritur qui padeburnā 7 monasteriū nō
ignobiles ciuitates alluens mediam ferme puinciam intersecat 7 per
phrisiam defluens fertur in mare. Salas quoq; flumio vestualia irrigat.
Inter vestualos ac francoes bassa iacet montana regio que a Rhen-
no in septentrionē porrecta Thuringie iungitur. C̄francia hinc succe-
dit nobilis sane puincia 7 admodum potēns ab incolatu francorum sic
appellata q̄ deleto Jho duce priāo. magni priami ex sorore nepote per
pontum Lurū in Aldeothidas paludes in Scythiam puenere Jbiq; ei

Praga.

Frisonū sitas.

Defectus ligno-
rū.

Hollandie sitas.

Traiectū.

Zelandinor.

Dordacenses als

mitelburgēses.

Vestualie rezmi-
ni.

Amasis fluminis

Salas fluminis.

Hassie sitas.

Origo francor

Enee Siluij.

Sicambroz de
nominatō.

Origo albanoz
& romanoz.

Venetoz origo.
francoz in cre
mentū.

frācoz imperiū

Sub carolo ma
gno franci impe
riū meruerūt

francoz fines

ditatem edificarūt quam vocanere Sicambriā: ex qua dicti Sicambri
Constat em̄ post euictā incensamq; troiā qui sup̄auerūt excidio in tres
turmas diuisos in exiliū profugisse. & alios quidem Eneā dnce Itali
am petiuisse a quibus albani p̄dierunt & deinde Romani qui orbis im
perio potiti sunt. Alij sub anthenoze p̄ medios achuos elapsi: illiricos
penetrare sians & regna Liburnozū ad intimū adriaticū pelagus ac
cessere: vrbeiq; condidere patariū vbi sepultum anthenozē tradūt qui
Enetum fugas secum duxit a quibus postea dicti veneti. quozū ē hodie
ingens potestas terra mariq;. Tercij vt diximus in Scythias penetrarūt
quo in loco in magnam gentē coaluerūt. deinde ex Scythia digressi & in
germaniam profecti in p̄tibus thuringie cōsederūt. p̄der idem tempus
Eothij qui iam vrbe Romānā irruerāt vltra ligerim flumiū in Gal
liam sedes inuasertunt Burgū: diones quoq; iuxta Rodanū habitabant
qui & ipsi paulo p̄st regēs habere ceperunt franci vero trāsmisso reno
romanos qui ea loca tenebāt fugauerūt: Paulatimq; aucti potētia Al
gunciam: Treuerim: Agrippina: Tornacum: Lameracum: Rhēnos:
Suesoniam: Aurelianū inuasere: ita vt ab Aquitania vsq; in Baiouariam
imperium extenderēt hoc ergo francozū genus cū e icthia in Germa
niam venisset ibiq; diu consedisset germanicū effecium est adeo vt tota
ferme gallia & magna germanie pars a montibus pyheneis vsq; ad pa
nome terminos: francia diceretur Nam quicquid francis suberat frā
cia vocabatur Ea in duas partes diuisa fuit Nam qd̄ est gallic occiden
talis francia dicebatur. Quod est germanie francia dicebatur orienta
lis. & germaniam quidē eatenus extenderunt quaten⁹ sermo germani
cus p̄tēditur. Hec gens sub Carolo magno Romanū impium meru
it: qui afflictam longobardico bello sedem apostolicā cōsolatus est. Ca
rolus em̄ ip̄uis gallic potiretur impero german⁹ tñ fuit. in germania
natus alit⁹q; Lutus sedes plerumq; in aq̄sgrano fuit que ciuitas theu
tonica est. Ibi palacium eius & caput ostenditur. eius posterij imperius
tenentes in gallia & in germania regnaue rūt. deficiente aut̄ masculina
linea imperiū ad germanos idest ad francos orientales rediit inter q̄s
prim⁹ habitus est ottoꝝ Particularis gallic provinciasq; distinguere ve
lit occurrunt maxime insignes francia: Mormania: Britania minor:
Turonia: Picardia: Proincia: Delphinat⁹ Burgundia: Lothoringia
atq; vt om̄s gallia habeatur distinctoz: nō absurdum fuerit scire. viij.
in ea esse archipresules: qui reliquis p̄ totam galliā ciuitatibus circiter
centum principantur. Archipresules hī sunt Remensis. Senonensis
Rothomagensis: Lugdunensis: Bisuntinus Viennēsis: Tarantasiā⁹
Ebreduensis Aqueusis Breiatensis Harbonēsis Biturciēsis Turonē
sis Burdegalēsis Anritanus Post quos longo quidē tpe supra nostrā
memoriā Tholosanus: & nostra etate Aunimonēsis archipresulat⁹ emi
nenciam accepere frāconie vtro vt nostra etate recipitur a meridie sue
uis & Baiouarijs iūgitur: ab occasu Rheno: ab ortu bohemi: ac Thuri

Epitoma Europe.

Fo. xxi.

gis: septentrionē idem Thuringi hāsiq; excipiunt. provinciam p labita r
haud ignobilis annis quē mogantum vocant. Ptolemaeus hunc flu-
uium Adenus appellare videtur. q̄ superiores germanos ab inferiorib;
eundem dividere affirmat neq; em̄ alius fluvius est qui eam divisionem
apercius quā mogantus efficere possit. & hodie quidē inferiores germa-
ni vsq; ad magunciam procedūt: abinde superiores vocantur. Adoganus
vero ex montibus Bohemi ortus in regione Adaguncie in Rhenū flu-
uium exoneratur ob quam rem nō defuerūt qui Adagunciam Adogunci-
am a Adogana fluvio dicerent. Deriabitur idem fluvius non paucas
ciuitates quarū illustriores sunt Herbipolis & Frankfordia. In herb-
ipoli nobilis episcopi sedes est qui & Frankoz dux habetur & cum rem di-
uinam facit gladium in altari nudum ante se haberim Frankfordia no-
bile emporiū est: in quo superi cum inferis germani cōueniunt b's sin-
gulis annis. ibi quoq; impator. eligitur ex veteri consuetudine. ob quam
rem palam est imperatorum datum esse germanis: quū inter eos eligitur &
coronatur & sic demum ad culmen glorie Rome quoq; diadema susci-
pitur. Est autē Franconia partim plana: partim mōtosa. mōtes ipsi haud
difficiles sunt ager nō admodū pinguis nam plerūq; arenosus ē. mul-
tis in locis consiti colles vitibus gratum pducunt vinum maxime vero
apud herbipolim multae situe & multa venatio est. Terra in multis par-
tita est diōces. quibus Episcopi Herbipolensem ducentm Franconie dicant
vt ante relatū est Adaguntina ecclesia & Hambergensis plurima obti-
nent loca. Salatinus quoq; Comes haud paruam occupat partē Albar-
chiones Brandeburgenses tanq; burgunij norimbergenses potentes in
ea sunt: multe p̄terea ciuitates imp̄iales apud frācones floret de Mos-
rimberga dubium est Franconiam aut baioarie cedat. ipm nomen indicat
ad Baioarios vrbes pertinere Mosrimberga em̄ Mosricū montes signi-
ficat. ob quam rem patet noricorū ciuitatē fuisse. Mosricis autē baioarij
succedere & nunc ea portio terre baioarie que inter danubiū & norum-
bergam iacet noricū appellatur. Civitas tamē in parrochia Hamberg-
gensis est que ad Frankones pertinet. Ipsi Mosrimbergenses nec Baioa-
res nec Francones videri volunt sed tertium quoddam sepatum genus
Baioaria ad ortum estinū: ac meridiei ptem Franconie premit. Ea
quoq; perlata & diues terra est. In ad meridie alpes Italie iunguntur.
Sicut ad occidentē eius solem recipiunt. Australes orientem. ac Bo-
hemi septentrionē. Danubius mediam ferme plabitur. Inter austram
ac Baioariam alij anasum alij enū terminū postere. Suenos a Baio-
arijs. Licus distremnat amnis. hanc olim regionē norici tenere cu-
ius adhuc portio media inter Katul onam & norimbergā trans danubi-
um sita (vt aī diximus) Mosricum appellatur. Pontificales vrbes quin-
q; in ea sunt: quarū vna metropolitica est Salczburgā vocant ex flumi-
ne Salcza cui adiacet. Veteres iunantā vocauerunt. Anglia insula pro-
xima ad septentrionē regno francie neq; em̄ plus quā xxx milibus pas-

Adogannus fluvius

Inferiores ger-
mani superiores
Adaguncia.

Herbipolis.

Frankfordia.

Locus electiois
impatoris.

Franconie dispo-
sitiō.

Dni Franconie

Mosrimbergā.

Mosricum.

Baioarie situs &
termini.

Salczburgā.
Anglia insula.

Enee Siluij.

Britannicis
mare. Albion.
Britannia:
Scotia.
Hibernia.
Hispanie regna.

Emanuel.

Sarraceni ex his
pania pulsi:

Compositella

Italie situs &
forma:

Apenninus mons

Italie duo cor-
nua.

Longitudo & La-
titudo Italie.

Umblicus Italie
Terminus italie
& galie cisalpie.

Sicilie situs &
forma.

suam id mare latam est qd flandriam atq; Angliam interstitit tñi qdō
dam britanie nomen fuit nunc anglie hanc veteres tñm albion tñ brita-
niā vocauer. huius suprema portio in aquilonē versa vocatur Scotia
fluminibus haud magnis & monte quodā ab anglia discretavbi brūmā
h tpe fere trium horarū dies est. **H**ibernia insula parua a britania
distingua freto. partum libera Scotoz amicitia & societate gaudet par-
tim anglicano partē impērio. **H**ispania latissima regio & terra opti-
mis comperanda: viris armisq; potens. hoc anno nostro in plura regna
dinsa est. Primum ac maximū Castelle regnū appellāt. Proximū ei ar-
ragonū. Tertio loco portugalese. cuius scepra nostrā etate modera-
tur gloriosus princeps Emanuel. huius classe v. cericiaq; signa nō sine
omniū magna admiratione nunc ad antipotas: nunc ad austrū hic male
solsiciū transcendētes: nunc ad ortus solis vsq; ad Taprobānā insulā.
& mille alia loca nobis incognita penetrarūt Quarto Hispaniarre. Et ana-
te qd abeuuangelio xpi alienū est vltimū pontunt qd urbem habet eius-
dem nominis maximā munitissimā bell. colissimā oppuētissimāq; quā
nunq; antea a Christianis debellatā nostro euo Rex hispanie Ferdinan-
dus Sarracenis qui in occidente grassabatur decenniali obsidione & bel-
lo abstulit Christianitatēq; ad. ecit anno a natiuitate dom. m. AD. cccc. xcij
Est etiam regnū Gallicie quod longe lateq; vulgatur propter commu-
nem peregrinationem ad diuinū Jacobum ap. ostolum qui in ciuitate
Iherosol. (nunc Lampsaceta) quiescit. **I**talia omnis inter adriati-
cum & tuscum mare siue superum & inferum in formam cruris vel bra-
chij extenditur. Et a iugis alpiū quibus ad septentrionem a gallia &
germania clauditur porrecta: appennino monte quo tota secundum lō-
gitudinem diuiditur veluti dorso se se attolens vsq; ad reginū verticē
& litorā brutiorum (ex quibus breuis- us transitus in siciliā est) protē-
ditur. Iam in vltimo sui in duo cornua scinditur quorum alterum &
quod breuis est Ionium respectat equoz. alterum Siculum in extre-
mitate rhegium oppidum continens Lu. longitudo ab angustia preto-
ria que vt dixit Plin. libro quarto in alpino sine sita p. Romā Laps-
ria atq; porrigitur vsq; ad oppidum rhegium teste solino decies centena &
xx milia passuū colligitur. Latitudo vero vbi plurimū quadringenta de-
cem: vbi minimū centū triginta sex milia. umblicū (Cotvarro tradidit) in
agro Reatino habet hec dudū teste Plinio in libro tertio ex latere ma-
ris super rubiconem flumī pro simbus habuit ita vt a rubicone vsq; ad
alpes gallia fuerit q. cisalpia togataq; dicebatur & nō italia vbi est me-
diolanū Ticinū & comū sed nunc & hec pars in nomen itat. cum transiit.
Paruales autem Italie regiones sunt Campania Calabria: Lucania:
Apulia Sabina Tuscia Umbria Lacium Iherosol. Adachiar. in ea
Gallie parte que ab vsu toge togata: abitalis Cisalpia dicitur. Ligu-
ria transpadū: Insabria a. t. & Venecia citra padū. **S**icilia insula est
ad vltimū Italie. cuius forma est triangularis quin & ipos angulos to

etdem promontoria in extremitatibus suis cōficiant e quibus ipsa a po-
etis trinacria dicta sunt. Morū quidē vntis in meridie vergit apachinas
dicitur Alius vero ad septemtrione spectat 7 pelorus vocatur nec plus
distat ab italia q̄. M. cccc. passibus. Alius aut in Libiam 7 occasum
tendit atq; in ipsam Carthaginē maxime spectare videtur nec ab affri-
ce littoze plusq; centū viginti milia passum distat: vocaturq; Lilibeus
7 hij tres montes tria insule latera cōstituentes: vnū quidē ad aphyricas
expontunt: reliqua duo latera versus Italiam ipsam coartantes in insulā
in pelorū deducūt. Adretropolis Sicilie est ciuitas siracusana. Ad oc-
cidentē nauigando ex sicilia occurrit Sardinia insula in mari tirreno sita
qđ etiam ab ipsa Sardinia Sardoū vocatur inter sardinie ciuitates p̄-
cipua est Ealaris. Huic ad septentrione proximā est alia insula in ligustri
co mari quā hodie Lozica vocāt: dicta priuū Therapne dein de a Ermo
rege Erne cognominata.

Pachinas.
Pelorus.
Lilibeus.

Sardinia.

Lozica.

Generalis descriptio totius Asie et .

distinctio partū eius p̄ brachia Lauri montis cū particulari descri-
ptione minoris asie Ex asia Hū scdi.

Sia 7 ad septemtrione 7 ad meridie extēdi-
tur. Australiora ei' latera Aderoe sunt oppo-
sita: quāuis aurēa Cheronefus in india ad
equinoctiale vsq; circulū p̄tendatur. Partes
eius magis Boreales ad Scythas p̄tinet in-
tra 7 ultra Imāū montē que ad paralellū vsq;
p̄ thile p̄ferūtur. taurus mediā qđāmodo
scindit: qui ab occidentē in orientē excurrēs
partē ad aqlonē: partē ad meridie relinquit.
greci alterā interiorē vocant: alterā exterio-
rem. Latitudo mōtis plerisq; in locis sta-

Asie sita.

dioz tria milia cōtinet. Lōgītudo quātū Asia stadiorū circiter quinque 7
quadraginta milia: ab ora Rhodiensi vsq; ad indie 7 Scythie extrema
orientē versus. Caput ei' iter Lariā Licīāq; cōsurgit q̄bus in locis modo
cadim mons: mō cragas appellatur: neq; altitudine: neq; latitudine me-
morabilis: multe sunt eius ptes: 7 multa illi noia vetustas indidit: Pro-
gressus intra cōtinentē quātū licie fines extenduntur tum priuū attolli-
tur 7 p̄mōtozū Adasiciū ad dexterā emittit: qđ in mare p̄dāmp̄hiliū
vsq; p̄cumbēs: p̄dāmp̄hiliā ipsam liciamq; disīngit. mox ad septemtri-
onē vergēs: celenoz efficit iugū: qđ ad magnā frigiā heaoniāq; respicit:
trāsmissa vō hic atq; de p̄dāndia Licīā attingit. 7 Anthrochia a sinistris
relicta i duo cornua diuiditur: q̄rū dextrū Lauri nomē retinet sinistrū a
taurū vocāt: qui septemtrione versus incedēs: minorem Armeniam a
maiori disternnat: relicto ad sinistram iugo versus: Euxinum pontum
tū cui Scordisco est nomen: et orientalia Capadoecie a minori armenia

Lauri mōtis
quāntas

Caput tauri.
Lauri noia.
Ladim Cragas.

Adasiciū.

Celenoz iugū.

Taurus.
Antitaurus.
Scordiscus.

S

Gñalis descriptio tocius Asiæ

- Amanus fluius** seügitur Ex Tauro vero cum ad extrema Cilicie puenit amans oritur: q̄
Sriam a dextris relinquens ad euphratē vsq̄ versus orientem digredi-
Taurus. tur: nec interruptus est: vt Straboni placuit nomē amittit: sed multum
in altū latūq̄ crescēs: multifidus efficitur ¶ Pars australior Taurus est
Anianus. qui Armeniā ad Mesopotamiā disternit: Pars septētrionalior in mul-
Aiphates. tos quasi ramos scinditur: Ptolemaus post scissionē Euphratis ama-
nam montē iterū appellat Taurū inter Armeniā ad Mesopotamiāq̄ pten-
sum donec rursus ab amne Tigridis interruptitur: vltra vero Aiphatem
Choatras. nominat: cuius Asia i dextro latere subiacet: et Adiabena regio q̄ dimissa
vltra Euphratis fontes. Aiphates in duas scinditur ptes: Ea que ad
septemtrionē vergit: Laspias mōtes efficit: qui ad hircanū pelagus de-
Fageius. feruntur. que vero ad meridie inclinat Choatras mons appellatur: qui
Ozontes. in Asia aliqua diu pgressus in Austrū: rursus in duo cornua diuidi-
Parthoatras. tur que ad Euphratē pueniētiā includit. septētrionale nūc Fageius mons:
nunc ozontes appellatur Australi parthoatras est vocabulū quo media
disiungitur a p̄side. Ediunguntur iterū hec inter se cornua circa finem
Medie ad orientē et iterū disiungūtur: Kagianā Sigiānaq̄ terram in
ciuidencia: Circa finē vero Sigiāne denūo p̄modū coherent: ita vt
portam quandā videātur efficere: q̄ in Parthiā iter aperiat Asia et par-
Porta. thia Tauro cingitur cuius pars septētrionalis coros vocatur. Inter hir-
Coros. caniam Parthiāq̄ discurrens orientalis ad Asdoran: qui Parthos ab
Asdoranus. Asia sepat. australis Parthoatras sicut circa p̄sidē mediāq̄ nominatur
Parthoatras. ¶ Hic parthos a Larmama phibet. Coros autē hircaniā p̄gressus p̄mō
torū nō parū a se dimittit: qd̄ ad hircanū mare p̄cumbēs ad Argianam
ab hircania sepat. Ipe inter Ad Argianā et Ariā dilapsus Sariphus ap-
Sariphus. pellatur: Et quo brachiū aliud excurrit septētrionē et occidentē versus:
Bactrianā a Ad Argiana dissiungēs: qd̄ vbi ad hircanū p̄dope pelagus p̄-
uenit: rursus ad orientē septētrionēq̄ decurrit: vsq̄ iaxartes fluiū. ipse
vero postq̄ Bactrianā: Ariāq̄ transmisit: Paropanissus vocatur: a q̄
regio que ad austrū vergit Paropanissadū nominatur eius conclusa in-
Paropanissus. gris. Ulterius iam indiā ingressus Caucasus dicitur: qd̄ nomē ab alexādi mi-
Caucasus. lribus accepisse videtur. Eius glorie causa et p̄ adulationē: que regū co-
mes est: tamq̄ ille Caucasū iuga et p̄methei miracula transēdisset. Nec
altissima videtur: et admodū lata indie mōtana: que ad facas p̄tingētia
Comedorū. Comedorū noiantur: deiceps Imauscipit: et vsq̄ ad fōies gangis exten-
Imaus. ditur: ex quo dorsum derinatur: qd̄ in septētrionē vergens: in oceano p̄-
cumbit: Et iuxta Ptolemaei traditionē Scythas duas i partes diuidit
multosq̄ ramos pducit: qui Borales Asiæ partes infusariā parciūtur
Imodus. ¶ Vbi p̄ aliquantū spaciū Gangē p̄termisit: et ad exteriorē indiā puenit
Otocoroas. Imodus nominatur: qui circa finē indie in duos ramos diuiditur vsq̄
in eorū excurrētes pelagus: alteri otocoroas nomē est: et Seres respicit:

Asieri Semantinus ad sinas terrarū ultimos. mediū inter utrūq; Sēman-
 tum degunt. Et ipsi orientalinum extremi: ac pene incogniti. sic Taurus se
 habet totius Asie dimisor: cui p Antitaurū & Caspiū montē Caucasus ius-
 ga. & quecūq; p asiam montana excellūt ppe modum cōiuncta sunt. Nec
 male existimasse putauerim. Si quis p Iuga siriē que de tauro deriuā-
 tur: & dorsum Arabie qd iter mare nostrū arabicūq; decurrit: Troglodi-
 tarum mōtes vsq; ad eos qui lune vocātur: et demde p iuga incognita
 in athlantē vsq; pueniri posse affirmauerit Kursum que Hispaniarū mon-
 tes Iberhensis cōtineri: & illos p mōtana galliarū gelidas alpes attinge-
 re: Ex quibus huic apemini? italiā omnē interfecat: illic p hysirā & dal-
 maciam vsq; in Peloponesus & in traciā altissima iuga decurrūt: Et ir-
 ter Khenū ac Danubiū dorsum assurgit qd ex alpibus deriuatū p ger-
 manias: Sarmaciaq; dilapsū: supra fontes Tanais ad Ripheos mō-
 tes attingit: Et p illos caucaso iūgitur: ex inde p Caspiū antitaurū: de-
 inq; taurus ipsa cōprehēditur: Ultra quē regnare magnū ātiocū romā-
 ni pmissere: ex quo fit vt taurus cōtinētis vna mōciū series intelligatur:
 quāuis plerisq; in locis tumor nō satis appareat: Asie ptes: alij plures:
 alij pauciores efficiūt: nostra descriptio sex tantūmō cōtinet. Tres citra
 Taurū: & totidē ultra. Prior intra taurū & oceanū sēptētrionālē ab ori-
 ente sole vsq; ad hircanū pelagus extēditur popimano cultro similis: Lō-
 tinetq; Scytharū plurimas gentes: que ultra Imaū montē: citraq; ha-
 biant: cū qbus & Sactriani memorabūtur: & gordiani & Sace: & Adas
 sagete & vltimi ad aurorā Seres: & qui sinū circa habitāt Athacenū. Se-
 cunda ab eodē hircano mari vsq; ad amnē Tanaim & paludē Aldeoticas
 profertur: Habens a septētrione terram incognitā in oceanū versam a
 meridie pontū Euxinū: & qui ab eo in hircanū pelagus excurrunt Alde-
 schicos mōtes: In hac albani hberes: & colch: collocabūtur atq; alij q;
 plures populi quos vno vocabulo Scythas appellāt. In tertia pte Ko-
 manis inuicta viribus parthia clauditur Aldeozūq; terra: Et utraq; ar-
 menia: & quecūq; hodie minor Asia appellatur inter euxinū & hellepon-
 tum: & Liliū pelagus hysimo clauditur qui ab illico sinu in phasidē ver-
 git: In quarta designatur india cum sinarū populis ad orientem extre-
 mis & insula taprobane: que ad meridiē sita circulū eqnoctialē trāscen-
 dit. Quinta ab indo flubio vsq; ad amnē tigrim intra taurū & mare indi-
 cum: sinūq; pscicū iacens: Paropanisades: Aracosias: Arianos: Dran-
 gianos: Sedrosianos: Karmanos: pias: Assirios: & Suscianos cōplecti-
 tur: Sexta eadēq; postrema ab ipso Tigride amne vsq; ad illicū sinū: no-
 strumq; pelagus extēde: ar: omnia complexa a Tauro mōte in pscicum &
 Arabiciū sinum: atq; in egipti Septētrionalia vergūt His in locis pri-
 ores ad orientē Aldeopotamij occurrēt Babilonij: ac caldei qbus cōter-
 mina est Arabia deserta Ad occidentē triplex Siria collocabitur: Pa-
 S ij

Semantinus.

Lancasia.

Aliga.

Iuga siriē.

Trogloditarū

mōtes. Lunē

mōtes.

Iberhensis mōtes

Alpes. Apemini?

Sext ptes asie.

Prima.

Secda.

Aldeoschici mō-
 tes.

Tercia.

Aldeozū asia.

Quarta.

Quinta

Sexta.

Asie minoris descriptio.

Iestina Comagena: ac phoenicia cum Licia: & Pamphilia ac Licia & cū his arabia petrea. Ad meridiē felices arabes inueniētur inter sinū p̄ficiū Arabicūq; cōclusi: ar dñis mōtibus a reliquis sui nominis gētilibus diuisi vsq; ad insulā prope distoridē in indicū p̄tensi pelagus. Hec nobis loci asie cercior comodiorq; p̄tatio visa. Cū autē hic describēde esset si ipsa res breui sermone dici posset verū cū id longioris laboris opus sit q̄ nos in p̄sencia suscepimus: ceteris dimissis solū asie minoris & s̄rie partes paucis p̄stringem⁹. In his em̄ regionib⁹ & repatio humani generis & primicie nascētis ecclesie erāt. Asiā autē hic intelligo nōn illā cui in orbis terre p̄titione terciā p̄tem eandēq; maiorē dedimus. sed minores ac p̄pria que est velut frons quedā loci asie. hāc terminatur ab oriēte est frate fluuiū & maiori armenia: ab alijs p̄tibus mari circūfunditur. Nam a septētrione pontū eurinā habet. ab occasu bosphorū thraciā p̄p̄tidiē & hellepontū. a meridiē egeum & reliquā p̄tem nostri maris vsq; ad sinū nāmicū: ab hellepōto ad eufratē fluuiū ac maiorē armenia vsq; p̄p̄tēta. que maiori ex parte ad quintū p̄tinet clima p̄pter qd̄ temperata est & frugifera pecori salubris & homī. hanc p̄tholomeus totam in octo p̄tes diuisit. In prima pontū & bitiniā locam t: duarūq; p̄uinciarū apud antioches late memorataz limites confudit. Secdo loco Asiā circūscripsit: & p̄p̄riā nominauit: phrigiā ei misiaq; & alias plerasq; p̄uincias a commiscens. Tertio liciā Quarto Galacia cui & paphlagoniā & licaoniā & p̄p̄tē die partē adiecit. Quinto pamphiliā Sexto Capadociā Septimō minorem armenia cuius p̄tes ita designauit vt intra Capadociā haud dubie cōtineri videatur. Ultimā oīm Liciā fecit suos cuiq; parti termini nos assignans quos p̄tē comodū fuerit referemus. Eneas filius qui postea papa pius appellabatur om̄es illas sub tribus cōclusit. quaz prior & nobilior est que ab hellepōto vsq; ad capadociā porrigitur & a mōte taurō in septētrionē versa ponto eurino p̄cumbit. in hac regionē que p̄p̄rie dicitur asia posuit: & bitiniā & gallaciā. Altera pars in eū habet ubi prima desinit orientē versus: ad eufratem vsq; p̄currēs & ab eurino antitaturū superās vsq; ad taurū & Amaū mōtē in meridiē extēditur: in hac Capadociā minorē armenia: & oram ponticā cōclusit. Tercia ps est om̄is plaqa que a summis tauri iugis vsq; ad mare in austrū vergit in q̄ licia conuenietur & cilicia & pamphilia. facillima est hec p̄tatio que vel gentes respicit vel fluuiorū vel monciā naturales terminos. verū reges ac populi qui rerū potiti sunt p̄ sua quicq; volūtate atq; imperij magnitudine p̄uinciarū limites aut extenderūt aut coartarūt. que res locorū cognitioi marime aduersa scriptores nō modo obscuros verū etiā inter se p̄trarios reddidit. conandum est tamē vt que a maioribus tradita sunt cognoscētes quantum fieri potest noua etiā non ignoremus initio sumpto ab armenia minori, que orientē respicit eufrati & maiori armenie cōtermina

Termini & situs minoris asie.

Partes minoris asie scdm p̄tholomeū.

Alia diuisio minoris asie.

Armenie minoris descriptio.

Australe eius lat^{us} ad siria spectat. & amanu^m mot^{us}: Boreale ad Lidisse in g^u
 vsq^{ue} ppendit: pharnacie & trapeziti vicinu^m. que ad occidentem vergit pro
 pria capadocia excipit. In armenia minori sicut Ptholomeo videtur:
 non parua pars est antitauri & Adelitina regio que p^{ro}prius est Lomage
 ne. Sola em^o ex omni Capadocia domesticis arboribus tota consistit est: &
 oleu^m fert: & monoraticu^m vinu^m q^{uod} cu^m greco decertat: hec inter Lathaoni
 am & Euphrate^m iacet Lomagene c^ontinua: & sophine^m opponitur maioris
 armenie regioni admodu^m fertili. In hac armenia pompeius nicopolim
 condidit q^{uod} postea optime habitata est. Adelas fluvius ex argeo mot^{us} de
 scendens p^{er} in mot^{us} armenia^m in Euphrate^m exoneratur Ptholomeus pla
 rimas civitates: & aliquot p^{ro}vincias minoris armenie c^om memorat: q^{uod}ru^m
 australiorem orbisena dicit amano mot^{us} p^{ro}priam. & magis septentriona
 lem orbisena Ore potice c^ontinua: Lathaonia quoq^{ue} minori armenie de
 dit sed nos strabon^e secuti e^{ss}e Capadocie relinquimus Admoz Armenia
 taurum transcedit ciliciaq^{ue} completa est cu^m turci etate nostra sub Ca
 ramanno duce imperiu^m tenent Armenia t^{er}ra minor p^{ro}priam ducem habet
 cristi cultore^m Armenie em^o post accepta fidei sacrameta nu^mq^{uam} cristu^m nega
 vere: ip^{si}us p^{ro}cul ab apostolica sede constituti in errozes aliquos incede
 runt Capadocia q^{uod} maior & p^{ro}pria d^{icitur} ab ori^{en}ti minore armenia ter
 minatur: ab occideⁿte lyciaonia. & p^{ro}pria Galacie: a meridie tauri monte ex
 quo Boream versus vsq^{ue} in Lomana ponti. & Zmasioz australia p^{ro}pria d^{icitur}
 tur. Apud veteres sep^{ar}ati fueruⁿt a Capadocibus Lahones tamq^{uam} alteri^m lin
 gue gentis. Ariarates eos Capadocie addidit qui primus Capadocum
 rex est appellatus Illi postea vsq^{ue} adeo in Capadocum lingua ac mores
 transluere: vt nulla p^{ro}priae g^{en}tis signa remaserint: Lathaonia plana est
 lata & concava. & omnia fert p^{ro}pria ea que semper viret Adontes cum alij t^{er}
 Amanus a p^{ro}pria australi qui a tauri cilicie quodammodo avulsus est. & an
 titaurus in contraria abruptus eam intercludunt vt Straboni videtur
 Sed Ptholomeus Lathaonia^m inter tauru^m & antitauru^m collocat vt q^{uod} tauri
 ru^m noⁿ ante Amanu^m vocat q^{uod} siria attingat In hac amnes Saur^{us} & P^{ro}
 ramus. Adacedones & qui post eos macedonia regnaueruⁿt dec^{em} p^{ro}prias
 constituerunt Cesar & senatus qui archilao vita functo regnum in p^{ro}pria
 clam redegeruⁿt vn^{am} a^{ut} addidere quas nominare nil suavitatis habet. haru^m
 alique ad minor^{em} armenia^m p^{ro}priae alique ad ip^{sa}m Capadocia^m L^{ui} eciam
 yaurie pars c^on^uicta est: inter has p^{ro}prias vn^{am} cilicia^m Starbeciam appellarunt
 que ultra antitauru^m versus borea^m iacet. In hac mos est argenti oim^{ne} al
 tissimus: asse minoris centro. primus L^{ui}ius cacumina semp^{er} nive albi
 cant e^t q^{uod}bus dicit^{ur} q^{uod} eo ascenduⁿt (qua^mq^{ue} paucissimi sint) sereno celo equoz
 vtrumq^{ue} p^{ro}priae iscum. s. & potice: sub hoc monte sita masaca Capadoces
 m^ores oim^{ne} vrbu^m habuere que eti^{am} eusebia nuncupata est & magna cesarea
 Lota Capadocia frugibus abundat maxime frumento & pecore omnia

Forxiiiij

Armenie mino
 ris termin^{us} & sit^{us}.

Adelitina regio.
 Lomagena.
 Sophina.
 Nicopolis.

Adelas fluvius.

Orbisena regnu^m
 Orbisena.
 Lathaonia.

Capadocie ma
 ioris termin^{us}.

Lahones.

Lathaonia.

Amanus.
 Antitaurus.

Saurus.
 Piramus.
 Dec^{em} p^{ro}priae.

Argens

Adasaca vel en
 sebia seu magna
 cesaria.

Gñalis descriptio totius Asiæ

Lapadoꝝ flugi⁹

Pōti descriptio

**Malis flugi⁹.
Lambisena.**

figura pōti.

**Seda p̄asie mā
noꝝ.
Galacitermini**

**Licaoniē.
Pisidia.**

**Adariandini.
Heractia.
Sinope**

Larambis.

generis q̄ cum ponto australior sit frigidior tñ est. Lapadoꝝū amnis vt
 P̄linus ait genti nomē dedit antea leucosiri dicebātur. ad dñam scita
 rum qui extra taurū sunt colorē aduſo q̄ albioꝝes eſſent nomē adepti.
 his ſedes apud halim flumiū euriūq̄ fuerūt. Se q̄tur pontus qui vt ſtra
 bo ait ab occidēti hali flumine clauditur: ab oriente Colchide: a meridie
 inuoi armenia: ⁊ ipa p̄p̄ia Lapadocia: nec termin in hac parte ſatis
 certi oſtendūtur. Boreā pontus immitit. a quo nomē acceptū. P̄tholo
 meus (vt añ diximus) Bithimā pontūq̄ commiſcuit quōniā pompeius
 Aditridate demecto pontū bithinie adiecit. vt ex vtrūq̄ vna p̄uincia eſſe
 ceretur quā P̄tholomeus videtur deſcribere. poſtea Romanoz dūces
 alias ⁊ alias p̄tiones eius fecerūt ⁊ ideo hand mirandū eſt ſi pōtus ip
 ſe alios atq̄ alios accepit terminos ⁊ aliqui. a boſphoro tratio vſq̄ in eol
 chidem p̄currit aliqui in heractia finē accepit aliqui alibi. nos in hac de
 ſcriptione ſtrabonis limites poſuimus. Malis flumiū quē occidentalem
 terminū ponti poſuimus fontes habet in Lapadocia iuxta Lambiſenā: ⁊
 multus ad occidentē fertur poſtea ad ſeptemtrionē conuerſus: leucosi
 ros in dextera. Lathas ⁊ paphlagonas in ſiniſtra relinquit: ⁊ in euriū
 erit nō p̄cul a Laldone. P̄ontica regio haud multū lata ſuit: ⁊ formas
 quodammodo pyramidis habuit: tatio magis arcta atq̄ reducta quan
 to in orientē vltimus p̄cedit. Nam circa phainaciā: ⁊ trapezuntē pluri
 mum a minoris armenie mōtibz coeretur apud halim qui Lathas
 ⁊ paphlagonas diſterminat baſim habet. nec tñ hec latitudo amplior eſt
 ſex centis aut octingētis ſtadijs a mari vſq̄ in Lapadociā. Et in hūc mo
 dum vna trium parciū minoris aſie ab ſoluta eſt in qua armenia minor
 Lapadocia ⁊ pōtus cōcludūtur. q̄ licet vſq̄ in hanc diem aliqua ex parte
 xp̄iane ſint Turcoꝝ tñ imperio parēt. **C**lāſic accedamus ad illā quā
 primā poſuimus in qua tres ecia ſecunda ptes prima eſt que proprie
 aſia dicitur. Altera gallacia Tercia bithimia. de galacia prius dicendum
 quē orientaliſ eſt: huius termini ſunt quē admodū nos partim ex p̄tho
 lomeo: partim ex ſtrabone atq̄ alijs accepim⁹ ab oriente Lapadocia. ⁊
 halis flumiū qui pontū diſterminat. ab occidēti Bithimia: ⁊ aſia. a me
 ridie pamp̄hilia. a ſeptētrione pontus euriū. In hac pte Licaonia cō
 tinebitur q̄ totius aſie mediū q̄dammodū locū ⁊ arcem occupat. P̄ſidia
 quoq̄ pars cōprehēditur auſtrū verſus. ⁊ ad taurū expoſita. circa pontū
 paphlagones: ⁊ Adariandini ſedes habuer. circa Heractiā urbem que
 ab eſt a ponti ore vt P̄lin⁹ ait milliarijs ducētis ⁊ portū optimū habuit
 ⁊ a milleſijs erat cōdita ſicut ⁊ Sinope oim urbium que in hac regione
 ſunt clariffima. diſtat aut ſinope ab hoſto ponti tribus milibus ⁊ quin
 gentis. ab heractia duobus milibus. a carambi ſeptingētis. eſt aut La
 rambis p̄ montozū magnū ad ſeptētrionē poꝛectū: arictum frōtis hūis
 formā: qd̄ longo ſpatio ponto euriū incumbēs ipm bimarē videtur eſſi

Asiae minoris descriptio.

cere. In hac parte Paphlagonēs inter mariādinōs et halim flaniū collo-
cantur et rursum inter gallathas et euxinū. Nam australes paphlagonie
partes Gallathis herent a quibus gallacia dicta est: cui ab occidenti Bi-
thiniā et ppria adiacet asia. ab orienti pontus. a meridie Licaonia: quam
his strabo inter Gallaciā et Licaoniā alam quādā phrygie collocaverit: et vs-
q; in Lapadociā exten-derit: quē Phtolomeo in hac parte postponimus
Galiatarū tres gentes fuisse Trogim. Tolistobogi et Tectosages partes
que pontū respicit trogini habuere que totius galacie optima est. Les-
tosages versus maiorē Phrygiā iuxta pisinū sedes obtinere castel-
lo vsi cui Scira vocabulū fuit. Tolistobogi bithinijs finitimi fuerunt et
phrygie que epictetus dicta fuit. post Gallaciā austrū versus vsq; ad ta-
rum inter Phrygiā et Lapadociam Lycaonia. extēditur tota mediterrā-
nea. Hic lacus ē nomie Lacta Lapadocie adiscēs iuxta morimēnā quē
strabo maiorē phrygie dedit scdm quē nō fuisset Lycaonia gallacie cōter-
mina quēadmodū Phtolomeo visum est cuius opinionē sequitur In
hoc lacu sal nascitur atq; adeo facile circa res immerfas congelatur vt
sepe cū finalē torquere demiserint salis coronas educāt et solutres aq̄
eius alis cōtingētes ppter salis cōcretionē facile capiātur In lycaonia
colles sunt frigidi et nudi et pascēdis onagris apti: vbi mltā aq̄ penuria ē:
nec inuenitur nisi in puteis admodū pfundis sicut Soastria vbi aq̄ vēdi-
tur. Taurus his i locis appropinquat: cuius ps in seprētrionē vergēs La-
padociā et Lycaoniā terminat ad imminētes Cilicas trachiotas. Lycaonia
etiam Isaurica est: taurum versus que duos vicos habuit: quibus alia loca
obtempabāt Tum igitur isauria eā partē tauri occupaverit que inter Ly-
caoniā et Tracheā ciliciā excurrat: reliquā partē versus occidentē vsq;
apamiam Piside tenuere. hinc ad tracheā ciliciā ac pampylia inde ad Ly-
caoniā pertinētes qui p tyrannides diuisi quēadmodū cilices vicinos
lātrocinijs verabāt: inter hos Leleges quidā vagi olim admitti fuerunt
et ppter morū similitudinē ibi remāserunt Arthemidorus pisidarū tre-
decim ciuitates nominauit. quarū alie omnino montane fuerunt alie vsq;
ad monciū ima descēderūt. ex vtraq; parte Phtolomens Lelenox iuga
ga apud Lycaonas collocant. et sub his Laodiceā combustā et neapolim
et Appoloniā. Lycaoniā beatus Bartholomeus in sorte p dicationis ac-
cepit quāuis postea vsq; ad victos ubēte spiritu profectus sacro marti-
rijo vitam finierit. atq; in hunc modū Gallacia terminata est. cum qua et
paphlagonēs et Albarandinos et Lycaonas et isanzos et pisides ostēdim?
Nam Bithinia se se offert Limites bithinie ab oriente (sicut straboni vi-
detur) paphlagoēs et mariādinū excipiūt et pars a pfecti seprētride ma-
re ponticū qd ab hostijs saugarij vsq; ad os Euxini tendit qd iter Byzan-
cium est atq; calcedonē. ab occidentē p pontis: ad austrum mylia et phry-
gia que dicitur epictetus sine helle spōcia phrygia. Nam in hac parte ppriam

Fo xxxiii

Paphlagonēs.

Gallate.

Galiatarū tres gē-
tes. Trogini.
Tectosages.
Scira. Tolisto-
logi.

Lycaonia.
Lacta.
Lacus salis.

Soastria.

Isaurica.

Piside.

Leleges.

Lelenox iuga.
Laodicea com-
busta. Neapol.
Appolonia.
Bartholome-
us
Bithinie limite

Os euxini.

Asie minoris descriptio

Calcedon.
Assacen⁹ finus.
Nicomedia.
Adors⁹ p⁹stati
magui.
P⁹russa ciuitas.

Epictectus.
Zecole olimpi.
Doliones.
Abigdone.

Salon.
Aicea.

Barsa emporiū
turcoꝝ.

Asie pprie de
scriptio.

Asiam colocam⁹: etiq; mysiā & phrigiā adijciemus. P⁹tolomēns adori
entem bithime terminos vsq; ad partheniū flumē extendit. Nobis Stra
bonem sequi placet qui sangariū amnē orientālē cōfiniū facit. In Biti
niā vrbs est. Calcedon sita in ore pōnti. In qua olim magna sinodis ce
lebrata est. post calcedonē seq̄tur litus qd̄ Assacenū sinū appellāt ad p
pontidē ptinet. in eo cōdita fuit Nicomedia in cuius villa Adagnus p⁹siā
tinus obiit. apud nicomediā tpe diocletian. Cesaris sensissima persecutiō
Christianoz̄ viguit hinc finij alius continuatur ad orientē solē recedens
in quo P⁹russa ciuitas fuit que eius antea dicebatur. Inter P⁹hrigea
Adysos ac bithimos determinare fines arduū est. Nam cū incole bar
bari & militares essent: & que vicissent nō firmiter tenerēt: sed modo eij
cerēt: mō eijcerētur cōsequēs sūt sepe mutari cōfinia. Strabo tñ inter bi
thiniām & esapū hostiū mysiā posuit: & mari cōignā fecit: & vsq; ad totū
pene olympū p̄gredientē. P⁹tolomēns duplicē mysiā minorē & mai
orem commemorauit: & vtrāq; extra bithiniā in asia posuit nō p̄cul ab
ida. Scylax Lariādrus dixit phrigea ac mysios circa lacum ascaniū in
Bythimia habitasse. Dionysius vero cōditaz̄ vrbū scriptoz̄ ait angustī
as que apud calcedonē & bysanciū medie sunt olim mysiū Boffozū no
minatas fuisse. Homer⁹ vero esapū mysioꝝ cōfiniū dixit & tronm. olym
pū aut mysios in ipa bithimia assurgit: cuius latera versus orientē vsq;
ad ascaniū lacum epictetus occupat. Epictetū vero aliam mysiā aliaz
phrigiacā dixere. Abysiacā troianis p̄p̄mōꝝ fuit. Olympum incircuito
habitauerūt a septētrione bithinij & Abygdonea & doliones. reliquū my
sij habuerūt: & epictetus. Quidā vero Doliones eos dixerūt qui circa
ciscū habitauerē: ab esapo flumine vsq; in Khynda cū & dafelicū lacū
post hos Abigdonea fuisse vsq; in merleanoz̄ agrū. Abysia mediterraneā
posuere ab olympina regione vsq; in pergamēā & Laici campos descēdētē
Ex quo fit vt manifeste ad Asia p̄p̄riā ptineat extra Bitiniā sita. In me
diterranea Bythyme regio memoratur Salon appellata pascēdis bo
bus idonea: vnde etiā salonēsis casus dicitur. Hic Aicea Bithimē me
tropolis iuxta lacū ascaniū & campus ingens & valde felix circūstāt. Ai
cea p̄p̄riā antigonia appellabatur hic in bēte Lōstātino famosa illa sinod⁹
celebrata est & perfidū arrij dogma recisum. Ex lacu sinuus oz̄tur quē
pariter ascaniū p̄p̄riū vocauerē: is in p̄pontidē cadit. Apud eū bursam
esse tradit nobile turcoꝝ emporiū. & eoꝝ qui sunt in asia precipua regi
am. Bithiniā p̄p̄riū bebriciā fuisse dictā Julius solinus affirmat. Dein
de Abygdoniam. postea a bythinio rege Bythimia & i ea tybisiam lacum
Nicomēdie p̄p̄riū sepulchro hannibalis fame datū. Cū nūc minorē
& p̄p̄riā aggrediamur: hinc septētrionē Bithimia claudit. Auroꝝā modo
galacia: mō lycāonia & pyfidia exhibet. occiduas ptes maria exterminat
que a p̄pontide vsq; in caria & dorica extendūtur. In ansro taurus oc

Asie minoris descriptio.

enrit: **I**onsus minorē asiam in alias ptes s̄bdididit q̄s p̄ma
 maior phrigia erit: altera **A**dysia: tertia troas: cum qua eolus concur-
 rit: & aliquanto maior est **Q**uarta ionia: quinta & vltima caria. **A**dior
 phrigia ab epicteto incipit & in austrū vergēs ad taurum vsq̄ p̄tendi-
 tur. a sinistra **B**ithyniā & **p**ysiruntē relinquēs. a dextra mysos: meonas
 & lydos: & caras. **H**ec partim mōtana est. partim campestris. nā & mō-
 tes attingit quos **I**disides obrūnere. quibus p̄p̄nqua fuit apamia que
Libotus dicta est & laodicea que phrigiaz vrbium maxime fuerūt. Sed
 in celenoz ingis que ad **l**ycconiā p̄tinet vrbs fuit nomine **C**elenis. qua
 destructa **a**nthiochus sother hoies transfudit in eam que postea apami-
 a dicta est. & vrbem appellavit dencie matris apamie **A**rthabasi filie q̄
 selencio nicanori nupta fuit. **V**rbs in hostijs **A**barsie sta fuit qui annis
 mediam vrbem percurtebat ab ipsa ortum habens. Sed vehementi ac
 prono flumine in **s**burbanū delatus in meandrū exonerabatur. **I**nsigne
 hic imponū fuit sedas post ephesum ferens laudes. & commune itali-
 corum & grecorū hospitiū habuit. **A**deander igitur ex celenis ortus ca-
 ritam vsq̄ p̄ phrigiā labitur. quo in locolicum excipit. quem possessus
 phrigie carēq̄ limitem facere **L**ysias p̄ter mōtana regio & ipsa phri-
 gie datur: hec iugum quoddā habet qd̄ abortu in occasum vergit. **H**ic
 planities ex utrinque subiacet & vrbes fuere a septentrione **I**philemē-
 tim: & ex altera parte **S**ynthiochia. iuxta **p**issidiam que p̄tm in campo ia-
 cent. p̄ti in colle. **I**phruges christianam fidem receperūt & diu tenu-
 erunt se d̄ emerit apud eos **A**dētanus quidā qui se paraclitū nomina-
 vit. gentem q̄ illā insecit cum quo mulieres p̄isea & maxumilla cunctis
 viris suis incedebant. & illis inspiratione prophetisse dicebantur. mul-
 tisq̄ erroribus & phrigiā & vicinas regiones impleverūt. **H**ec de ma-
 iori phrigia. de epicteto que minor fuit iam diximus. **A**dysiam duplicē
 esse dixere. alteram olympiā **B**ythimie & epicteto continuā. cui culto-
 res ab histro venisse **A**rthemidorus affirmat: alterā pergamenā que ab
 olympica in caicū pergit. **M**arū circū scribere terminos operosum ē
 q̄n & phriges & lydi: & medes iterumti fuerūt neq̄ seperare eos facile est
Dicem⁹ ergo de mysis lydis & meombus simul: & vnā ex om̄ibus pun-
 ciam faciemus. eas que mediteraneā. que ab olympo & bythimie finib⁹
 vsq̄ in ioniam versus meridie protenditur. ab orienti maiore & phrigiaz
 ab occidēte troadē relinquēs. **I**ntra mysiam om̄is **A**ger stinetur qui
 ab olympo & ida mōtibus vsq̄ ad caici fonte p̄ mediterraneā p̄ndit-
 tur: & q̄n lydi & meones iter mysos p̄puratū vltē i austrū vsq̄ in agrū
 fordicentem trās hermū amnē & laodiceā caisrianā mysia excurrit **B**y-
 thimie nō nichil cōpre hendēs **I**n qua est olymp⁹. **I**n his terminis mōs
Timolus cōcluditur & **S**yrilus & cont̄ ista regio & thcutramia. & perga-
 menus ager. & **t**hebanus qui supra adramiū fuit **L**aicus amnis regio

Solio.
xxvi.

Adior phrigia.

Idisides.
Spamia.
Laodicea.
Celenis.

Adarsia fluvia.

Adeander fluvius.

Lysias. regio

Iphilemēti.
Synthiochia.

Adontan⁹ hereticus.

Adysia duplex.

Ager misie.

Timolus mōs.
Syrilus

Asie minoris descriptio.

Pergamae.

Troas.

Eolis.

Lyciis.

Ora ppontidis.

Ily.

Tenedi regio.

Troiane alexan

drie regio.

Ida mons.

Lesbos insula.

Eoles. Adraestia.

Adare asia ab eu

ropadi determinat

Iliensium regio

Lampi troiam.

Tenedos insula

Lesbos.

Lhiis.

Lemnus.

Adithelme.

Tonia.

Laria.

nam valde bonam et totius fere asie optimam percurrit. cuius princi-
patum Pergamum obtinuit. Insignis civitas que diu sub aethalicis re-
gibus fortunata fuit: et postea romanozum pincia facta. Tantum est quod
de mysis ac lydiis explicare placuit. quoniam etiam inter caras et maiores
phrigias usque ad taurum lydorum mysiorumque nonnulli percurrerint. Troas fa-
ma pcelebris: mysie ad occidentem sibiacet tota mari exposita. Home-
rus ab esopo. usque ad caici fluminis hostia fines perduxit. Sed addimus
id terre spacium quod ab hostio rhindaci fluminis est usque ad esopum ut oram
cizicenam includamus quam phtolomens proprie asie dedit. quod etiam mi-
nozem phrigiam troadi commiscuit. nos eam Bythum applicavimus. olym-
po mysie adiacentem: Sed quoniam Eolis troadi permixta fuit eaque usque ad
hermum fluvium percurrerat non ab re fuerit ad eundem limitem meridiem
versus extendere troadem ut inde rhindaco. hinc hermo claudatur. quantum
nonnulla ionie loca ad dexteram hermi iacent. Lycius insula fuit quingen-
torum fere stadiorum ambitu. admodum ferax. et duobus portibus. iuncta
continenti que intra portem eiusdem nominis urbem habuit. et portus duos
clausos et naualia. Achicena regione et locis esapo et granico vicinis us-
que abyduum ppontidis ora perducitur. que ad troadem pertinet. Et abydo
vero usque ad lectum promotorium et Ily et Tenedi et troiane alexandrie regio
fuit. Hisque omnibus ida imminet. a lecto usque ad caicum complura a-
lia loca fuerunt. quibus ex adverso lesbiorum insula consurgit que omnia Troia-
norum fuere per principatus octo vel nonne administrata. quibus post dele-
tum ilion eoles se se immiscuere a ciziceno agro usque in caicum troadis
terminum. Sed Eoles ulterius pcessere usque ad hermum: eumant agrum
et phocensem occupantes ubi ionie fuit micium Adraestia civitas et regio
circumiacens inter priapum et parium fuit. Lambascus et Abidus urbes pro-
pontidi et hellepontii adiacent. ubi est illud mare septem stadiorum quod asia
ab europa determinat: hinc sequitur regio iliensium et troiani campi usque
ad idam. Nec longe hinc est Tenedos insula distans a continente quora-
ginta stadiis cuius ambitus continebat stadia octoginta. Lesbos olim
non solum Eolica. sed colicaru urbium altera metropolis fuit et uniuerse
troadis imperium obtinuit. ambitus eius stadiorum centum supra mille a
borea in austrum protensa. quingenta et sexaginta stadiorum longitudo hinc
feraci agro et multa materia ad classes efficiendas idonea. Tantum a Lchio
Lemnoque distans quantum a Tenedo intra quinquaginta fere stadia. urbes
in ea fuere memoratu dignae. ex quibus Adithilene adhuc extat et ab ea nunc
insula vocatur. Tonia eoli succedit que ab hermo fluvio et urbe phoceae
meridie versus usque ad Adylesoz et caricoz modicum possiduum iuxta mare
percurrit. Laria quam proprie asie ultimam partem fecimus. Strabo a borea me-
andri flumine claudit. ab occidenti hincario et myrthoo pelago: a meridie
Kodiensi. ab ortu Lycijs et elijs gentibus. magna que Lauri montis

Asie minoris descriptio.

tem in Laria p̄clusit: orā omnē Kodia ei attribuēs que meridionalis ē.
Nos p̄titiōi nostre inherentes Lariam intra meandriū 7 montē taurū
collocabimus. KReliqua lycie attribuemus. quāquā Adiletum 7 alia ple
raq; maritima loca Jonie attribuerimus. In hac est Halicarnasus que
prius Sephira dicta est. 7 carie p̄ncipum regia fuit circa initus tau
ri sita ex qua fuit herodotus hystoricus. hunc adiacet Lous in sula Kō
diorū quā lōgōū hodie vocāt. ¶ Restat minoris asie tertia ps̄ que trās
taurū appellatur obiecta noto. in hanc lyciam p̄mphiliā 7 ciliciā collo
cavimus. Lycia vt p̄tholomeus voluit. 7 ab occasu. 7 a septentrione A
siā pp̄riā habuit. ab ortu p̄mphilie p̄tē. a meridie lyciū mare. nec s̄tra
bo p̄tholomei sentētie multū aduersatur. quānis lycie terminos angu
stiores ab occidenti fecit. multa enī extra taurū Lariē tradiderūt. q̄ nos
lycie p̄cedimus. totā sc̄z oram Kodiacensem que a feonicis p̄mōtorio vi
q; ad dedala p̄tenditur 7 insup totā doricā KRegionē. In reliquis p̄cor
des erim. ¶ Summa igitur lycie pars dorica cheronesus est. q̄ Adirithoo
Kkohdiēsque pelago cincta. vltimū asie angulū ad occidentē ac meridie
occupat. quē admodū Bithymica cheronesus borealē 7 occidentalē: al
terū tenet angulū. Itā his veluti duabus columnis basis ipsa sustinetur
Asie: siue vel duo cornua dicere: quoz alterū tracia respicit: alterū. L
re tam: oram helesponticiā in medio cōstitutā: quasi boninā frontē habētia
7 si nō est hic: atq; inde par distancia. Curca schimus. Dozice ceheronesi
in australi parte mons fenix est omnium eius regiōis altissimus. in cu
ius summo castellū fuit eiusdem nominis: postea Lmidus. p̄mōtorū qd
nostra etas chrij caput appellat 7 ciuitas. que portus duos habuit 7 in
fronte insulā post ea Lmidum in septētrionali latere Loorū insule 7 hali
carnasus: in australi vero parte litus 7 Kregio Kdiorū erat. Kodus
autē insula xc. ac. xx. stadiorū ambitu patet sed; nostram des̄riptionē: Ly
cie opposita. icdm̄ p̄tholomeū 7 strabonē carie: inter asiaticas insulas
tercia: Lesbos enī 7 Cyprus Aldiores habentur: Kdij tamē rerū ge
starum gloria p̄ualuerūt Adnita hec ciuitas Kodia p̄ ciuilia Kkoniano
rum bella p̄pessa est: Itē sub grecoz imperio calamitatib; caruit S;
postquā saraceni egiptū 7 s̄riam: turci vero asiam obrinnere longe ma
ioribus cladibus sbēta fuit: 7 aliquē venetozū iugū: ahq; al ozū Kristian
orum ptulit: neq; vllō pacto turcozū vrbibus restitisset: nisi religiosi mili
tes: qui beato Joanni dicati sunt: insule eius curam suscepissent. hū enī
post perditā Hierosolimā in eam se se receperūt: 7 vrbem pene dirūtā i
staurantes naualiaq; 7 classes reformātes nō solū insulā ipsam tutati sunt
Sed cyprijs 7 alijs s̄nitimis xpm̄ colentibus magno p̄sidio fuerūt q̄rū
virtute quicqd in oriente nostre religiōis est cris̄to seruātū fateri licet:
Castellum sancti petri: qd in cōtinenti munitissimū magno sumptu cu
Rodium Kdij: nō paruo vsu cristianis est: qui manus turcozū incidūt

Folio.
xxvij.

Halicarnasus.

Lous insula.
Tercia ps̄ asie
minoris.
Lycia.

Dorica chero
nesus.
Bithymica chero
nesus.

fenix mons.
Lrimetopon q̄
d; etiā Lmidus.

Kodus insula.

Castellū sancti pe
tri.

Africae descriptio.

- Adirā & canbā,** Sepe eo fugientes saluātur. *Lanes* ingētes noctu extra muros extēbāt de quibus fama est: qđ cristianos odore cognoscant: eisq; aduentatibus blandiuntur: Turcos autē latratu probant & moribus insectantur. Sed ad lyciam redeamus inter cuius vrbes maximas *Archemidorus* enimerat *Patarā* & *Adirā* quas inter cristianos fecit celebres *hystoria* scđ nicolai. alterius em̄ earam citius: alterius p̄sul erat. *Beatus Crisophorus* apud lycios *Adartinū* accepit in ciuitate *Samone* quē virgīs ferreis attritū: & flammis exustum: diuina virtute saluatū ferunt. *Postremo* sagitarū ictibus cōfossus: dū cōstāter ī xp̄i p̄fesside p̄sisteret: capite obrūtū catum: Sed nostra etate lyciū om̄es in potestate turcorū facti rectā fidē amiserunt. *Pamphiliā* tota mōdana ex tauro in mare p̄cumbit: ab orienti trachee cylicie iuncta: ab occidenti climaci mōti sen masitito qui lyciam differrimat. p̄sīde ei a septētrione incūbūt qui latrū obtinent cuius tota p̄ternatigatō sexcentoz & q̄draginta stadioz spaciū continet *Pamphilia* sicut & relique asie p̄uincie sacrosanctū *Crusti* euangelium suscepit. postea de via vite recessit: sceleratū *Adachumetus* dōgma & inanes seenta fabulas: & in hoc vsq; tempus delirat *Turcoz* imperio subiecta quibus ad voluptatē humano generi amicam multa permissa sunt Sed iam ad cyliciam transeamus & *ylicia* prius ad pelusū vsq; *Aegypti* p̄tendebat: *lydia*: *pamphylia*: *Lapadocia* *Armenia*: ac medis sub imperio *cylicū* p̄stituta. *Ador* ab *assirū* edomita in breuiorē modū scripta est: ab orienti *Amāno* clauditur: a septētrione tauri iugis: ab occidenti *pamphilia* & plurima iacens campos: In australi latere *Sinu* lato mare *isicū* recipit. *Liliciā* duplicē esse diximus: alterā tracheam: alterā *Lāphestriā* oram maritimam p̄ angustā habet: & nullū vel raro locum in plano. *Taurus* ei incūbit: male habitatus vsq; ad latera *Boreae*: que circa *isauriam* & *omones* existunt: vsq; in *pisidiā* *Incipit* autē *Trachiotis* *Lilicia* a *Coracesio*: & vsq; *magnopolim* excurrit *Lampesiris* vero a *magnopoli* & *Tharso* istum vsq; p̄tendit: cui ad *Boreale* *Lanilat* *Lapadoces* adiacent In *cylicia* *Trachea* ciuitatē hodie magnā esse dicunt: quā *Sataliā* vocant & oppositū mare *satalicū* pelagus: quod angustū *Lipris* proximū ferunt: topidū esse non parū *Scandalarū* appellatū cui⁹ dñs viginti milia hoīs armare possit: qui quāq; *Turcos* sit *Laramanū* tamē & *ottomanū* inimicus: *Kodūs* *samicia* iugitur In altera autē *Sole* ciuitas insignis circa istum iacet q̄ deinde *Pompeiopo* *lis* appellata est & *tarsus* patria *apostoli pauli* quā *Lidnus* flumens mediam p̄tinebat *Istus* autē fuit opidū a quo *linus* *isicus* dictus est vbi sunt porte que *cylicū* *sirozūq;* cōfina appellātur: p̄pe quas erat *Seleucia* prima ciuitas sine *Liliciā* *Lampesirem* & *Laramanus* obtinet: qui scđo in honore apud *Turcos* habetur is etiam minoris *armenie*. & *Lapadocie* p̄tē possidet: q̄draginta milia armatorū cū necessitas ingruit in campis h̄

Sirie descriptio

bēs Reliqua q̄ extra Taurū in asia sunt Octavianus habet: exceptis q̄ scandalari domin' possidet. Nactenus de cilia & asia: quā minorē Di-
cimus. Sed quoniam Cyprus ei ad austrū iacet de hac simul agendū est
qua peragrita finis erit asiaticae descriptionis. Cyprus inter maiores
nostri maris insulas locū sibi vendicat: cuius septentrionales ptes Tra-
thee Cilicie oppositae sunt: ibiq; cōtinenti prima est: orientales isico sinui
occidē tales Amphiliū alluit pelagus: Australes egyptiū. Ambitus
insule trium milium & quingentorum: ac viginti stadiorum sinu se inferenti &
Longitudo A cūtibns in a chamatē p̄mōtorū pedestri itinere mille &
quadringentorum ab oriente in occidentē p̄gredienti. Lides duas insu-
las vocauerūt: ad orientales ptes an̄ Cyprus iste: que a pyramo sta dijs
distat septingentis in qua hodie metropolis & regia ē Naicoſia: Insula
ferme tota australior est paralello qui p̄ rodū dicitur virtute n̄ ulla in-
sularum inferior: nam & vino abundat & oleo frumētū quoq; satis habet
eris etiam metalla in ea fuerūt in quibus vitriolū & rubigo eris nasceba-
tur: ad medicine vsum idonea. Lanna mellis multa in Cypro reperit
ex qua Zucharū excoquitur: ex pilis quoq; Capraz panis cōficuntur: cui
Sambelloto nostra etas nomē dedit: multas res insula ad alias gentes
mittit: ex quibus licet nō pauca reddunt: alienis nō multū eget sed ae-
rem parit salubre habet: tota insula delicijs incūbit. hec ex multis pan-
ca in asia quā minorē dicūt cōmemorasse sufficiat: nūc ad sirijā accedā
mus in qua primus hō visus: in qua Christus natus & alitus humanū ge-
nus p̄ crucē redemit & viam quā celū peteremus aperuit.

Compendiosa sirie descriptio ex Isido- ro.

Siria siria quidā phibetur indigena suo vocabulo nān-
cupasse. hec ab oriente flumē eufrate ab occasu nostro
mari & egypto terminatur. a septentrione armenia & capa-
docia. A meridie sinū arabicū habet. Situs eius por-
rectus in immensam longitudinē. in latitudine angustior
habet aut in se p̄ncias cōmagenā: & fenicē: & palestina
nam cuius pars est iudea: abscq; sarracenis & nabatheis. Cōmagena ē pri-
ma p̄ncipia syrie: vocabulo cōmage vrbis nūcupata: q̄ quondā ibi me-
tropolis habebatur: hinc est a septentrione Capadocia: a boreā mesopo-
tania: a meridie syria: ab occasu mare magnū fenix cathem frater de the-
bis egyptiorū in syriam p̄uectus apud sydonē regnauit: eamq; p̄nci-
am ex suo nomine feniciā appellauit. vbi est tyrus & sidon. Habet autē
arabiam ab oriente: mare rubrū a meridie. Palestina p̄ncipia phili-
stinū vrbem metropolim habuit: q̄ nunc dicitur ascalon ex qua ciuitate omnia
circa eam regio palestina est nūcupata: hinc ab oriente mare rubrū oc-

Folio xxviii

Cyprus.

Lides.

Naicoſia

Sambellō.

Lans sirie.

Siria.

Partes sirie.

Cōmagena.

Fenicia.

Palestina.

Ascalon

Judea.

Lanaan.

Logaiudo indee

Latitudo indee.
Jerusolima.

Samaria.

Sebasta.

Galilea.

Dentapolis.

Abathca.
Arabia.

Desopotania.

Egiptus.

corrit A meridiano latere india excipitur a septentrionali plaga tirioꝝ
 fimbis clauditur. ab occasu egiptio limite terminatur. Judea ex nomi
 ne Jude est appellata ex cuius tribu reges habuit Hec est palestina re
 gio q̄ prius canaan dicta est a filio cam. sine a decē chananeorū gentib⁹
 quibus expulsis eandē terram iudei possiderūt In ciuitum Longitudinis
 eius a vicu arfa vsq; ad vicum iuliadē porrigitur: in quo iudeoꝝ piter
 ac tūrioꝝ cōmūnis habitatio est. Latitudo autē eius a monte libani vsq;
 ad tyberiadis lacum extēditur In medio autē indee ciuitas Hierosoli
 ma est: quasi umbilicus regionis totius. Terra est variatū opū dices:
 frugibus fertilis: aquis illustris: opima Balsamis Unde scđm elemen
 toꝝm grām existimauerūt iudei eam promissam patribus terram flūe
 tem lacte ⁊ melle. cum hic illis deus resurrectionis prognatū pollicere
 tur. Samaria regio palestine ab opido quodā nomē accepit: qđ voca
 tur samaria. ciuitas quodā regalis in israel: q̄ nunc ab augusti nomine
 Sebasta nūcupatur. Hec regio inter iudeā ⁊ galileā media iacet inci
 piens a vicu cui nomē est eleas: deficiēs in terrā attrabato Situs et na
 tura cōsimilis: nec vilo differēs a iudea. Galilea Regio palestine vocā
 ta est: qđ gignat cādidiores hoies: q̄ palestina: hec autē est duplex: supior
 ⁊ inferior sibi trā cōnere: sūrie ⁊ fenici adherentes. Terra earum opima ⁊
 ferax ⁊ fructibus satis secūda. Dentapolis regio in cōfimo arabie ⁊ pa
 lestine sita: dicta a quib⁹ ciuitatib⁹ impioꝝ q̄ igne celesti cōsumpti sūt terrā
 oli vberima: nunc autē desita atq; exusta. Hāc pscelere incolarū de celo de
 scēdit ignis q̄ regionē illā in cineres eternos dissoluit: cui⁹ vmbra ⁊ spe
 cies in fauillis ⁊ arboribus ipis etiā aduc videntur Hācscūt em̄ ibi po
 ma virēcia sub tanta spē maturitatis: vt edendi desiderū gignāt: si que
 carpas fat. scūt ac resoluūtur in cinerē: fumū exalant quasi aduc ardēt
 C Abathca iacet inter Arabiā ⁊ iudeā ⁊ surgēs ab eufrate in mare ru
 bium porrigitur. ⁊ est pars arabie. Arabia autē tota si in orientē respici
 as ad dexterā a dicitur iter sūrie sinū arabicū seu maris rubri ⁊ pscū Su
 pra arabā ad aquilonē ⁊ ad sinistā Sirie est mesopotania inter Tigrū
 ⁊ Eufratē flumina. ab oriente Tigris habēs ab occidentē Eufratē. a meri
 die babiloniā. sed hec ⁊ alia que de asie maioris situ dicenda essent iam
 accipi pnt ex his que de tauri mōtis ⁊ sex ptibus asie supra diximus p
 tum ex longitudinibus ⁊ latitudinibus regionū quas ex Ptholomeo si
 desiter depromsimus

**Africe descriptio ex paulo orosio pre
 ter egiptum.**

Lacet etiā de africe regiōibus succinctim aliqua dice
 re: cū iam europē ⁊ asie prespstrimus sumētes incū
 ab egipto vt sic scđm solis motū tendamus in occiden
 tem Egiptus ab oriente indee: arabie petree ⁊ mari ru
 bro cōiugitur. ab occasu habet libiam Erenaicā a septē

Africe descriptio

Folio.
XXI.

trione ptem maris nostri que olim pelagus egiptiacū vel pharētiz nāne mare magnū vocatur: latus aut̄ ieiis meridionale vsq; ad ethiopes extēditur. Regio celi nubibus insueta solus Nilus inundans eam irrigat & fecundat vt frugibus multā partem terre alat Leterozum quoz ad coabūdās vt necessarijs mercibus etiā orbē terraz impleat. Caput egipti Alexandria Soldanus qui totā africe & sirie ac arabie & multis alijs regionibus in asia maiozi imperat in egipto sedem habet Regia eius est Layrus olim babilus & noua babilonia appellata **L**ibia Libyca & Pentapolis post egiptū in parte africe prima est hec incipit a ciuitate Paretonio & mōtibz Lathabatmō. Inde secundo mari vsq; ad aras philenozū extēditur. post se habet vsq; ad oceanū meridianū gentes libyozū Ethiopū & Saramantū. Huic est ab oriente Egiptus. A septentrione mare libicum. ab occasu Sirtes maiores & Troglodite. contra quos insula Laliso est A meridie ethiopicus oceanus **T**ripolitana pronincia vel regio arzugū dī vbi septis magna ciuitas est. quāuis Arzuges p longū africe limitē generaliter vocētur. Habet ab oriēte aras philenozū inter Syrtes maiores & Trogloditas. a septentrione mare & Libicum & Sirtes minores. ab occasu Byzacium vsq; ad lacum salinarum. A meridie Barbaros Getulos Maatabres & Saramātas: vsq; ad oceanum Ethiopicū pertingentes. Zeugis prius non vnus conuentus sed tocins pronincie generale nomen fuisse que Byzacium Zeugis & numidia dī fuisse inuenim⁹ sed Byzacium vbi Hadrumetus ciuitas Zeugis vbi Cartago magna Numidiavbi Hipos regius & Nisic cada ciuitates sunt: habet aut̄ hec tota puicia ab oriente sirtes & lacū salinarū: a septētride mare nostrū qd̄ spectat ad siciliā & Sardinia insulas ab occasu Aauritaniam Sitiphensem a meridie fontes vsare & post eos ethiopum gentes peruagantes vsq; ad oceanū Ethiopicū. **S**itiphensis & Lesariensis Aauritania habet ab oriente numidia. a septentrione mare nostrum ab occasu flumē Adalūaz: a meridie montē astruxim qui diuidit interviniā terrā & arenas iacentes vsq; ad oceanū & oberrat Canines Ethiopes. **L**ingitana Aauritania vltima est africe. hec habet ab oriente flumen malnā a septētrione mare nostrū vsq; ad fretum Salditanum qd̄ inter habilen & Laspen duo sibi cōtraria p mōtoria coartatur. ab occidēte Atlantē montē & oceanū atlanticū. sub africo Hesperium montē: a meridie gentes Anolū quas nūc Calaulēs vocant vsq; ad oceanum hesperū cōtingētes. hic est terminus africe.

Nilus.

Alexandria Soldanus.

Layrus. alias alkar Libia cyrenaica. Pentapolis. Paretoniū ciuitas. Ad Lathabatmon Arabatmon Arabatmon. Saramāti Sirtes maiores. Troglodite. Laliso insula. Tripolitāa Arzugū regio.

Sirtes minores Lacus salinar. Getuli. Ma: thabres. Zeugis.

Byzacium. Hadrumetus. Numidia. Hipos regius. Nisic cada. fontes vsare. Sitiphensis. Lesariensis Aauritania.

Adalua fluminis. Astruxis. Canines ethiopes. Lingitana. Aauritania.

Terre sancte apertior descriptio fratris

Anselmi ordinis Admorū de obseruācia.

Quisq; facilius cognoscere valeat sitū insigniorū lo-
corum que in circuitu sunt sancte ciuitatis Hierusalē:
quadriphariā ea sic distinguim? vt qdā sint Australia:
quedā occidentalia: quedā aqilonaria: & quedā orienta-
lia de quibus scdm ordinē more nostro oim verborū curiosi-
tate abiecta scdm ordinē dicem?. Et primo de australi-
bus inter que sacra Bethleē principatū teneat: distās ab

Distācia bethleē
a hierusalē.

Adiliare
Leuca.

Syon mōs.

Domus cōsiliij de
nece xpi. Appari-
tō stelle.

Adonastrū hēc e

Liceres cōuersi
in lapillos.

Sepulcrū Rachel
Bethleem.

Tēplū egregiū.

Hierusalē fere dimidia scda leuca hec est magno nostro Adiliari qd in
clndit quinq; miliaria italica. Leuca em̄ p̄tinet tria miliaria italica & nō
plura. & sic in sequētib? ea vtemur. Et cūdo igitur de ierusalē vsus me-
ridiem ad bethleē. ad sinistra partē iuxta irlem est mōs Syon vbi Salo-
mon fuit coronat? & munitus. Et inuertice illius mōris est dom? mali
cōsiliij vbi primū cōsiliū tractatū est de nece dñi. Item in eadē via vsus
bethleem q̄s in medio vie inter irlem & bethleē est locus vbi stella reap-
paruit magis: qm̄ recesserūt de irlem vsus bethleē ad querēdū puer? Je-
sum natū. Et ibi est septennis indulgēcia. Et ē ibi cisterna in eodē loco
Ab hinc pcedēdo vsus bethleē parū spaciū est lectus vbi est monaste-
rium vbi helias māsit & fecit penitēciā. De hinc ultra est ager vbi cice-
rea cōuersi sunt in lapillos. Ultra vsus bethleē est Sepulcrū vbi sepul-
ta fuit Rachel distās a bethleē vno quartali miliaris iuxta viā irmita-
nam. Inde venitur ad ciuitatē inclitā quēdā bethleē. q̄ est in tribu iuda
vbi fuit caput ipsius dauid regis iudeorū & mō est ad instar opiduli cui
aliquot domus habēs in cumulo. In hac bethleē est ecclia pulcherrima
& miro mō disposita ex quadratis lapidib? obiectis tabulis i pietib? de
marmore. q̄ ecclia h? tectū cedrinū i tignis & tegulis in p̄trefabile. de
super obiectū laminis plumbeis p̄ totū ad crucē habēs dnas capellas
ex opposito chori vnā a dextris: aliā a sinistris. Mōns ecclie nams est sa-
tis oblonga & ampla habēs xl. col: mpnas marmoreas rotūdas & pul-
cherrimas q̄druplici ordine situatas. Et lōgītudo nams ecclie e: n̄sdē ē xl
passū. i. scd? p̄suetū modū gradīēdi q̄s passus vocāt pedes. De latitudi-
ne habet xx. passus pedū mō p̄dicto. In parte meridionali dicta nams
ecclia habet xij. fenestras. In aqilonari xi. & hec fenestre in altū m̄bit
vt puto v cubitos vel circa. In latus dnos vel circa: glebate cemetō & ob-
fuscate ne appareat eius pulcritudo vel aurum qd adhuc in parietibus
alicubi apparet nō at rastum p̄ saracenos. Inamentū aut huius ecclie
est de lapidibus marmoreis quadratis planissimū & leuissimū cū lubri-
citate. L horus aut e: n̄sdē ecclie est vsus oriētē vsq; ad parietē oriētalem
Et habet de longitūdine xxx passus seu pedes. In latitudi-
ne xij. Juxta
Chorū ad p̄tem sinistra vsus oriētē est altare in iuxta parietē oriētalem
in loco illo vbi magi cū muncibus sp̄parauerūt se ad offerendū m̄tūc

Terre sancte descriptio.

ra Et ibi est indulgētia septē annorū. Et iuxta istum locū ē fons vbi stela dicitur cecidisse pacto officio magorū. Ad partē autē dextrā chori respectu orientis ē st altare iunctū parieti orientali vbi dñs Jhūs parvulus est circumcissus. Et ibi est plenaria indulgētia a pena et a culpa Chorū autē predictū tenēt greci. Sub choro directe ad xij gradus descēdendo (sicut ad celariū) est rupes hodie deplanata et auro florifata in testudine quadrangularis sicut capella habēs in lōgitudine xx passus pedū seu pedes In latitudine circa sex cubitos. In pte autē orientali parietis seu rupis illius ē cavatura vbi dñs Jhūs puerulus est natus de sanctissima virgine. Et in eodem loco illius cavature est altare sub quo est fouea parvula non profunda facta p caractere vbi beatissima Virgo Aldaria parvū reperit filium suū recēter vagientē. Et ibi est plena indulgētia Et ibi est devotio maxima oim xpianorū qui omnes quociens intrant ibi se prosternunt Ad partem dextrā pdicti altaris seu loci natiuitatis xpi respectum habēdo versus orientē: descēdendo infra tribus gradib: nō tñ directe versus meridiem: sed inter meridiē et occidentē est cavatura seu p̄sepe canatū in quo bos et asinus dormitarat poterant locari: et vas lapideū seu linter in quo dñs Jhūs a sua bñdicta matre absconditus ē et iste lectulus q̄dringularis in lapide albisso sub testudine de quo vase aialta pastum sumebant Et ibi est plenaria indulgētia Et ibidē etiam est altare. Et hanc capellā soli fratres nostri tenent. Nec intrōmittūt in die natiuitatis alias natiuitatis in capellā nisi pactis diuinis. Nam tūc Eardianus noster singulis diebus natalis domini in quolibet anno illo die cōducat aliquos thurcos vel saracenos ad custodiam ostij qui nō pmitunt alios xpianos scismati eos intrare sed p̄cūit rē. Juxta dictā etiam est claustrū fratrū in quo est sepulchrū gloriosū Jheronimi vbi cōposuit bibliotecā in terra q̄h in celario. vbi tantū est vna fenestra desup Jbi etiā sunt recōditū corpus eius. s̄ postea ē trāslatū Romā. ibi etiā beati Eusebij corpus requiescit. Quidā soldanus videns istius sacre ecclie miracū de tabulis marthoreis ornatu dratis ornatum sicut et in panimēto cogitauit de tabulis illis sectiā quare palaciū suū in Lajro: et venētibus artificibus et Soldano ad destruendam ecclesiam quam helena sancta composuerat volentibusq; priuum lapidē seu tabulā deponere subito serpens magnus apparuit reptans super lapides diuidens eos per medium et terrens illos artifices cuius vestigia dicitur apparere in tabulis: quod cernens Soldanus iter ritus cūm artificibus abscessit. Ultra bethleem versus orientē aliquantū ad aquilonē declinādo p descētum in valle ē loc⁹ vbi beata virgo maria dicitur pnoctasse fugiendo in egyptū cū puero ppter herodis sciscitiā distās ab ecclia pdicta quicq; vel sex stadijs Et ibi eos requirit ad viam rectam angelus Ab hoc loco versus orientē et a bethleē ad vnum mediū miliare nostrum vel vñū quartale miliaria est locus qui vocabatur tur-

So. xxx.

Locus p̄paratōis numerum magorū.
Locus circūcisiōis xpi.
Locus natiuitatis xpi.

Descēpe dñi.

Sepulchrū. s.
Jeronimi.

Sepulchrū. s.
Eusebij.
Adracutum.

Locus quietis. s.
Adane fugiētis in egyptū.

Ubi pastoribus nunciata est natiuitas xpi.

Terre sancte descriptio.

Danle habitatio.

Kama excelsa.

Adons Eugadi latibula dauid. Ebron.

Sepultura patriarche: Spelunca duplex.

Ager damasce nus.

Locus lacrimarum adam & ene Ados mambre Domus abrahe. Arbor sacra sub qua abraham vidit tres angelos

Desertum Joannis baptiste.

Sepulchrum Loth.

ris gregis. ubi angelus nuncianit pastoribus natiuitate xpi qui vigila-
bant sup gregē In quo loco beata Danla fecit sibi magnū edificium sen-
claustrum virginū cuius adhuc vestigia apparēt. De bethleē ad tres
leucas quasi ad duo miliaria nra vel min⁹ est mōsalus cui adiacet villa
Kama excelsa de q̄ videtur quasi tota arabia vsq̄ ad montē Seijr ⁊ oia
magna a Joppen vsq̄ Gaza. De bethleē ad vj leucas sunt montes En-
gadi cōtra orientem ⁊ loca tutissima latibula dauid. De bethleem ad
quinq̄ miliaria nra versus meridiē ē Ebron vrb̄ antiquissima philistino-
rum Et est adhuc hodie taz magna sicut vrb̄ Schadez. Ibi in eodē loco se-
pulti sunt Adā cū Eua Abraham cū Sara Isaac cū Rebecca Jacob cū
Lija. Ibi quatuor patriarche cū p̄dictis vxoribus suis tumulati sunt in
spelunca daphci Vbi ē hodie pulchri fortalicium ⁊ ibi sunt quōdā ecclia ⁊
sunt sedes cathedralis a xp̄ianis quōdā edificata. hodie a saracenis possi-
detur sicut ⁊ tota ciuitas. Non lōge ab hac ecclia q̄si ad quatuor stadia
id est fere quasi ad rupellā vbi sc̄tis Stamislaus est occisus; ab ecclia san-
cti bernhardini: est ager damascen⁹ vbi fuit primus hō formatus de li-
mo terre De quo dicit formatus deus hōiem de limo terre Inueni scri-
ptum in ptibus orientis q̄ hec terra ab incolis comeditur ⁊ p̄ egyptus
venalis portatur Et quāto p̄ficius vel lacus foditur tantū dei disposi-
tiōe anno finito reintegrat⁹ reputur. sed mihi hoc nō est pbabile Et iste
ager est in valle Et in illo loco fini cū xx fratrib⁹ associat⁹ p̄ saracenos Ul-
tra agrum damascenū in alio mōte quasi ad iactū vni sagitte est spe-
lunca in quādā ruppe In qua Adam ⁊ Eua fecerūt penitentiā ⁊ iure-
runt Abel occisum centū annis Et ibi est mō aqua ⁊ vocatur mō locus
lacrimarū. Juxta Ebro versus meridiē est mōs Adambē forte ad vj
sex stadia Et ibi apparēt adhuc muri domus vetustissima ipsius Abra-
ham vbi māsit Et iuxta illā domū est arbor fr̄dōsissima ⁊ viridis. satis
alta ⁊ multū spissa Et vocatur iher. ⁊ est gentis quercus Ibi Saraceni
faciunt suas deuotiones ⁊ in magna reuerēcia habēt illā arborē que tā-
diti apparet viridis a tpe Abrahe vsq̄ nūc ⁊ ligāt panniculos in ramis
faciētes suos characteres Et tenēt q̄ si quis abscederet aliqui d̄ p̄dictā
arbore. infra annū moreretur Sub hac arbore dicit abrahā stetit vt i ge-
nesi dicit q̄si tres vidit ⁊ vnū adorauit id est vidit sc̄tās trinitatē in sp̄ ange-
lorum Locus autē ille in quo steterūt angeli est in mōte stipatus arbo-
rib⁹ p̄ceris pulcherrim⁹ Et distat ab iher quasi ad vnū stadiū Et hāc ar-
borem vidit ⁊ tetigit Ab Ebron mediū miliare est desertū vbi Joies bas
p̄tissa māsit postq̄ egressus est de primo deserto qd̄ est p̄p̄e iher dis-
tans ad sc̄dm mediū miliare ⁊ a domo paterna medio tantū distat mi-
liari Septimo miliario italico ab Ebron ē sepulcr⁹ loth nepos Abrahe In
alia parte ciuitatis Ebron est mōs grossus ⁊ altus. In cuius summitate

Terre sancte descriptio.

FO. xxxi.

Lain occidit Abel fratrem suum. distans ab Ebron ad sex stadia. Et ab hoc loco occisionis Abel ad unum stadium est locus Ubi deus omnipotens adducens Abraham ascendit ei mirabilia sua Et quoniam ignis descendit de celo et comburebat socomam et ruebam Et de illo loco videtur mare mortuorum et etiam mare magnum. **L**oca occidentalia respectu Irlim. De Irlim versus occidentem ad medium miliare est claustrum forte Jacobitarum Et ibi demonstratur locus de quo excisum est lignum sancte crucis. Et distat ille locus a Irlim uno medio miliari nro. Et iuxta illum locum est via ad domum Zacharie. A Irlim ad unum magnum miliare polonicum vel ruthenicum est ecclesia murata satis alta ubi natus est sanctus Joannes baptista: et ibi modo Saraceni fecerunt stabulum ovium et caprarum Et tamen ibi Indulgencia plenaria. Ultra illam ecclesiam ad duo stadia est domus Zacharie Et ibi visitant beata virgo Maria Elizabeth in inferiori loco domus: quia inferiori loco sunt palatium Zacharie. Ibi in eodem loco inferiori Elizabeth abscondit Joannem puerum in ruppe a facie herodis peneientis pueros Et tamen ibi fons ubi philippus baptisavit Eunuchum. A domo Zacharie adhuc versus occidentem est desertum distans medio miliari nro a domo Zacharie: ubi beatus Joannes baptista sexto anno etatis sue vel circa de domo paterna se transfudit. ibique manens locustas et mel siluestre manducavit Et ibi est capella ubi mansit atque est ibi rivulus aque et rudentium In medio vie a domo Zacharie adhuc est lapis grossus admodum sedis cavatus In quo Zacharias dixit sepius quiescere quando solebat visitare Joannem filium suum Et istud desertum Joannis fuit primum distans a ierusalense duabus leucis id est medium secundum miliare de nostris ubi est ascensus de Irlim per montana Judaeae. Per hanc viam vaditur in egiptum. Ierusalem de Irlim versus occidentem aliquot tamen declinatio ad aquilonem vadendo ad Joppen seu Japhum ubi est portus peregrinorum in litore maris. Primo occurrit arimathia oppidum Joseph decurionis qui sepeliuit dominum distans a Irlim per vnam leucam. id est medio miliari nostro et est in monte alto. et videtur de Irlim Et ibi est capella in qua est sepulchrum et ossa sancti Samuclis prophete Et ibi Judei custodiunt hanc capellam Circa hanc capellam non est aliud nisi vna domus ubi Saraceni habitant. Et hec arimathia vocatur etiam Kamatha. Nec multum ista via distat ab illa que est versus domum Zacharie de Irlim. nisi quod domus zacharie declinat versus occidentem. sed arimathia de Irlim declinat aliquantulum ad aquilonem. Adhuc de Irlim vadendo ad Joppen versus occidentem aliquantulum ad aquilonem est Emanus castellum distans sexaginta stadiis a Irlim id est duabus leucis hoc est ad medium secundum miliare nostrum. ubi dominus secutus discipulos duos in die resurrectionis comedit cum eis Et ibi hodie nihil aliud est nisi domus murata quadrangularis carens opimento Circa istum locum peregrini transientes ierusalensem solent pausare et nesciunt quidquam de isto loco: quia Saraceni

Ubi Lain occidit abel.

Claustrum Jacobitarum.
Ubi est excisum crucis christi.

Locus nativitas Joannis baptiste.

Domus zacharie.
fons in quo philippus baptisavit Eunuchum.
Desertum Joannis baptiste.

Lapis quietis zacharie.

Arimathia.

Samuelis sepulchrum ubi fuit natus Samuel.
Kamatha.

Emanus.

Terre sancte descriptio.

Joppen.

**Tributus ex pe-
regrimis.**

**Adons Adodon
Lyda que dispo-
lis. 7. f. geozgi^o
Eneclaudi san-
Corneljabap:
Assur. Ta-
bue resuscitatio**

**Jbily sen Jeth
princ piū terre
phylistin.**

Bethsamies.

**Abacuk ab an-
gelo portatus.
Achora.**

**Ascalona hero-
dis patria.**

**Gazare vlt gaza
Ubi Samson
se occidit.**

**Damiata
Increme lapu-
datio.**

**Sirie extensio.
Sirie partes.**

ni eorum militare eis nō indicat. Per hāc viā de iherlm ad Joppen que vo-
catur. Japhum vel zaphum sunt forte sedecim leuce. id est decem mili-
crianostra. 7 non plus. Ibi est portus peregrinorū catholicorū Ibi ho-
die nihil aliud est nisi due turres in litore maris quas Saraceni inha-
bitant custodiētes litus. Ad hunc portū veniētes xpiani de nauē egre-
di nō audēt nisi primū miserint ad fratres nros in ierusalē vt impetrēt
conductū saluū apud doim iherimitanum. Et habētes conductū in egressu
su nauis ad terrā scētām a quilibz psona saraceni p teloneo accipiunt v.
ducatos auri p soldano. Joppen iterū dicitur ierusalē ad vnum militare
marim nostrū est mōs modij. Quarto miliario a modij est lyda cui
tas que disposis dicitur. In qua corp^o beati Eozgij fuisse testatur. Et nūc
scētus geozgius a vulgo dicitur. In lyda petrus sanauit claudū quēcā noie
Eneam. Et ibi etiā Petrus baptisauit Cornelij. Ibi etiam est monitō
assur aliquot leucis a Joppen. iuxta mare vbi Petrus resuscitauit Ta-
bitham. Et nota qd ista predicta loca a Joppen sunt ad dexterā partem
recte vie ducētis ad iherlm. Et de Joppen vadēdo iuxta mare in circuitu
tu terre scētē ad quatuor leucas in tribus miliarib^o nris: distat Jeth nō
longe a mari sita que fuit vna de ciuitatibus phylistinorū. vbi iam incipit
terra phylistinorū 7 vocatur palestina. hec Jeth ciuitas vocatur nūc
Jbily. Et hodie est paruum casale in villa. De Jeth ad duas leucas
est Bethsamies cōtra austrū. Deinde iuxta mare est acharon vna de v
ciuitatibus phylistinorū non lōge ab Achora. Vbi nūc ē ecclā. In qua
angelus domini inueniēs abacuk portantē prædij messoribus tulit ca-
pillo capitis in babiloniā vbi est nunc Caiirus sup lacum leonū vbi erat
Daniel. Nūc vero est paruum casale. De acharon duobus miliaribus
nostris iuxta mare est achora. Deinde alijs duobus miliaribus nris di-
stat Ascalona ciuitas de qua fuit Herodes dicitur ascalonita cuius tē-
pore christus est natus. De ascalona duobus miliarib^o nris cōtra au-
strum est ciuitas Gazare vna de v. ciuitatibus phylistinorū vbi Sam-
son seipm interfecit in palatio cuius adhuc parietes manēt. Et hec ci-
uitas adhuc pmanet 7 p eam iter de iherlm vsus egiptū. Et prius voca-
batur gaza hodie gazare dicitur. Et distat puto a ierusalē p duas dietas.
Item de hac gazare dicta vna cū dimidia vsus egiptū est damiata ciui-
tas egipti vbi Jheremias ppheta fuit lapidatus. Damiata antiqua ē
destructa sed loco eius alia est edificata distans a mari p duas leucas.
Est in ripa phylistinū vbi nūc est portus mercatorū de Jpenenti.
Loca aquilonaria ierusalē. Pro quo nota quod Siria sub qua in-
cluditur terra scētā est regnū latissimū. Tota em terra que est a tigris flu-
uio vsqz ad egiptū. Et a mari magno vsqz Arabiā ghaliter Siria num-
cupatur. In Siria pncie sunt iste j. Iudaea que erat caput ij tribuū.
ij S. maria caput tribuū iij. prouincia phenicia iij. Eclāria v. Trece.

Terre sancte descriptio. Fo. xliii.

contitidis vj Turea vij Galilea vij Adesopotania ix Idumea x Siria
 damasci. **C**o. Provincia phenicis Que est ad aqilonē i respectu ierusa
 lem Et est ultra galileā ad aqilonē respectu ierusalē In qua puincia
 phenicis est Achon distans a ierusalē p xxxvj. leucas id est p xxvij mi
 liaria nostra hec ciuitas Achon antiquitus dicebatur Tholame yda
 valde munita Linius due ptes a mari ambiuntur Tercia campū respi
 cit qui eā fecūdat hec ciuitas achon nūquam fuit de terra sancta Nec a
 filiis israhel possessa licet in tribu Aser in descriptione terre setē fuerit
 est gnata Et habet ab austro montē Carmelus Non illū qui est in tribu
 Iuda vbi ille Nabal habuit pastores ⁊ domū p eis ⁊ ibi totōdit oues
 Et semel cōtingit q̄ Damā misit ad eus ⁊c. Ille stultus nabal reprehē
 dit S; Abigail vxor ei ⁊c. U. i. Ke. xxi S; iste mōs Carmel⁹ ēi tribu
 Iachar In q̄ morabatur helias i hoc mōte fuit villa noie Zaphra vbi vt
 aūt aliq̄ Jacobus ⁊ Iōes filij Sebedei germani nati sunt In pede hu
 ius mōtis vltra torrentē Lijson ad iij leucas est ciuitas Caiphās siue
 porphira vbi Helias sacerdotes Baal interfecit vt dicit Ke: hec vero re
 gio phenicia siue Siria phenicis ad huc extēditur cōtra austrū. vsus
 ierusalē ad tres leucas. Deinde ad tres leucas trāsēūdo montē Saron
 fuit castrū Scādahō qd̄ alexāder magnus obsidēs Thyri dicit cōstruxit
 se qd̄ post passionē xp̄i Sābdann⁹ rex ierusalē dicit repasse. **C**De
 Achon pcedendo cōtra Aquilonē forte ad vij leucas Est Thyrus ciui
 tas magna in pede montis sita vndiq; circumdata ⁊ muris fortissimis
 munita In hac ciuitate multe fuerūt reliquie setōꝝ Ibi etiā Origenes
 sepultus fuit Ibi innumera multitudo martirum occubuit Ante portas
 ciuitatis australem ad iactū duarū balistarum ostenditur locus sctificā
 tionis xp̄i. ⁊ lapis vbi predicauit vbi fuit fūdāta ecclesia Ibi etiā est lo
 cus vbi mulier extulit vocē suam dicēs Bñs p̄ter qui te portauit Ite
 Thyrus xp̄m ambulatē in maritima Sirie noluit vt fertur recipere Et
 hec Thyrus forte distat a ierusalē xl. leucis forte xxx miliaribus nostris
 a Thyro versus orientem forte ad xij. leucas. vel circa Est belena cui
 tas in pede mōtis labani que est cōtra damascum que prius le: en voca
 batur Lum em̄ esset pcul a Sidone fere ad x leucas quia adiutorū nō
 habuit ceperūt eā filij Dan ⁊ appellarūt dan Uti dicit Ke. Cōgregatus
 est populus a Dan vsq; Bersabee que nūc Sybilin⁹ dicit Et nota q̄ a dan
 incipit terra setā ⁊ penditur in sōgum vsq; ad bersabee per. i. ⁊ o. len
 cas lombard cas Naam a ierusalē vsq; bersabee sunt xxv leuce vbi est ter
 minus Iudæe contra Austrū ⁊ hec bersabee est cōtra desertū magnum
 quod extenditur vsq; ad flumē Egypti In quo filij israhel multo tpe mā
 serunt de loco ad locū transeūtes Dicta autē ciuitas Dan vel lefen vel
 belena nūc vocatur Cesarea Philippi. quia eā philippus tetrarcha ap
 pellauit Cesaream in honore Tyberij Cesaris que grece Danicas dicitur

phenicie situs
 Achon que To
 lomada vocat
 tur.

Carmelus
 mons duplex.
 Nabal.
 Helie habitatio
 Zaphra villa.
 Toreus cyson.
 Ubi helias sa
 cerdotes baal
 occidit.
 Saron.
 Scandalion.
 Thyrus.

Origenis sepul
 chru.
 Locus predica
 tionis christi.
 Ubi dictū est.
 Bñs venter
 qui te.
 Belena ol' u
 Lefen. Labau
 mons.

Dan.
 Bersabee nūc
 giblinus.
 Terre sancte ex
 tensio.

Cesarea Philippi.

Terre sancte descriptio.

Fontes Jordaniae. **I**lla tiberias stagnū ad aquā maron. **A**dare galilee. **L**edar. **A**dare mortuū.

Elenteris. **I**torea siue galilea geneciū. **S**arepta et **S**odonomoz. **U**bi helias suscitauit filiā vidue **S**idon.

Ubi xp̄us alloq̄batur chananeam **A**ntiliban.

Beruth. **I**magō sanguine fluens. **U**bi sanctus **E**t origenis occidit draconē **B**ibliū **T**ripolis.

Fons ortoz. **F**arfar **A**banana. **U**bi **E**ustachius vxore et filiū **S**pirituatus. **M**ortuus. **S**. **S**ymeonis. **L**eopardoz mons.

Sepulcrū **J**osue

Ibiq̄ in declino mōtis libani duo fōtes oriuntur scz **J**or et **D**an q̄ post modicū cōfluētes **J**ordanē efficiūt q̄ **P**ellā et iter **T**yberias intrat mare **I**stud flumen **J**ordanis quādā vallē ingrediēs in stagnū colligitur qd̄ ad aquas maron vocatur **Q**ui post longos circuitus quos facit **T**raconitidem et **I**torea separās **L**adē inter **L**apharnēū et **L**ozosaym mare galilee ingreditur ad quatuor leucas a **L**edar ciuitate que ē supra mōtem posita **E**t de mari egreditur et post longū spaciū **J**ordanis valles ingreditur et i stagnū colligitur qd̄ vocatur mare mortuū de quo infra **C**redo ad **T**hyrū **I**ā de **T**hyro ad tres leucas cōtra aquilonē ē fluitans **E**lenteris fluens de **I**torea siue galilea geneciū qui intrat mare magnum **U**sq̄ ad hūc fluuū **J**onathas p̄secutus est demetriū **B**ibisto fluuio est **S**arepta **S**idonioz ad tres leucas in litore maris **E**t hec ciuitas **S**arepta apparet quōdā glorioza fuisse: hodie est modica. **A**si eius portam ostenditur vbi **M**elias venit ad viduam **S**arreptanam et ibi filium eius suscitauit et ibi erat cenaculum vbi cenauit **I**bi lechitus olei et farina nō sunt imminuta. **D**e **S**arepta ad duas leucas est **S**ydō quōdā ciuitas magna vrbis fenicis cuius ruine adhuc magnitudinē eius testantur et adhuc est fortis in corde maris sita habens hinc inde duo castra munita **A**nt et portā **S**ydonomoz ostenditur vna capella in loco vbi dñs **J**h̄s locutus est cū muliere cananea et sanauit filiam eius in via quē ducit ad **L**efareā philippi et **I**tream. **A**b ista ciuitate **S**ydō morum contra orientē mons **A**ntilibanus est: et distat p̄ vnam leucam et dimidiam et ibi habetur vinū delicatissimum. **U**ltra **S**ydonē ad ix leucas est ciuitas valde nobilis scz **B**eruth vbi dicitur xp̄us predicasse **I**bi fuit imago saluatoris a **J**udeis percussa sanguine fluens ibi circa **B**eruth sanctus **g**eorgius circa mare fertur occidisse draconē **A**lij dicunt q̄ in **g**eorgia. **P**ost **B**eruthū ad ix leucas est ciuitas **B**ibliū de qua dicitur in libro **R**e: **D**e **B**iblio ad ix miliaria est ciuitas **T**ripolis nobilis et munitissima abundans multis bonis. **I**bi habitant in ea greci latini armeni **M**aronite **E**t de serico ibi multa faciunt **L**ampus ante ciuitatem p̄tinet vnam leucā in longitudine et in latitudine dimidiā. **J**uxta **T**ripolim ciuitatem est fons ortozum fluens impetu de **l**ybano. sicut dicitur in **L**an ticis. **A**d radicem montis **l**ybani oriuntur **f**arfar et **a**banana flumij **d**arnafel. in sinibus illis **E**ustachius vxore paruatū et filiū **d**esolatus recessit. **A**banana se mari magno copulat **f**arfar p̄ **S**iriam tendēs in **antiochia** **l**abēsag secus muros eius quarto miliario ab **antiochia** in portu **s**cti **S**imeonis mediterraneo descendit. **D**e **T**ripoly ad duas leucas est mōs **L**eopardozum rotūdus et altus distans a **l**ybano ad vnā leucā **I**n pede aquilonari est spelunca in qua est monumentum habens **xxvj** pedes **l**ogitudinis **E**t illud dicitur **S**ara cenī esse sepulcrū **J**osue **S**ed creditur q̄ sepulcrum **J**osue est circa **S**ychen in latere mōtis. **D**e spelunca ista ad tres

Terre sancte descriptio.

fo. xxxiiij.

leucas contra aquilonē ostenditur castrū Erathas. ibi etiā ppe est Laodicia ciuitas magna. De Erathas vsq; in antheradū sunt octo leuce vbi beatus Petrus p̄dicauit dum iret Antiochiā. Hec omnes ciuitates sunt versus aquilonē respectu achon. De achon autē versus orientē ad v. leucas occurrunt Casale quoddā quod sctūs Georgius dicitur quia ibi fuit natus. Et est sitam inter mōtana in valle. In beruth autē occidit draconem. In Kama autē q̄ distat ab ur̄m p̄ xx. miliaria fertur fuisse p̄bustus. In lyda autē sine dispoli corpus beati Georgij martiris fuisse dicitur. Ab illo casali qd̄ sctūs Georgius dicitur ad duas leucas versus orientē est Dorthajim sub monte Bethulie vbi Joseph inuenit fratres suos. Et est locus pinguis in pascuis et aquis. Et est ibi cisterna vbi Joseph fuit missus.

¶ Ultra beruth credo ad xx. et aliquot leucas est illa sacra Antiochia in p̄vincia Celsirie. vbi Petrus cathedrā suscepit que est post antheradū que adhuc est in p̄vincia phenicis. De antiochia fuit Galienus medicus et beatus Lucas euangelista medicus nepos eius quem ipse galienus docuit medicinā. Hec prius vocabatur reblata sed ipsam Antiochus ampliauit et tūc vocata fuit Antiochia. In ipso principatu Celsirie versus occidentē est ciuitas Tharsia. In qua fuit natus Paulus ap̄tus.

¶ De Achon versus austrū seu ur̄m. In p̄vincia gallilee iam ē ciuitas Neptalim ciuitas Thobie. De neptalim ad duas leucas est Becsajda ciuitas Andree et Petri et Philippi. Et est supra mare gallilee cōtra orientem iuxta quā fuit Jordanus fluminis paruus et iuxta mare gallilee. Inde a Becsajda adduas leucas cōtra meridiē est Adagdalum castrū sup̄ mare gallilee. de q̄ Adaria magdalena traxit vocabulū. De Bethsajda cōtra orientē ad vnam leucā est locus vbi stetit dñs Ihus in litore maris post resurrectionem q̄si dixit discipulis septē. Nueri habetis palmētarium. Linas adhuc vestigia in lapide ostenduntur. Circa hoc mare gallilee xp̄s sepius ambulasse legitur. Ibi enim vocauit ad suū apostolatū Petrū Andream Jacobū et Joannē. Ibi sup̄ vndas siccis pedibus ambulauit. Ibi Petrus ad eum voluit etiam pedibus ire sed incipiebat mergi et eum dñs erexit. Ibi rethe ap̄torū ruptū pre magnis piscib⁹. Ibi ppe hoc mare ē ciuitas Thiberia a q̄ etiā vocatur mare Thiberiadis i q̄ habetur mēsa illi⁹ cene quā fecerūt xpo iij. discipuli in Emmaus in die resurrectionis. Ibi de ppe mōstratur mōs dicit⁹ mēsa mōs pinguis. In cui⁹ pede dñs faciatiit v. milia hoim de v. panib⁹. De hoc mōre mēsa ad vnam leucā q̄ dimidiā cōtra orientē est Lapharneū quoddā glorioza ciuitas xpi et ibi iuxta Lapharneū habetur castrū forci⁹ toc⁹ terre pm̄ mōis. In q̄ fertur nata esse beatā Annā matrem beate virginis Marie. Deinde est Corozaym cui dñs imprecatus est. De corozaym adquatnor leucas cōtra orientē est Cedar ciuitas munatissima. Ibi est Ghana gallilee vbi dñs cōuertit aquā in vinū in nu

Erathas castrū
Laodicia.
Antheradum.

Sanctus Georgius.

Dorthajim. Adōf
bethulie
Cisterna ioseph
Celsiria
Antiochia
olim reblata.
Galienus. Lucas
euangelista.

Tharsia.

Gallilea
Neptalim.
Bethsajda.

Adagdalum.
Vestigia xpi in
lapide.

Que xps fecit
circa mare thali
lece.

Thiberia.
Mēsa cene dñi
in emans.
Ubi xpus saturauit
quingz milia
hominū.
Lapharneum
castrū i quo fer
tur nata. s. An
na.

Terre sancte descriptio.

Adonsbethulie
vbi olofernes
occisus est Thibe
rias seu geneza
reth. Zophot
patria s. Joachi
Lamaleon.
Nazareth. f. o. s.

Locus annuncia
tiōis incarnatiō
is verbi dñi.
Vbi mōi vole
bant precipitas
re dñm.

Ad. z. haboz.
Ad. Hermon.
Ad. Hermonij
Endoz. Naaim.
Jezrael. Capus
ezrel. Thabor
Ad. o. s. vbi Ad. el
chisedeth occur
rit Abzæ. z.
Lorrens Lison.

Ad. z. Hermon
f. o. s.
Adons Lajm
vbi Lamech oc
cidit Lajm.
Situs gelboe
z. Hermon.
Vbi gedon vi
sit Saul z. Jona
ta. Gallilee dis
positio.
Lajm castrū

peis. Ibi est locus nuptiarū caterna in saxo conata que capit pancoē
homines. Deinde de Chana gallilee extra meridiē versus Thyberiadē
supra dothaym est mons Bethulie vbi Iudith occidit Holoferne. De
Bethulia ad vij. leucas est Thiberias ciuitas supra mare gallilee olim
dicta Enezareth. De Chana gallilee contra austrū ad ij. leucas est ciui
tas Zophot de qua fuit orūm sctūs Joachim pater beate virginis
z. sctā Anna. Et est tribus ater iuxta valtem Lamaleō.

De Zophot ad duas leucas cōtra austrū sed aliquātulū declinando ad
orientē est illa glōsa ciuitas Nazareth vbi flos florū de radice Jesse pul
lulauit. In Nazareth labitur egregiōnis et quo in puericia Ihs sole
bat haurire z. matri sue deferre. Et hec ciuitas distat ab nr̄m p. tres die
tas vel circa quasi xv. miliaria nostra. Erat quondā ciuitas Ihsū est opi
dulūm vāruulū sicut z. bethleē paucas domos habēs. Ibi est locus vbi
angelus s. abriel nūnciant beate virginē in incarnationē filij dei. Sed
illa capella vt fertur de illo loco est trāsata ad lozetū p. angelos. Et di
stat Nazareth vij. leucas ab achon. Extra Nazareth versus austrū ad di
midium leuce est locus in rupe in mōte qui vocatur saltus domini vbi
Iudei volebāt Ihsū precipitare z. eruit de manibus eorū z. in ruppen
altam p. silū. In qua mōstrātur vestigia pedū eius. De isto mōte precipi
tationis xp̄i videtur mōs Thabor. Hermon z. Hermonij. Villa illa En
doz vbi Saul ad phoenissiam venit. Et Naaym z. Jezrahel. Et fere tō
ta magnitudo campi Ezrelon. De Nazareth ad mediū sedm. miliare
ruthenicū cōtra orientē est sacer mōs Thabor vbi xp̄us est trāsfigura
tus. In pede mōtis huius ostenditur locus vbi Ad. elchisedech qui alio
nomine dicitur Seth filius Adæ occurrit. Abzæ a cedebregum reuertenti
quādā recuperavit Loth nepotē suū. Et iste est mōs altus. In quo sunt
rāme palatioz z. edificioz in quibus latitant leones z. alie bestie. Et sūt
ibi regales venatiōes. In descensu huius mōt. s. a pte orientis est Lor
rens Lyson.

Ultra torrentē cōtra austrū sed aliquātulū
contra orientē est mons Hermon modicus. In cuius latere supra tor
rentem Lijson est villa Endoz p̄dicta. Post ad tres leucas est mōs La
ijm vbi lamech occidit Chajm. Postea mons macedo Adons gelboe
z. mons Hermon ita sunt dispositi vt sit hermon ab Aquilone z. gelboe
ab austro. Et in medio est planicies duarum leucarū lata quatuor lon
ga. Ista planicies est vbi sepe fuerūt cōflictus magni. Ibi em̄ gedō su
perant machianitas. Saul superatus est a philisteis. Et philistei caput ei
us abscedētes z. Jonathe suspenderūt in ciuitate Bezan in muro que
est inter Jordānē z. gal. de Hora tñ q. de mōte gelboe non est verū qd
dicitur q. nec ros nec pluuia ibi descendit. sed bene verum est q. est ste
rilis et aridus z. petrosus. Nota etiam q. Gallilea est fere tota campe
stris z. plana.

Samarita. In omni ncia samarie incipit a Elym castro contermina galilee. Cuius quo nota q̄ Samaria est montosa Et a castro Elym vsq̄ ad Jordanem cōtra orientem sunt sex leuce. De Elym ad quinque leucas contra austrum est ciuitas Samaria que nūc Sebasie dicitur no bilis quōdā nunc nisi duas domos habet in firmitate mōris: vna vbi fuit palacium regis Secda est in honore sc̄ti Joannis baptiste In qua fuit sepulchus inter Hel: seu ⁊ Abdiam. Et distat ciuitas Samaria a irim forte xi. leucis Trāslatum em̄ fuit corpus beati Joānis de Adachyrōta opido qd̄ hodie dicitur Bijelon ultra Jordanē. in dictam Sebasien Ibi etiā est ppe Theria. De Sebasie cōtra austrum duabus leucis ē mons Bethel. In de ad dimidiā leucā est mons Dan supra ciuitatē Sychen ad sinistram. Inter Bethel ⁊ Dan est ciuitas Sychen vel opidū magnū que nunc Neapolis dicitur alio nomine dicitur Sijchar de qua Joannes. de hac Sijchen filius emor enei rapuit diuinā filiā Jacob. In Sijche fuerūt ossa Joseph de Egipto trāslata ⁊ sepulta. Sychen distat ab irim spatio duarum dietarū Et ppe istam ciuitatē est campus que Jacob donauit filio suo Joseph dicitur Ibi nō longe a porta ciuitatis Sychen est fons Jacob sine putens sup̄ que dñs sedit ficiens fatigatus ex itinere ⁊ peciit a Samaritana aquā In quo loco quondā fuit ecclia fabricata A dexterā Sychen est mons Earsijm: de quo dicebat mulier xpo patres nostrū in monte hoc adorauerūt ⁊c. Ad sinistram fontis ostenditur māsto Jacob ⁊ predium quod dedit. Joseph Iner vnam leucā ppe Sychen est ciuitas Luza in qua habitauit Abraham p̄ multum tpus. In luza v̄t auunt aliqui Jacob dormiens vidit scalam quā d̄ dixit q̄ terribilis est locus iste ⁊c Et appeitauit locū illū Bethel qui antea luza vocabatur In mōte Bethel quidā opinātur q̄ Zibrahā filium suū Isaac voluit imolare Alij vero dicunt q̄ in mōte caluarie: vbi dñs est crucifixus. A quibusdā dicitur q̄ locus vbi Jacob dormiēs vidit scalam sit ille locus montis vbi postea templum est edificatū a Salomone De Sychen pcedendo contra orientē ad Jordanē ad quatuor leucas est Emon opidum valde bonum Sciendū autē q̄ ab ortu Jordanis sub monte lybano vsq̄ ad desertū p̄ pharan fere p̄ centū miliaria ⁊ plus ipse Jordanis in vitro q̄ latere campos latos ⁊ amenos habet Et inde vsq̄ ad mare mortuū p̄ Hamcies autē que est inter Jordanē ⁊ Ihericho vocatur E algala vbi longo tpe castrametati sunt filij Israhel transito Jordane. Loca orientalia respectu irim Vbi nota q̄ in parte orientali muri ciuitatis irim duntaxat hodie est vna porta que ducit cedar vel ad torrentem ⁊ montē oliueti. quia porta Aurea que erat iuxta templū Salomonis p̄ quā dñs intrāuit in Kamispalmarū est clusa Sed per illam portam predictā fit egressus de ciuitate versus montē oliueti p̄ descensum ad duo stadia ad vallē. Vbi primo est lapis albiſsimus latus ⁊ aliquāliter eminēs a terra vbi sc̄tus Stephanus est lapidatus Et ibidē

Elym castrū.

Samaria seu sebasie.

Sepulchrum Joannis baptiste.

Theria.
Adōs betel.
Adōs dan.

Sijchen seu neapolis vel schar.
Ossa Joseph.

fons iacob vbi dñs perinit aq̄s a samaritana.

Adōs garsijm.
Predium quod dedit Jacob ioseph Luza.

Uisio scale.
Betel. Vbi isaac ac imolatur.

Emon.

Ab ortu iordanis vsq̄ ad desertū pharan campi. E algala.

Porta orientalis vrbis irim.
Porta aurea.

Vbi sc̄tus Stephanus lapidatus.

R

Terre sancte descriptio.

Dons p torrentē cedron.

Lignū p quod Saba tradere noluit.

Ortus. Ecclā i valle iōsaphat

Sepulcrū scē Anne & ioachi Sepulcrū scē Marie.

Ad rascalam.

Locus in qd dñs orans sanguine sudavit.

Tibi dñs ascendit asinā in die palmarū

per aliquot passus in superiori loco monstratur locus ubi Seta? stetit en-
fodiendo vestimenta lapidanciu. Descendēdo ultra a loco sc̄i Step̄ha-
ni versus montē oliueti minus q̄ mediu stadiū est p̄ticulus cū testu-
dine p torrentē Cedron sine p valē Josaphat: de quo loco iudei tace-
bant lapides sup Stephanū In eodē loco torrentis ubi est iste p̄ticu-
latoꝝ mōdi suspendendus erat de quo ligno tunc fuit factus p̄ticulus
trāseū ibus: p̄pter qd̄ ipsa dñi veniebat audire sapienciā salomonis illo
transire noluit sed alio die in ciuitate intravit Et postq̄ domū rediit re-
gi Salomoni de hoc ligno intumant quod salom̄ abscondit. Pertrā-
secundo p̄dictū torrentē incipit ortus in ingressu mōtis oliueti Et a di-
cto torrente ad xvi passus in valle Josaphat habetur ecclā sub t̄erram
miro tabulatu exornata nullam habēs fenestrā Et ad hāc ecclā ē de
scensus per gradus Et descendēdo ad dextrā ecclā a parte dextra di-
ctorum gradū est in pariete sepulcrū qd̄ d̄ scē Anne ad partem sini-
stram d̄ esse sepulchrū Joachim. In choro aut̄ p̄dicte ecclē est sepul-
crum beatiss. me virginis Marie ad instar sepulcri crist̄i: ubi fratres mi-
nores de obsecrācia quolibet sabbato legūt missam nocte de assumpti-
one gloriose virginis Marie: ubi quotidie lampades ardēt disposite p̄
cristianos. Ad hanc ecclā xp̄iani accessum non habent liberum nisi
pro questu: nam Adaurus custodit illum locum in die & intronitit ibi
neminem nisi accepto precio. soli fratres ne sint habent accessum libe-
rū & ingressū: quibus p̄dictus Adaurus obtulit clauē coactus miraculo
Istā p̄ multos annos fratres nostri q̄ celebrare volebāt ibidē: soluebāt
singulis vicibus unū maiedin .i. grossum & wardian? cenaculi domini
non potēs sufficere talē exactionē cōtribuire. voluit ibi celebrationem
deinceps dimittere & liberauit Tūc beatissima virgo illi Adaurō ap-
paruit cuius area est eundemq̄ p̄terruit & cōminabatur horribiliter p̄ci-
piens vt fratres sineret libere ibi diuina celebrare in sepulcro eius & vi-
sitare: p̄terterritus Adaurus venit ad fratres eisdem terroꝝ p̄dictū nar-
rando clauemq̄ dedit: et ita iam q̄ volunt liberi sunt ad intrandam &
celebrandum sine p̄cio: in eadem ecclā est fons Et ibi circa sepulcrum
virginis Marie est indulgētia plenaria Ab hac ecclā versus orientem
ad xvi passus pedum est rupes cauata in lapide in terra: ubi dñs Jhe-
sus trina vice intravit ad orandū & ibi sanguine sudavit Et hec rupes
eminet supra terrā ad genua hominis Et p̄dicta ecclā & locus ortus fut-
erūt in orto qui est in pede mōtis oliueti Et de locis illius orti & ubi do-
minus p̄nsabat inferi? declarabo. A torrente igitur p̄dicto ascendē-
do p̄ trāuersum ortu: & p̄terēdo p̄dictā ecclā que est ad dexterā par-
tem vie ad unū stadiū est lapis de quo dñs ascendit asinū q̄ in die pa-
marum venit iherosolimam q̄o lapide demonstratur pedis vestigiū quia q̄

ascenderat summitatē mōtis oliueti necesse habuit ire pedes ne affingi
 casum pateretur ad lapidē quia est via difficilis de mōte oliueti ad cuius
 estam vbi illo lapide ad tria stadia supra versus summitatē mōtis est
 lapis latissimus in terra vbi videtur tota ciuitas iherosolym. Et ibi dñs Je-
 sus in die palmarū flet vidēs iherosolym et dixit q̄a sic cognosceres etc. Vbi illo
 lapide etiam ad tria stadia superius est locus vbi Angelus obiuit beate
 Marie, virginis de paradiso ramus palme vt deferretur ante feretrū eius
 post mortem In eodemq̄ loco beatissima virgo Maria quā assumeba-
 tur i celū cigulū d̄ aere dimisit sc̄e Thome apostolo Et oppositū istū lo-
 ci ad sinistra est domus vbi dñs in die resurrectionis suis discipulis ap-
 paruit in monte: et vocatur Calileia Et iste mōs tantū dimissus est per
 viā a monte oliueti. Vbi illo loco oblatiōis palme decimando aliquatū
 ad austrū ad dimidiū sc̄dm miliare ē locus ascensionis xpi sacratissim⁹
 in summitate mōtis oliueti: vbi est mō ecclēa rotūda fatis lata quā hele-
 na cōstruxerat. sed iam media pars eandē ecclē corrunt In medio hui⁹
 ecclesie est capella parua rotūda in cuius medio est lapis quadratus
 de quo dñs Ihs in celū ascendit vidētibus discipulis Et in illo lapide
 reliquit vestigiū dextri pedis qd vsq̄ in hodiernū diē pmanet Vestigiū
 autē illius dextri pedis cū digitis est versus meridiē. Hec capella clan-
 ditur s̄ra lignea quā omnes nationes xpianarū possunt aperire Sed ec-
 clesiam aliqui intrāt vacce aut simi illius Mariae qui habet domū iuxta
 ecclesiam eandē m: Ad illum locū fratres nostri sepissime veniunt die-
 bus festis cantantes solenniter Ihs nostra redemptio. Sed et in vigilia
 ascensionis de monte syon veniunt ibi fratres singulis annis et ibi ves-
 peras sollemniant et matutinas et missas legunt eū deuotiorē et etiam
 omnes nationes xpianorū. Subt⁹ locū ascensionis ad xx gradus inferius
 descendendo vel circa est locus quasi celarum vbi sc̄ta Pellagia se-
 cit penitentiā: A loco ascensionis xpi ad xl passus pedū adhuc apparent
 vetustissimi parietes muri ruentis in loco vbi apostoli dimiserunt sibi
 prouincias ad quas quisq̄ ire debuerat Et ibidē credo cōposuerunt.
 A loco dimissionis apostolorū circa xl passus pedū est locus vbi xpus p-
 dixit discipulis signa futuri iudicij et ibidē octo beatitudines Et a loco
 ascensionis ecōuerso versus ciuitatē sed alia via vadendo ad vñū stadiū
 est locus vbi xpus docuit apostolos pater noster Demū vitra ad aliud
 stadiū est locus et lapis vbi beatissima virgo repausabat sepe am-
 bulo de cenaculo ad mōtē oliueti. De mōte oliueti versus orientem ad
 tria stadia vulgaria est sepulchrū sororis machumeti pphete saracenorū
 in eminentiori loco q̄ sit locus ascensionis xpi. De monte Oliueti appa-
 ret Jordanis versus orientē et mare mortuū. De loco ascensionis xpi ad
 octo stadia versus orientē et bethaniā est Bethnaga villa in descēsu mō-
 tis oliueti de qua dñs Ihs in die palmarū misit duos discipulos p a-

Ubi dñs fletit
 vidēs iherosolym.
 Ubi angelus ob-
 iuit palmā sc̄e
 Marie.
 Ubi dñs disci-
 pulis apparuit
 in mōte q̄d̄ gal-
 ilea.
 Locus ascensionis
 xpi.

Vestigium pedis
 xpi in lapide.

Ubi sc̄ta pella-
 gia fecit peni-
 tentiā.
 Locus dimissionis
 apostolorū et cōpo-
 sitionis bolis
 Ubi dñs p̄dixit
 signa iudicij et oc-
 to beatitudines
 Ubi dñs docuit
 discipulos pa-
 ter noster.
 Sepulchrū so-
 roris macho-
 meti. Bethna-
 ga

Terre sancte descriptio.

Bethania.
Sepulcrū lazari.

Carcer scē Marie magdalene.

Domus simonis leprosi.

Domus marthe.
Domus marie magdalene.

Ubi hō descendēs in iericho incidit in latrones.

Domus pastorū iochim.
Ubi dñs illuminauit cecū.

Jericho.
Adūs quarētana.
fons helisei.
Ubi dñs ieiunauit xl diebus

hinc & ibi expectant vsq; dñs uenerunt ad Bethuage fratres minores de monte Syon in die palmarū quolibz anno ueniūt & pcess onat: & uadunt cātātes vsq; ad uallē Josaphat. Ista uilla hodie non est nec aliqua domus sed tantū area & mūte ficus ibi: De Bethuage descendendo ad ix stadia uersus orientē oblique tñ est bethania: castellū scđm Joannem xv stadijs distans a ierusalē. nostro autem medio miliarī hodie aliquot domus habet. In hac Bethania est capella sicut ecclesia testis dinata. In qua est sepulcrū lazari. Ubi fratres minores sexta feria ante hancā de passiōe singulis ānis canūt & legūt plures missas solēnter & habent clauē ab illa capella. In hac capella est cauerna decauata in lapide & est carcer beate Marie magdalene ubi post ascensionē dñi septē annis mansit inclusa totaliter. foroz tñ sua Adartha porrigebat ei panē & aquā p fenestrā & ibi est indulgēcia septēnis. Sed circa sepulcrū lazari plenaria. In Bethania est domus cuius adhuc stant muri & parietes alti ubi fuit quasi cast rū Simonis leprosi ubi dicitur Simon rogauit domū I hūm in sabbato rarnis palmarū & disposuit cenā. Et ibi Adagdalena uixit pedes Ihu. De Bethania uersus orientem ad octo stadia uulgaria est area ubi fuit domus Adarthe. Et ibi est septēnis indulgēcia. Ante domū Adarthe est lapis siler magn⁹ ad mediū stadiū. In quo lapide dñs sedit & est ibi septēnis indulgēcia. Ad domo Adarthe iterum uersus austrū ad magnū stadiū est adhuc testudo ubi fuit domus Adar: e magdalene. Et ibi est plenaria indulgēcia. Ab ista cuncto per bethaniam uersus orientē seu iordanē ad duo miliaria nostra est locus ubi adhuc parietes de muro apparēt. Et ibi hō descendēs in Ihericho incidit in latrones spoliatus iuxta iuiam qua itur ad Iordanem. Ex parte sinistra in mōte est murus antiquus ubi fuit domus Iochim ubi pastores eius pascebāt pecora. Et ibi fugerat de ecclesia cōfusus. Adhuc restant duo miliaria p montes vsq; ad locū ubi dñs. Ihu in descensu monicium sanauit & illuminauit cecū. Et hic locus adhuc distat a Ihericho p unum mediū miliare. Ultra istum locū recta uia uersus Iordanem est Ihericho. Sed si quis uult ire ad quarētana mētē excelsum ualde: oportet ut descēdat de uia publica que ducit Iordanē ad sinistram partem. i. uersus aquilonē ubi ad mediū miliare nostrū est fons helisei & iordanis. Ab illo fonte iam incipit mons excelsum quarētana. Ubi dominus Ihu ieiunauit xl diebus & xl noctibus. Et ibi est ruppes satis ampla quasi capella sed tñ nō in summitate mōtis pñcti sed in latere & quasi in medio montis. Et cum peruenitur cum magna fatiga ad locum ieiunationis r̄bi ad sedecim gradus est ualde difficilissimus ascensus & ualde piculosus. Ita q; nō nisi habens bonum caput pōt ascēdere. Ibi est locus deuotissimus r̄bi. Supra istum locum. Ieiunij r̄bi ad

Terre sancte descriptio.

So. xxxvi.

sedecim gradus est alius locus ubi dixit bo⁹ temptavit dominū de galila dicens dic ut lapides isti panes fiant Sed ab isto loco ascendendo sū pra monte p̄dictū adhuc difficilis iter ad summitatē mōs: ubi nullus pinguis hō pōt venire Et dicitur quidā q̄ ad summitatē istius montis quarentane dixit bo⁹ dominū de irim assumpsit et ibi eum temptavit de avaricia dicens hęc oīa tibi dabo si pedes adoraveris me Ad arhetū. Alij dicunt q̄ a torrente p̄dicto qui est sub isto monte ad duas leucas versus galileā. i. versus aquilonē est mōs altus et magnus. qu: etiā vocabatur mōs Abrahę. q̄a ibi dicitur cōmoratus fuisse In quo ferunt xp̄m e temptasse diabolū de avaricia. A quarētana iterū oportet ire ad ihericho oblique med. us. miliare Et de loco illo vsq̄ p̄pe Ihericho sunt rubi et ligna parua viridia. Ihericho aut̄ fuit civitas nobilis hodie aut̄ non meretur dici villa habena paucas gasas. Ibi tamē est adhuc dom⁹ Sacheri q̄ dominū suscepit hospitio descēdēs d̄ sicomoro Et ē adhuc locus quadratus ad modum claustrū q̄nis murus iaz vetustate destruitur De Jericho fuit Kaab meretrice que recepit hospitio Josue exploratores De Jericho fuerūt pueri qui illuserūt heliseo p̄phete dicētes ascende calne ut dicitur iij. Re. ij. **Jordanis** Ultra Jericho versus orientem ad duas leucas. i. ad dimidiū scdm miliare nostrum est iordanis fluvius currens de sub tybano vsq̄ ad desertū pharon fere p̄ centū miliaria italica et plus et hoc ab aquilone versus austrū Qui postea intrat mare mortuū de quo nō egreditur. Hic iordanis est in latitudine ad instar warthe Et habet in vtroq̄ latere campos latos planos et amenos et siluam ex utroq̄ latere Planicies autem que est inter Jordanē et Jericho vocatur Galgala. et forte tota planicies p̄ duo miliaria distās a iordano vsq̄ ad Quarētana vocatur galgala. In galgala longo tpe castra metati sunt filij israhel trāsito iordāe. In iordane baptisat⁹ ē dñs a Joāe Et ibi in vigilia ephāie nunc veniūt aliquot milia xp̄anoū diversarū sectarum et faciunt deuotōes suas tota nocte lauantes se in Jordane Similiter et fratres minores ibidem celebrāt diuina in altari portatiuili in rubeto iuxta Jordanē ubi dñs Ihs est baptisatus Idutatur tñ a nōnullis dñs baptisatus in alia bethania que est ultra Jordanē versus arabiam. Juxta Jordanem ad quatuor stadia vel plus versus irim est murus antiquus quasi claustrū paruum ubi est capella in honorē sancti Joannis in loco ubi mansit illo tpe quo doim baptisauit Distat igitur Jordanis ab iersalem per sex miliaria nostra grandia ex quibus quatuor miliaria a iersalem saxosa montuosa per totum vsq̄ ad locum illuminationis ceci. Deinde ab illuminatione ceci planicies putebra habens de latitudine duo miliaria ad Jordanem. et in longum plus. **Jordanis** ubi baptisatus est christus contra austram est mare mortuū. Et habet istud mare videlicet ab aquilone in austrū in longitudi-

Locus tentacō
is de gula.
Locus tētatio-
nis de avaricia

Abdons abrahę.

Ihericho.
Domus sacheri

Jordanis flui-
us.

Galgala.

Ubi dñs bapti-
satus est

Locus māsōis
scti Joāis bapt.
Distancia ior-
danis a irim

Adire mōrtuū

Terre sancte descriptio.

Claustrum sancti Hieronimi.
Cur dicitur mare mortuum.

Quinque ciuitates igne consumptae. Segor. Terminus terre promissionis et arabie. Statua salis in qua versa est uxor loth. Ados Engadi in quo lauit dauid. Locus balsami. Arabia Arabum uita.

ritu aquae educe siliice per moysem. Ubi moyses sepultus est. Terra deserti. Kabath. Ubi decalogus datus est.

ue 600 stadia vel 5 dietas. In latitudine uero habet vltimas. i. quatuor miliaria forte nra vel 105 stadia sed tñ apparet paruum. Et distat istud mare a Iericho ad duo miliaria nra vel minus modico. Et in iericho et mare mortuum est claustrum sancti Hieronimi in vasta solitudine: cuius claustrum adhuc stant parietes et testudines iam cancellata et labitur. Iudicium dicitur mare mortuum quia non uinde currit sed est uelut lactus et eius aqua est amara. Et scribunt multi in cartellis suis quod esset aqua fetida: et propter eius amaritudinem terra adiacens litoribus nihil uiride profert sed ego ibi lauans pedes uicinis lauare mauros erutes et grecos nihil experitus suis de fetore aque. Intra uidi ibi in litore uerencia gramina uulgari terrosa ubi possent aialia pabulari et non alias uidi in terra tanta talentum passum p uimētis. Istud mare mortuum est in loco in quo quinque ciuitates pulcherrime scilicet Sodoma et Gomora Seboim Hale et Adama igne sunt combuste. Et determinat fines terre promissionis et arabie. In litore orientali maris mortui sita est Segor in parte arabie ubi est statua salis in qua conuersa est uxor Loth: ad quam uicendam periculosus est accessus propter madianitas ibidem promorantes qui nemini parcat. Sepe ut fertur id mare tantum crescit extumescatione quod exoptur tota statua et non uideatur aliqui tñ decreuit quod uideatur ad pectus et genua. Et si enim in loco ameno inter Segor et mare mortuum ab isto mari uersus orientem et de Segor ad medium miliarium est ascensus montis Engadi in quo aliqui inueniuntur dauid latuisse propter persecutorum Saul. Et ibi fructus silue arborum balsami: pruna ut dicitur sub more Engadi iuxta mare mortuum et dicuntur ibi esse arbores pulcherrimas sed fructus earum quasi discerpuntur intras fatalia et cineres habere inueniuntur.

Arabia est ultra mare mortuum uersus orientem aliquantulum arcualiter declinans ad austrum a iudum. Et est terra hodie inculta lata et deserta rara in demibus sed in tentorijs homines solent manere: ubi morantur crudeliter homines bellicosos dicitur argibus abhoiantes arte ballistariorum cuspidibus aut hastis et gladijs tantum utentes: qui uelut latrones solent obsidere stratas et spoliare: non modo christianis sed et ipsis Saracenis infestis: sepe etiam ipsi Soldano melchissi. In arabia est uallis Adcyan in qua bis percussit siliicem et duos aque riuulos fecit de quibus nunc tota terra irrigatur. In arabia est in mons abarim in quo dominus Moyses sepeluit eius nupquam apparente tumulo. In arabia est locus qui quondam dicebatur petra deserti et est mons excelsus iuxta ciuitatem Kabat Arabia nuncupatur desertum siliicem israel ubi detinuit eos dominus annis xl plures manna.

In arabia est mons Synai in cuius summitate est locus ubi deus dedit duas tabulas moysi et mandata seu decalogum. Et ibi sepultus fuit Baran in medio montis iuxta locum ubi Helias propheta fecit penitentiam. In monte Synai prope locum dationis legis retro ecclesiam sancti Saluatoris est locus

Hierusalem Urbis descriptio. Fo. xxxiiiiij.

ubi Moyses orabat quoniam dens vocavit eum Et dixit Moyses moyses veni et mittam te ad pharaones Juxta hunc montem synaj est alius mons altissimus ad quem angeli portaverunt corpus beate Katherine de alexandria et ibi sepelierunt Et stetit ibi per octo annos custoditum ab angelis hodie est translatum sub monte ubi est monasterium sancti Basilij et ibi manet monachus greci tenentes sectam grecorum Ibi est ecclesia sancte Adarie de rubo in qua requiescit corpus sancte Katherine vel saltem alique reliquie eius.

Item post tribum istius ecclesie est capella ubi dens apparuit moysi in medio rubi Et est ibi plenaria in fulgencia In monte synaj est petra Oreb ubi emanavit aqua largissime quam Moyses accepit ad preceptum domini percussit virga bis silecem Item ibi prope ad unam dietam est mare rubrum ubi filij israel et transierunt sicco pede Item est ibi fons moysi qui vocatur ad aquas contradictionis Item ibi prope est locus ubi filij israel castrametati sunt ubi erant tres fontes aquarum et locus palme.

Cenaculum domini.

Dicto de locis remotis a iherusalem secundum quatuor plagas mundi. Nunc videamus de locis proximis ipsi iherusalem Et primo de cenaculo.

Cenaculum illud in quo dominus Iesus cenavit in die Jovis ultimum idem remanet. quod tempore passionis christi fuit intra civitatem inclusum. Hodie ad unum magnum stadium vulgare est exclusum versus austrum seu bertheleam a iherusalem et quasi in eminentiori loco montis syon situm Ibi est locus fratrum minorum et obnoxia amenissimus: et istud cenaculum habent per ecclesiam ubi singulis diebus faciunt divina inclusi cantantes tamen alia voce missas vespas et completorium cum nota sine capanis sed semper clausi per metum Saracenorum Istud cenaculum fuit et est grande stratum in pavimento et est quadratum habens ab occidere in orientem de longitudine sex passus pedum: de latitudine vero habet tres passus In medio cenaculi est chorus fratrum cum stallis. Et in medio eiusdem sunt due columnae marmoreae sustentantes testudinem cenaculi quarum alie columnae sunt in antea parietibus. Juxta parietem orientale in medio est altare in loco ubi dominus Iesus in die Jovis cenavit cum discipulis suis faciens pascha Et mensa altaris istius est lapidea quae instat in mense in qua cenavit Christus. Sub mensa altaris ostenditur locus caracterisatus pulcherrimis picturis ubi dominus Iesus faciens cenam pedibus sacratissimis sedit Et est ibi plenaria indulgentia Adensa autem illa in qua cenavit dominus asportata est ad Romaniam per helenam. Et est hodie ad sanctum Joannem de laterano Altare autem illud stat supra pavementum cenaculi tribus gradibus sicut est consuetum altaria habere. Descendendo ad latus praedicti altaris versus meridiem in angulo est aliud altare parvum ubi dominus lavit pedes discipulorum Et istud altare parvum distat ab altari magno quatuor passus pedum Et ibi etiam est plenaria indulgentia. Sub isto cenaculo directe est capella in qua

Ubi dominus locutus est moysi.
Corpus beate Katherine.

Rubo in quo dominus apparuit moysi.
Petra oreb ex qua emanavit aqua.
Mare rubrum. fons ad aquas contradictionis

De monte syon.
Cenaculum domini grande stratum.

Altare in loco cene.
Adensa cene christi

Altare in loco lotionis pedum

Hierusalem Urbis descriptio.

**Capella sc̄i fr̄a
ncisci.**
**Triplex hostiū
cenaculi.**

**Cenaculū in
quo sp̄s san
ctus missus est
p̄ra discipulos.**

**Sepulcrū da
uid 7 alioꝝ re
gū iuda.**

Sacrificia fratrum

**7 ubi dñs appa
r̄t d̄ sepulc
post resurrectō
nem
fons dauid.**

**Ubi Aldaria
morta est.
Locus miss̄e sc̄i
Jois.
Habitatō sc̄e
Aldarie post as
censionē filij.**

testacine sc̄i francisci. In hoc cenaculo est triplex ostium unū ad ex
tra versus occidentē Et istud ferrū semp clauditur fortiter p̄pter me
tum manroꝝ Aliud versus anstrum ad ambitū fratrum amenissimū qu
est sub dmo iuxta p̄dictum cenaculum Et sub illo ambitu est refectori
um Tertium ostiū est inferius de cenaculo subtus ad p̄dictam capel
lam sc̄i francisci vbi etiam ē dormitorū p̄grinoꝝ. Sedm cenaculū
min⁹ ē iuxta altare mar⁹ sc̄e cenatiōis seu penes parietē orientālē grādis
cenaculi solū distās p̄ parietē. Et iuxta cenaculi parietē ē iij gradib⁹ su
perius q̄ parietē cenaculi grādis Ad istud cenaculū iur per ambi
tum illum qui est iuxta cenaculū grādis Et ibi sunt gradus lapidei iij
Istud est cenaculū in quo sp̄s sc̄tus in die pentecostes missus est sup
apostolos vbi fuerunt centū xx p̄so ne cū beata virgine Aldaria Istud
cenaculum missiōis sp̄s sc̄i est hodie p̄clusum ita q̄ nō patz adit⁹ ali
cui Et hoc subordinatione p̄fidorū uideorū Nam sub hoc cenaculo est
sepulcrum dauid 7 Salomonis 7 alioꝝ regū uideorū. Et quia videba
tur inuaria Judeis q̄ xp̄ani uenientes ad locum cenaculi vbi sp̄s san
ctus apostolis missus est calcaret supra sepulcrū p̄dictorū regum
muneribus obtinuerūt ad Soldanū ne p̄mitteret xp̄anis amplius cal
care p̄dictū locum Ideo Soldanus iussit p̄cludi fratribus illum locū
p̄dicti cenaculi ne deinceps fiat irreuerēcia sc̄ctis regibus sepul
tis Verumtanē ex quo cenaculū grādis nō habet rectū supra testudinē
sc̄i solam testudinē planissimā de qua videtur illud cenaculum sp̄s
sancti quia nō habet testudinē sed sub dmo Ad quod p̄t fieri descēsus
de testudine cenaculi grandis p̄ scalam. Antequā p̄clusus fuit iste loc⁹
fratres faciebāt ibi suas deuotiōes 7 missas celebrabāt 7 peregrini ho
die nō possunt nisi forte p̄ descēsus nocte possent facere Et si tū ibi plena
indulgentia. Subtus istud cenaculū est mō sepulcrū p̄dictū sicut di
ctum est et etiā sacrificia fratrum. Et iuxta parietem sacr̄ie est capella
paruula vbi dñs Jh̄s apparuit discipulis suis in die resurrectionis sue
Thoma absente Et ibidē apparuit in octaua resurrectionis Thoma pre
sente vbi se tunc claudēbant discipuli p̄pter metū uideorū. Et est ibi
plenaria indulgentia Ibiq̄ iuxta est fons dauid de quo etias h̄b erunt
discipuli cum xp̄o in cena dñi Extra istud cenaculū iuxta cenaculū. In quo
loco forte ad xxx passus pedum a cenaculo est locus vbi beatissima vgo
est mortua Et ibi ē si plenaria indulgentia Iuxta demonstratur alius lo
cus vbi iacūt in feretro Iuxta est locus vbi beatus Joannes legebat mis
sam coram beata virgine post ascensionē xp̄i Et hic locus miss̄e est iux
ta domū Layp̄he. Sub cenaculo dñi beatissima virgo Aldaria mansit
post ascensionē filij vsq̄ ad mortem vbi habuit habitatiōē a p̄te occi
dentali cenaculi. Sub cenaculo a p̄te aquilonari sunt duo lapides vni

Hierusalem Urbis descriptio. Fo xxx

in loco ubi xps stetit qm̄ matri sue dilecte p̄dicavit: alius ubi b̄tā ma-
ter sedebat audiens sermonē filij sui. Sub cenaculo a pte orientali
est locus ubi fuit assus agnus pascales in coquina Ibidem est sepul-
chrum sc̄i Stephani qm̄ corpus fuit translātū de cefargamala hodie
Kome trāslatū. Nō remote a loco mortis b̄tē virginis Adarie est
locus ubi fuit Adathias electus in apostolum. Ibi q̄ ppe iacob⁹ mi-
nor fuit electus in ep̄m

Layphas

A cenaculo dñi grādi versus aquilonē ad aliq̄d passus quasi minus
quā mediū stadium est domus Layphe ubi mō sunt armeni. Ibi in
medio atrio on̄ditur locus ⁊ ortulus parvulus in loco in quo petrus
negavit xpm̄. In palatio aut̄ sup̄tus stetit xpus ligatus aī caypham
Inferius est locus ubi fuit xpus positus in carcere nocte illa. Turra
quem est capella ⁊ altare in quo est lapis magnus ⁊ latus quo Jo-
seph sepulcrū xpi clauserat. Et quāvis de hoc lapide iam multū cri-
stiani detraxerunt. Tamē adhuc p̄t dici magnus. Nam in longitu-
dine habet ⁊ palmos. De latitudine sex palmos. De sp̄ssitudine du-
os palmos. A domo Layphe versus sepulcrū xpi ad tria stadia ē ec-
clesia satis pulchra sancti Jacobi maioris in loco ubi fuit occisus

Annas.

A domo Layphe versus aq̄lonē aliquat̄ versus oriētē ad cētū xx pas-
sus. i. ad unū magi ū stadiū est dom⁹ anne ubi primo est arbor oliue
antiqua circa quā dñs Jh̄s adductus est ligat⁹ primū tam dñi q̄
tisq̄ annas de somnourgeret. In curia aut̄ anne est cappella i qua
locus on̄ditur ubi stetit dñs Jh̄s ligatus ⁊ a lapisatus coram anna
Et ibidem circa eādē capellā est altare ubi petrus introduct⁹ vo-
ce ancille perculsus negavit xpm̄ primū. Ista tria loca sc̄z cenaculus
domus Anne ⁊ domus Layphe que tpe pass̄ōis xpi fuerunt in civi-
tate iclusa hodie sunt extra civitatē. Dicit̄ em̄ q̄ post mortē Sa'omo-
nis sacerdotes seniores obtinuerūt locū illum qui est in eminentiori
parte mōtis syon. Tamē hoc nō pbatur. Et dicūt quidā q̄ cenaculū
in quo dñs cenavit fuit vnus doctoris niccedemi qui dicit̄ princeps iu-
deorum Joannis ij. qui ⁊ ministrasse dicit̄ agnū pascale xpo de q̄ xps
dixit discipulis. Ire in civitatē ad quendā. A cenaculo ad torrentem
versus orientē occurrit primo locus ad unū stadiū vel plus locus
vacuus ubi iudei volebāt corpus beate v̄ginis post mortē picere de-
seretro qm̄ apostoli deferebāt ad sepulcrū ad vallē Josaphat. Et ibi ē
indulgēcia septennis. Post hoc in recta via versus torrentē est os-
cus qui vocatur gallicātus ubi petrus penitēcia duct⁹ defleuit negati-
onem suam. Et ibi fuit edificata ecclesia hodie nihil apparet nisi pa-
fundamētū illius ecclesie. Ultra a gallicātū p̄cedendo p̄ decēssum in
ita murū civitatis ad tria stadia habetur plenaria indulgēcia recte

Sepulch⁹ .s.
Stephani.
Ubi Adarie
elect⁹ in ap̄tm
iacobus i ep̄m
Domus cai-
phe.

Lapis quo se-
pulch⁹ christi
clausū erat.

Ubi s. iacobus
maior fuit occi-
sus.
Domus anne.

Capella.

Cenaculum di-
citur fuisse do-
m⁹ Nicodemi.

Ubi iudei ma-
nus ingererūt
in feretrum. s.
Adarie.

Gallicātus Ubi
petrus fleuit ⁊
mare.

Hierusalem Urbis descriptio .

**Ecclesia p̄sen-
tacionis. s. Alba
rie.**

ex opposito ecclesie grandis que est in ciuitate iuxta murū In q̄ bea-
tissima virgo triennis fuit p̄sentata & mansit ad xiiij annū Et ibi iuxta
re nō possunt xp̄iam sed ex opposito illi ecclesie ante ciuitatē habēt in-
dulgenciā vt dictū est **Firmat** Saraceni q̄ singulis noctibus i ea-
dem ecclesia ardent tria milia lampadū Ultra istum locū vadendo

**Templū Salo-
monis.**

iuxta ciuitatē ad vntū stadiū est indulgēcia plenaria ex opposito tē-
pli Salomonis que est in ciuitate eorū iuxta murū Et est hodie mul-
to minor: quā ecclesia sc̄te Aldarie p̄sentacionis Circa quā ecclesiaz
Salomonis est cimiteriū planissimū latissimū pulcherrimus stratus
quadratis lapidib⁹ & ibi arbores oliuarū Ab isto loco qui est ex opposi-
to p̄dicti templi descendēdo subito de mōte ad vñū stadium est tor-
rens cecron in valle Josaphat vbi xp̄us qm̄ dicebatur de orto cap-
tū dicitur impulsu inimicorū vbi est mō pons ex testudine lapidū p̄ quē
ibant ministri iudeorū xp̄m b̄ndictū in aqua sc̄pitates Et quāuis in
ierusalem vel terra sc̄ta nunquā pluit in estate Tñ in hyeme pluit in
abundancia Et ille torrens nō p̄t aquā retinere q̄ p̄ descensum vadit
Tñ qm̄ pluit abundat aqua Et tunc creditur aqua fuisse in torren-
te iuxta prophetiam dauid: de torrente in via bibit. Ibi in illo ponte
quādo vnus dicit pater noster habet plenā indulgenciā Ex opposito il-
lius p̄dicilli est sepultura Josaphat. quasi turris parua Inde dicitur
est locus ille vallis iosaphat Alij opm̄atur q̄ istud nō est sepulcrum
iosaphat sed absoldis Adhuc ex opposito illius p̄tis iuxta sepulcrū
iosaphat ostenditur canerna in lapide vbi iacobus tpe captiōis xp̄i se i-
pressit & latitauit vsq̄ ad Resurrectionē dñi qui & denotauit ibi ꝛc.
Ab isto loco sc̄z p̄tis cristus transiit declinando ad aquilonē iuxta
torrentem ad centū & octoginta passus vsq̄ ad ortū Et in orto villa
gethsemani aliquot gazas habēs Et ibi reliquit octo discipulos vt o-
rarent dicens eis Sedete hic donec vadā .ꝛc. Ad gethsemani assum-
pto petro & filijs sebedei vadens versus fere aq̄lonē per ortū ad cen-
tūm xx passus aliquatū tamē declinādo versus oriētē venit ad lapidē
magnū valde album Et ibi ostendit tristitiā sue humanitatis dicens tri-
stis est ꝛc. Et circa lapidē illum relictis illis tribus vasit versus aq̄-
lonē de mōte aliquatūter ad iactū lapidis parui fortissimi insidens qui
esset de manu agili Et intrauit in rupem cauatā in lapidē magno qm̄
in celario lato Ibi orauit & sudās sanguinē Et i eodē loco ter orauit
Et ē loc⁹ deuotissim⁹ tēperatus nec calidus nec frigidus. In medio
est columna grossa sustentans testudinē illius lapidis Estq̄ ibi alta-
re i quo fratres minores canūt passionē singulis annis magna sexta
feria Ante altare dñs Ihs p̄cidit in faciē & orauit & tertio sanguinē
sudauit Supra istud altare est extensus lapis de pariete In quo dicit
angelus Adichaei stetit cōfortās xp̄m sudantē. Et est ibi pleuaria

**Torrentis Ce-
dron in valle Jo-
saphat.**

**Quando pluit
in terra sancta.**

**Sepulchꝝ Jo-
saphat uel absa-
lonis.**

**Ubi iacobus ia-
cuit Christo ca-
pto.**

Bethsemani.

**Ubi tres discipu-
lū erūt relictū Chri-
sto orantē.**

**Locus oraciōis
& sudoris christi.**

**Ubi angelus ste-
uit p̄fortās chris-
ti**

Hierusalem Urbis descriptio. Fo xxxix

Indulgētia. Ab isto loco surgēs xp̄tus rediit ad apostolos illos tres
primum versus austrum ubi est lapis magn⁹ de quo dictū est. Ab is
to loco excitatiōis apostolorū ad xx. passūs pedū aliquis descendēdo
versus austrum p̄ns dñs captus est crudeliter ⁊ a iuda osculatus
Ibiq; ad x. passūs pedūm ut credo fuit lapis positus p̄ caractere ubi
petrus absceidit auriculam seruo principis Adhuc illum lapidē vidi
quando in terram sanctam veni videlicet anno dñi 1507. versus fi
nem anni pdicti Et postq; recessi de it̄m anno dñi 1508. versus
finem anni lapis effusus ille ⁊ absconditus a Saracenis extra pie
ctus dinoscitur Omnia ista loca sunt in orto Incipiens a gethsemani
que est iuxta vallē Joaphat pdictū aliq; fuit aliquot gasas habens
iuxta civitatem distans ab ea p̄ dno stadia valle ⁊ torrente median
te Et hic ortus est in pede mōtis oliveti

Fons rogyel.

Est ad dextram partē vie qua itur de cenaculo dñi versus bethanias
qui fons habet aquas dulces fluentes In quo fonte beata virgo lava
bat pannuclos ihū xp̄i parvuli Versus bethaniā ascendēdo de valle
est domus inde pdictoris cuius adhuc testudo apparet Et ultra do
mum versus bethaniā cundo iuxta viam suspēsus fuit ⁊ crepuit me
ditus Et illius arboris in qua inspensus est adhuc trunc⁹ altus ē ad
staturam hoīs ⁊ fonte rogyel ad natatoria Siloe sunt puto tria sta
dia in quā aqua pdicti fontis p̄ subterraneos meatus defluit de na
tatoria siloe saraceni mittūt aquas p̄ rimas ⁊ fossatas ad ortos ip̄oz
ad irriganda olera ⁊ natatoria siloe remote distat arbor in loco ubi
fuit scerzaz⁹ Isaias p̄pheta Ultra natatoria siloe ultra vallem sunt ca
verne apostolorū in quibus latitabāt Tempore passōis Et ibi p̄pe
est ager alchidemach sepultura peregrinorū antiq; hodie nō ē s; alibi.

Hierusalem sancta.

Civitas sancta it̄m est sita in monte alto sacratissimo syon Et vadit
per descensum montis aliquo modo a cenaculo meridionali Que nec
paritate ē angustia nec magnitudine cuiq; fastidiosa Amuro austra
li vsq; ad murū aquilonarē distans longitudine quantum quis de ar
cu quater dirigeret sagittā Est tñ puto lōgitudine ⁊ āplitudine pro
tensa ad instar cracoie Et distat ab accon sine Tolomayda que est in
provincia phenicis xxxvj. leucis puto xxx miliaribus nostris ⁊ iop
pen distat ⁊ miliaribus nostris Ab oriente intrando it̄m fuerunt an
tiquitus diverse porte Ex quibus vna notabilis de monte oliveti ad
templum Salomōis videlicet porta aurea p̄ quā dñs intravit i die
ramispalmarū cū solēnitare ad quā fuit p̄s testudimatus p̄ vallē hec
porta aurea est hodie clausa imo in clausa in muro ad quā ab extra te

Ubi dominus
Laptus est.

Bethsemani.

Domus inde
Ubi iudas sus
pensus crepuit
Natatoria siloe

Ubi ferratus
erat isaias.
Latibula appo
stolorū tempore
passionis christi

Quantitas ier
salem.

Porte ierusalē

Aurea porta.

Hierusalem Urbis descriptio.

Porta Cedar
Porta vallis.
Porta s. Ste
phani.
Probatica pi
scina.

Templum Sa
lomonis.
Porta specio
sa templi.

Templum san
cte anne.

Ubi beata Ma
ria cepta et na
ta.
Tumba iochim
et anne.
Brachium. s. an
ne. Ex dextri
lattronis.
Piscina interi
ox. Stagna sa
lomonis

Distacia dom
caiphe a domo
pilati.

rusalem nō est facilis aggressus christianis ppter mauros quia ibi est sepultura paganorū: nocte tñi fratres solēt accedere et tangere. Una tamē porta ab oriente est apta que vocatur porta cedar v[el] porta vallis/vel porta scti Stephan[us]. Intrando igitur civitatē ab oriente p[er] istam portam ad sinistram partē statim est fossata p[er] fundissima lata et quadrata circūdata muro vndiq[ue] in qua mō nō est aqua. hanc fossatam quidā ferūt pbaticā piscinā vbi quōsdā post primū motū illius aque que fuit ibi in copia ad descēsus angeli sanabatur infirmus qui primus in aquam positus fuerat vt habetur ioānis Ultra istam piscinam pbaticā et iuxta est cimiterium Salomonis elegantissimū et spaciōsissimū Et ibi est. Templum salomonis

Hodie nō magnū sed rotundū Sub illo cimiterio in terra ē stabiliū amplissimum salomonis. A parte occidentali ad templū eundo ē platea lata habens testudinē desup[er] quā itur ad templū Et vocat[ur] porta speciosa vbi petrus et ioannes ascendētes in templū viderūt claudum mendicum Et dixit ei petrus argentū et aurū non est mihi quōd habeo hoc tibi do et illuminavit eū Ad templū autē Salomonis intro nee ad cimiteriū nullus christianorū audeat intrare alias aut negare debent fidem et circūcidi aut occidi aut si habet pecuniā possit se redimere Ad dicta autē porta vallis intrando civitatē ad dexterā habetur ecclesia satis pulcra sancte Anne matris dñi in illo loco vbi fuit domus Joachim et Anne Et ibi creditur beatissima virgo cōcepta Et subtus hanc ecclesiā est locus quasi capella vbi fertur beatissima virgo nata In descensu autē huius ecclesie p[er] rxi gradus mōstratur tumba sacra beati iochim et anne vbi adhuc iporū ossa ab aliquibus p[ro]stantur quiescere sablato inde p[er] helenā corpore sctē anne quōd transitu lit in Cōstantinopolim Tñ in cyp[ro] in mōte alto vbi ē ecclesia monachorum sancti benedicti deserta: monstratur brachium sctē anne. et crux dextri latronis Nō remote ab hac ecclesia sctē anne versus domum pylati habetur alia piscina grandis que dicebatur piscina iterriorum hanc fecit ezechias. Et habet mō aquas Ad hanc piscinam currunt aque de stagnis salomonis que sunt vitra bethleem medius miliare Et fiunt p[er] occultos meatus. que prius in illā piscinā que ē iuxta templū solomō s. hanc ecrām quidā pbaticā putāt piscinam Habendo respectū ad dominicā passionē videbimus primū dicit[ur] a caypha ad domū pylati Et est distancia ad r. stadia .i. quantū distat a sctō Bernhardino craconie. vsq[ue] ad ecclesiam scripsus tātum distat domus pylati a domo cayphe. **Domus Pilati** Est quasi in medio civitatis declinādo tñ ad partē aquilonarē versē

Iherusalem Urbis descriptio. fo. xl.

sus mirum. Ista domus pylati nō habuit magnū spaciu p area. In domo pylati est capella in loco illo in quo dñs ih̄s est flagellatus. Sed tamē ille locus flagellatōis a saracenis possessus deturpat q̄a de illa capella fecerat stabulū umentōrū nec pmittit̄ ibi aliquē hominē cristianū intrare nisi p questu. Et est ibi plena indulgencia.

Locus flagellatōis christi.

Herodis domus.

A domo pylati versus aquilonē ad mediū stadiū est domus herodis quasi castrū in eminentiori loco a scēdēdo gradatū. Ibi dñs fuit duct⁹ de domo pylati ⁊ cōdonatus ab herode alba veste ⁊ ulsus. Postea reductus ad pylatū. Et ibidem in atrio coram cohorte est corc natus. Locus autē coronationis eius nescit̄ a cristianis. In platea iuxta domum pylati vacatur locus lycostratus. Et ibi dñs est sentenciatus a pylato sedente p tribunali. Ibiq; plateam transversaliter supius factus est character de muro ⁊ arcualiter quasi valne. In quo muro qdā gradiamus cum fratribus minorū obtinētes pretio magno licēciā ad Soldanū infixērūt duos lapides magnos illi muro vnum album in quo stetit dñs iudicatus: aliu in quo stetit aut sedit pylat⁹ iudicās.

Loene coronatōis

Lycostratus.

Adaria de Spasmo.

A domo pylati descendēdo ad mediū stadiū est locus vbi beatissima virgo videns filium suum onerātū ligno crucis spasmanit cadens in terram. In illo loco fuit edificata ecclesia que vocatur sc̄ta maria de Spasmo. hodie nihil remanet de illa ecclesia nisi vnus paries. Et est ibi plenaria indulgencia. Et iste locus est versus occidentē de domo pylati versus locū caluarie.

Simon angariatus.

A domo pylati vadendo versus occidentē ad vnum stadiū vulgare vbi est platea transversalis ab aquilone in meridiē. Et quia dñs crucem ferre nō potuit. Simō cyronēn vadens p illam plateā transuersalem est angariatus ad portandā crucē post Iesum.

Adulteres flentes.

A loco angariatōis simonis versus meridiē aliquantulū cū ih̄s p̄ces surant ad mediū stadiū. Et ibi mulieres expectabāt doim flentes ⁊ cōpacientes. Quas dñs allocutus est dicēs file r̄im nolite flere.

Veronica.

A loco allocutōis mulierū ibant iterū p plateā transversalē versus occidentem ad vnum maximū stadiū est dom⁹ veronice q̄ occurrit christo bamlanti crucē ⁊ deposito velo accessit ad iesum ⁊ detergere voluit sanguinē de facie. Et dñs accepto linteamē eius suam faciem in eo inxit ei porrexit p munere.

Caluarie.

A domo pylati versus occidentē distat locus caluarie ad quingenos passūs credo ad octo stadia vel circa.

Hierusalem Urbis descriptio.

Qui locus Caluarie fuit tunc extra ciuitatē ppe tñ ciuitatē nisi p fossatam distans iuxta quā fossatā fuit monticulus oblongus totus petrosus altus a terra sedecim gradibus Et postq̄ dñs ih̄s adductus fuit sub caluarie dictum monticulū respiciens supra locū ubi crucifigi debuit suspirās cecidit & cruce depositus amplius nō relumprurus A loco caluarie versus aquilonem est caucer xpi ad xx passus credo ubi inclusus fuit dñs & custoditus donec cruce disponerent Ante illum caucer ē sunt duo foramina in pavimento lapideo ubi dñs eductus pze debilitate nimia cespitauit genibus cadens Et in illa castura sunt fetā illa foramina Et i carcere ē plenaria indulgēcia In loco caluarie qui vt dixi sedecim gradib⁹ eminet supra paupētū terre domus ih̄s filius dei est crucifixus facientis ad occidentē Et ibi fuit foramē decavaū pfundū ad vnum cubitū rotundū tamen est & latū circulariter ad vñū palmū. qđ foramē est durissimū ad scindendū sed tamē dulcissimū ad amplexandū fuit em̄ illo tpe sanguine xpi impletū stillante de latere dextro A latere dextro latro dexter pepedit distās sex palmis a cristo sub manu tñ sinistra xpi pependit Ad manū autē sinistram xpi pependit latro sinister distans a cristo sedecim palmis vel circa Et iter xpm̄ & latronē sinistrū facta est scissura magna in petra in qua se posset hō macer abscondere Tñ multo longior quantitate hōis Et hoc qñ dñs hūs in cruce clamauit In signo q̄a illa maledicta aia sinistri latronis fuit scissa a xpo Adestissima mater sub mōte caluarie iuxta tamen ad austrū aliquatū declinās ad occidentē stetit sub cruce euilans respiciens a latere faciē xpi. Et iuxta eam Joānes stetit ibi sunt hodie due capelle vna ubi beata mater stetit alia ubi iohannes sub mōte a se nō remote distantes pene panet ē australe ecclesie seti sepulcri In loco tamen isto caluarie est hodie capella pulcherrima ubi aurū apparet in testudine p helēā edificata quadrata ad decem passus pedū credo lata & longa vel plus In medio illius capelle est columna grossa quadrata que diuidit capellam Partem australem Caluarie habent fratres minores de obediēcia Et partes aquilonarem tenent Georgiani quidam cristiani vnus tñ ibi manet foramen tñ illud sacrū tenent georgiani Depositoq̄ corpe xpi Joseph cū nicodemus descenderunt de mōte Et descendētes statim sub mōte vixerant domū in quo loco pendent multe lampades A loco Caluarie versus occidentē oblique tñ ad xl passus pedū vel. s. Est sacrū sepulcrum domi ih̄s ubi positus est benedictus ih̄s de quo infra A sepulcro dñi ad xy passus versus aquilonem est locus ubi dñs ih̄s post resurrectionē apparuit matri sue Et est ibi capella ubi fratres faciunt officium diuinū Et est ibi plenaria indulgēcia Et seruator ibi columpna flagellationis dñi In medio capelle pdicte & sancti sepul-

Carcer christi.

Foramen s̄ quo stetit crux.

Ubi stabat mater christi.

Ubi corpus christi vinctū est. Distancia se- pulcrū a caluarie.

Ubi christus resurgens apparuit matri.

Columna flagellationis.

Hierusalem Urbis descriptio. Fo. xl.

eri dñi sunt duo lapides rotandi albiſſimi: vnus in quo ſtetit ih̄ſus ⁊ alter in quo ſtetit Maria magdalenae qñ ei xp̄us dñs poſt reſurrecti onem apparuit egreſſus a matre.

Ecceſſia ſancti ſepulcri domini intra ſe Concluſit caluaria ⁊ ſepulcrū crīſti ⁊ aliqua loca paſſionis crīſti Ec ceſſia predicta ab helena eſt edificata magna: habens multa diuerſi culam p̄portionabilia Tamen aliquantū ad inſtar eccleſie cathedra lis vbi ſunt ambitus in circuitu choꝝ Chorus ſc̄ctę eccleſie eſt ob longis puta ad xl paſſus pedum vel circa latus ad xiiij. quem tenet greci: Ad partē orientalem eccleſie deſcendēdo de eccleſia ſubtus terram xxx p̄to gradibus eſt capella ſanctę helene pulcra: habēs tā tum deſuper fenēſtram ⁊ latere dicte capelle anſtrali ſubi⁹ adhuc terram xj gradibus eſt rupes vbi fuit poſt reſurrectionē xp̄i recon ditorum lignum ſanctę crucis poſtea ab helena inuentū ibidem. Et in illo loco muri eſt odoris fragrantia ſicut ⁊ ad ſepulcrum beatiffime virginis Marie ⁊ parte ſiniſtra capelle ſc̄tę helene eſt capella p̄ua vbi crucif. xores diuſerūt veſtimēta xp̄i mittētes ſortem ⁊ parte dex tra eſt alia capella In qua eſt lapis in quo dñs inſeruit coronatus fuit Ad partem anſtralē choꝝ eſt ſacraſſimus locus Caluarie emi nens ſupra a patumēto eccleſie xvj gradibus Et ſub loco caluarie ē capella in qua georgiani habitant ⁊ parte aquilonari choꝝ eſt car cer crīſti vbi dñs ieſus fuit poſitus antequā crux adaptata fuiſſet Et ibi eſt plenaria indulgentia Corp̄s eccleſie ſancti ſepulcri ⁊ ē aplū ſatis ⁊ rotundū Et in medio eccleſie eſt ſacrum illud ſepulcrū crīſti habens in circuitu multas columnas ⁊ groſſas orbiculariter equalit diſtātes a ſepulcro ad xij paſſus vt credo Et hec columnę ſuſtētant turrim latam ⁊ altam que eminet ſupra ſepulcrum quāſi caminus In cuius acucie eſt tantum fenēſtra ſatis lata que dat lucem nō mō ad ſepulcrū crīſti ſed toti eccleſie nec alibi eſt alia fenēſtra in eccleſia illa plania tamen vehementer in hyeme vadit per illam fenēſtram i ſepulcrum chriſti Retro autē illas columnas predictas ſunt habitacula diuerſarum nationum chriſtianarū vſq; ad parietem.

Hęc continentur in eccleſia ſepul chri crīſti. Chorus eccleſie Greci. Capella ſanctę Helene.

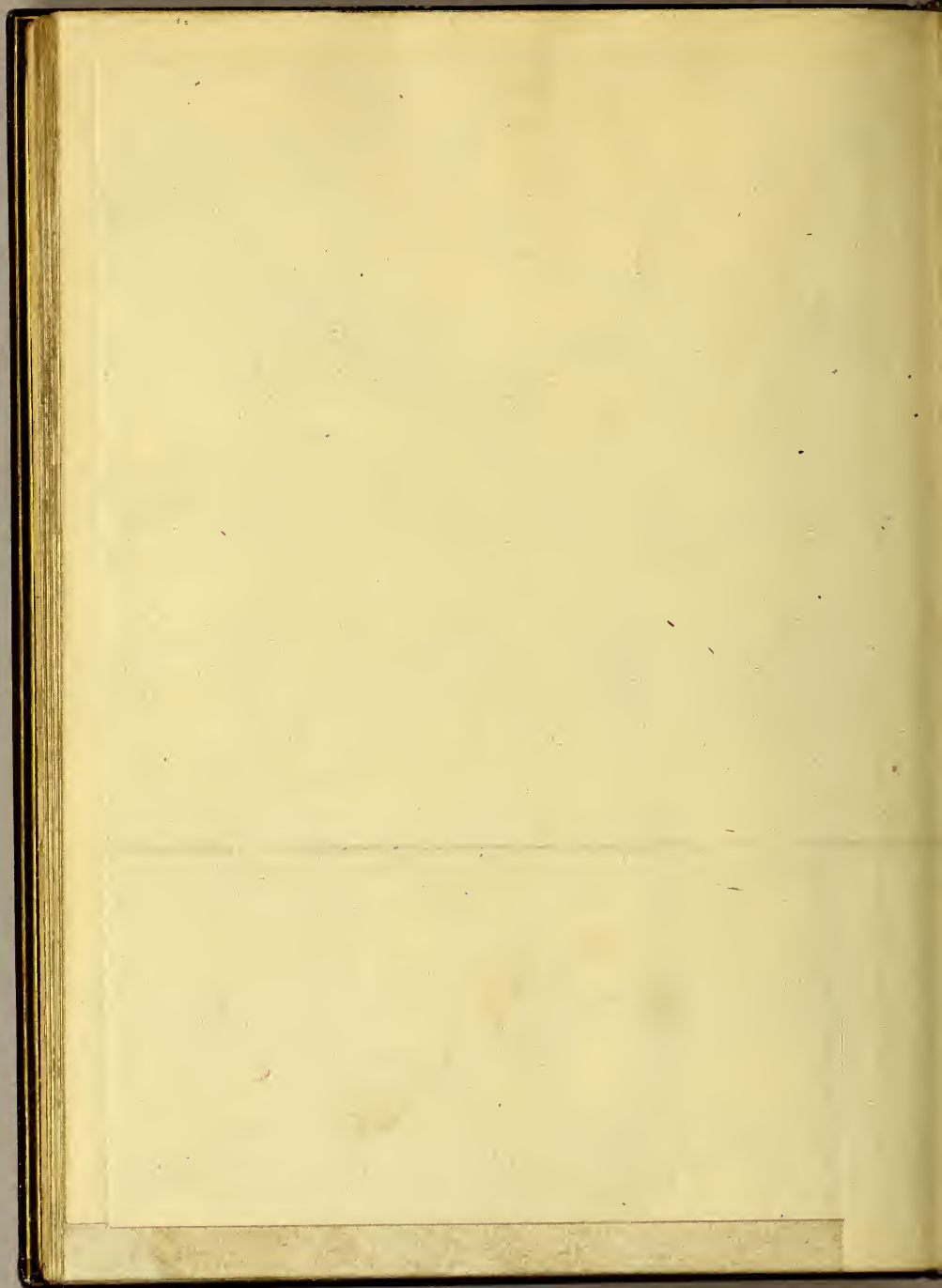
Ubi ſanctę cruz fuit recondita. Ubi crucif. xores veſtimēta chri ſti p̄titi Lapis ex loco coronacionis chriſti Caluarie locus. Georgianoꝝ ca pella. Carcer chriſti. Sepulcrū chriſti

CImpreſſum Eraconie p̄ flozianū Anglerū. Anno dñi. MD. xij.

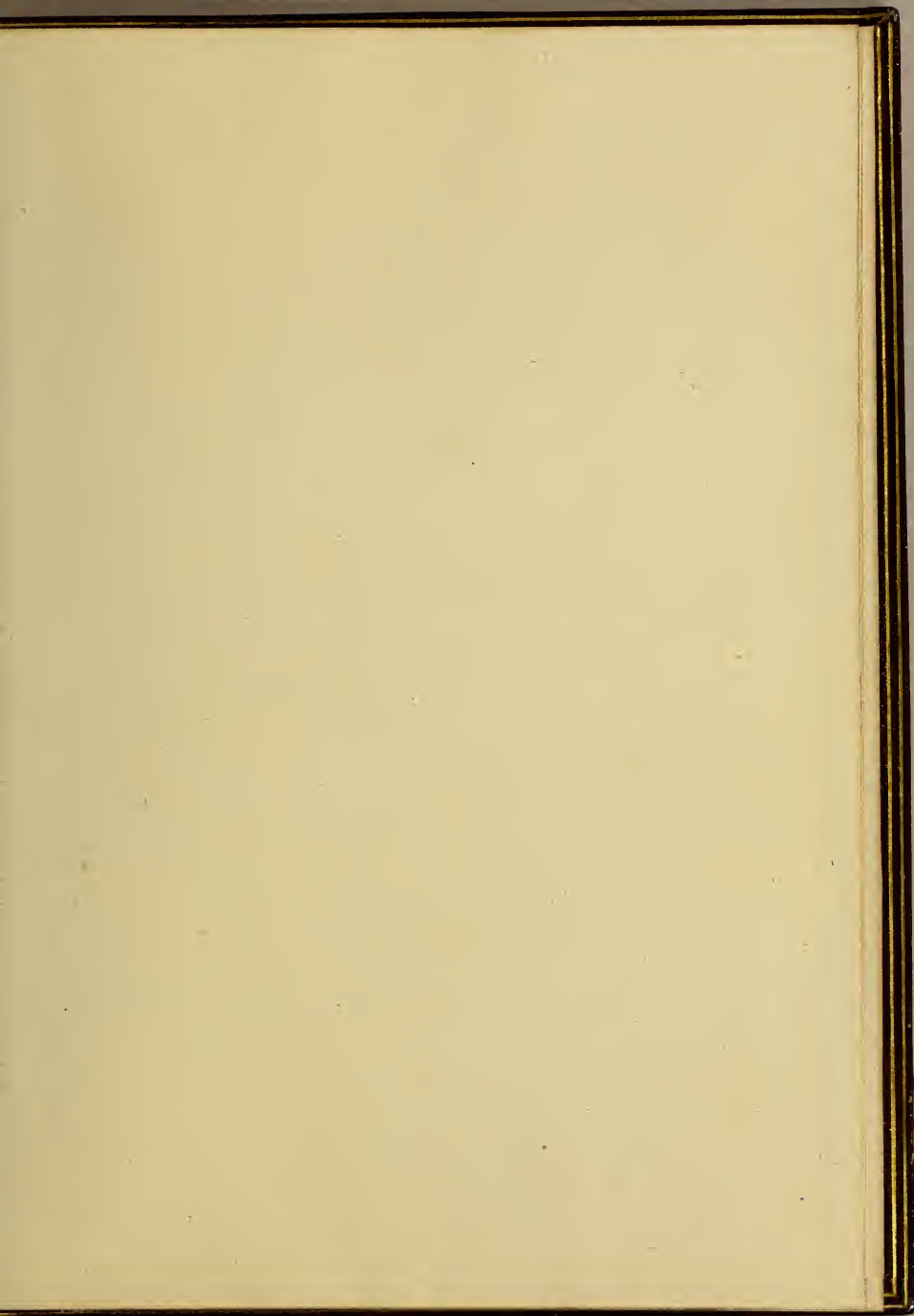
[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is mostly illegible due to fading and the age of the paper.]

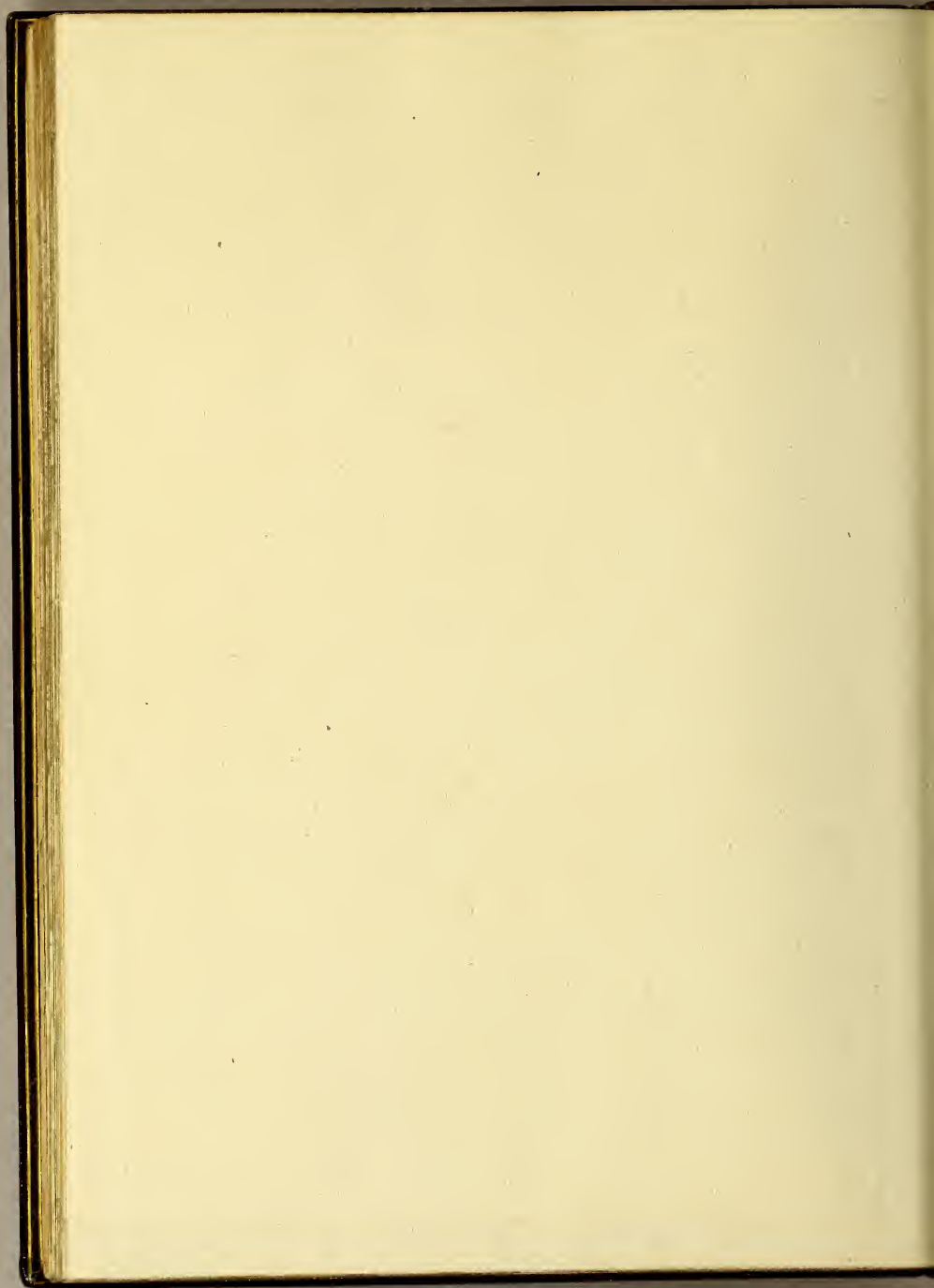
[Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a signature or a reference.]

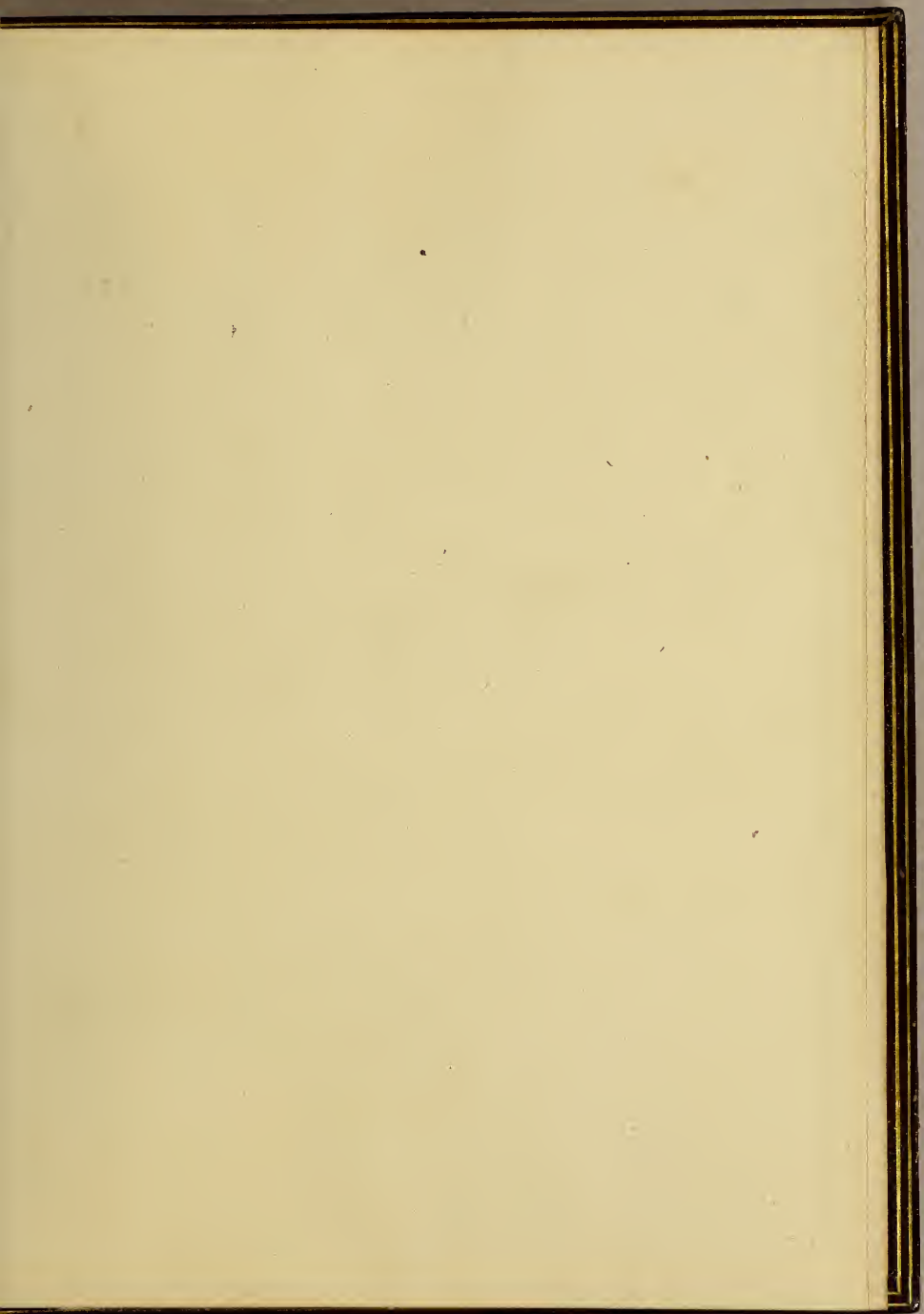

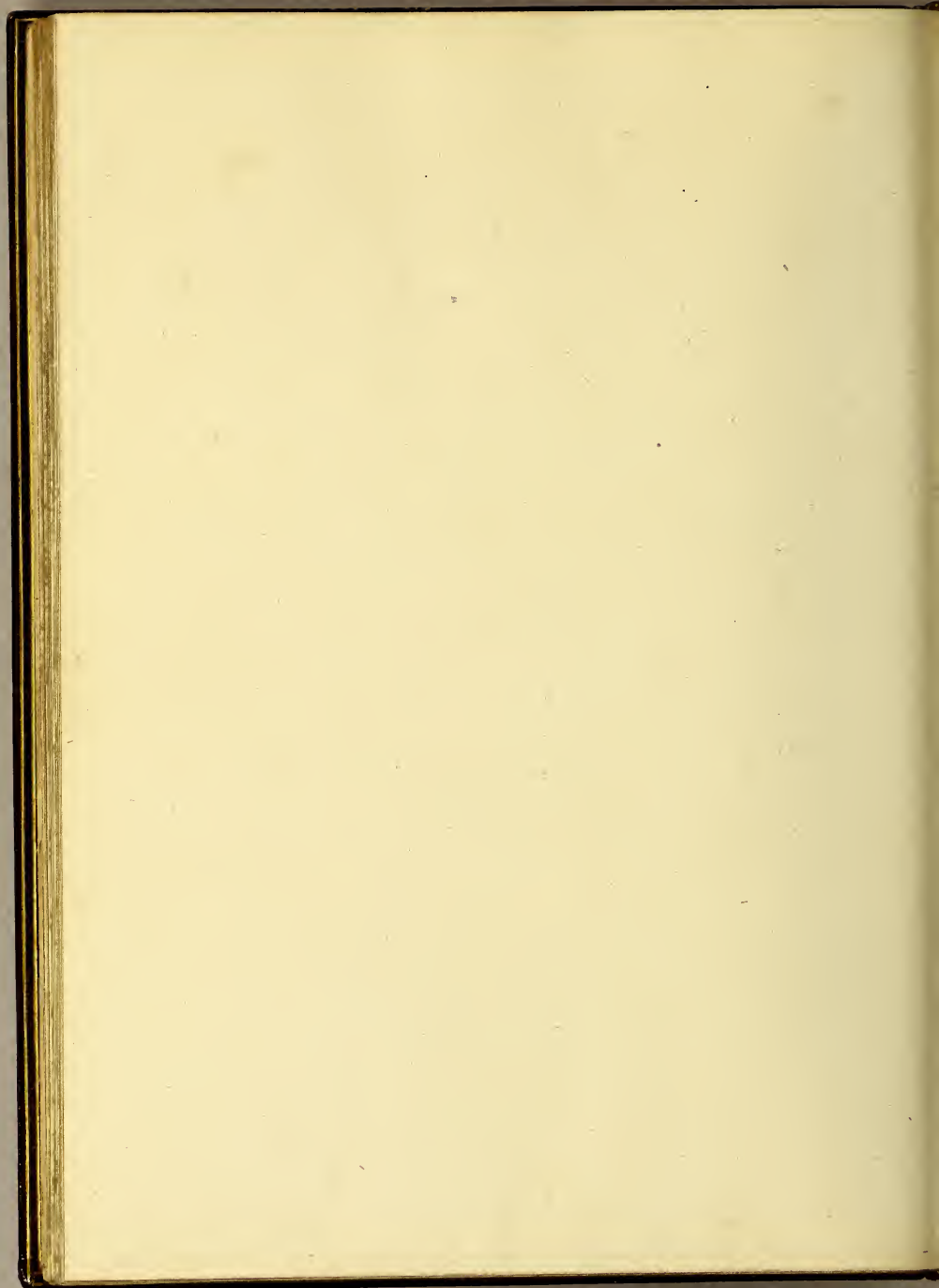

Handwritten text, possibly a title or date, including the word "February" and some illegible characters.

c

K512
S863:
C. 2

